

การศึกษาวิเคราะห์ภูมินามในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวจารุรัตน์ คุ้มรักษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

พฤษภาคม 2548

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๐.๐๑๔

๙ ๖๖๖๓

๕.๖

การศึกษาวิเคราะห์ภูมินามในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวจารุรัตน์ คุ้มรักษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
พฤษภาคม ๒๕๔๘

h 2๗๗ ๔๐๑

23 ส.ค. 2548

จารุรัตน์ คัมภักษ์. (2548). การศึกษาวิเคราะห์ภูมินามในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ไพบุลย์ ดวงจันทร์.

การศึกษาวิเคราะห์ภูมินามในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและความหมายของภูมินามของหมู่บ้านและตำบลในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ใช้ศึกษาเป็นข้อมูลเอกสารและข้อมูลสนามที่ผู้ศึกษารวบรวมด้วยตนเอง ซึ่งใช้วิทยากรในท้องถิ่นจำนวน 142 คน และนำเสนอผลการศึกษาโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า ในเขตอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มี 16 ตำบล 95 หมู่บ้าน แต่บางตำบลบางหมู่บ้านมีภูมินามซ้ำกัน จึงมีภูมินามทั้งสิ้น 99 ภูมินาม และเนื่องจากตำบลและหมู่บ้านเหล่านี้มีประวัติความเป็นมายาวนาน มีการเปลี่ยนแปลงภูมินามไปตามสภาพแวดล้อม หรือเหตุการณ์ตามยุคสมัย บางหมู่บ้านจึงมีประวัติความเป็นมามากกว่า 1 เรื่อง จึงทำให้มีเรื่องราวอันเป็นประวัติความเป็นมาของภูมินามรวมทั้งสิ้นจำนวน 104 เรื่อง แต่มีประเด็นอันเป็นที่มาของการตั้งภูมินาม 12 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) พรรณไม้ท้องถิ่น 2) ลักษณะทางภูมิศาสตร์ 3) ทิศทางและลักษณะพื้นที่ 4) เหตุการณ์ ดำเนิน นิทานในท้องถิ่น 5) สิ่งก่อสร้าง 6) ทรัพยากรธรรมชาติ 7) บุคคลหรือนามสกุล 8) สัตว์ 9) ศาสนสถาน 10) การประกอบอาชีพ 11) สิ่งที่เป็นมงคล และ 12) อื่น ๆ

ในด้านความหมายของภูมินาม พบว่า ความหมายของภูมินามทั้ง 99 ภูมินาม แสดงความหมาย 12 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) พรรณไม้ท้องถิ่น 2) ลักษณะทางภูมิศาสตร์ 3) เหตุการณ์ ดำเนิน นิทานในท้องถิ่น 4) ทิศทางและลักษณะของพื้นที่ 5) บุคคลและนามสกุล 6) สิ่งก่อสร้าง 7) ทรัพยากรธรรมชาติ 8) ศาสนสถาน 9) การประกอบอาชีพ 10) สัตว์ 11) สิ่งที่เป็นมงคล และ 12) อื่น ๆ

AN ANALYSIS OF PLACE NAMES IN PHUNPHIN DISTRICT,
SURATTHANI PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
MISS GARURAT KOOMRUCK

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education degree in Thai
At Srinakharinwirot University
May 2005

Jarurat Koomruck. (2005). An Analysis of Place Names in Punpin District, Suratthanee Province. A Master's Project. M.Ed. (Thai). Bangkok: Srinakharinwirot University.
Advisor: Associate Professor Phaiboon Duangchan.

The research analyzed names of places in Punpin District, Suratthanee Province to study the background and name meanings of villages and subdivisions of a district, known in Thai as *tambons*, in such areas. Field research data from the documents which were given by local resource people were analyzed qualitatively. The research results were presented in a descriptive manner.

The results revealed that in Punpin District, there were 16 *tambons* and 95 villages, but since some of the villages and *tambons* share the same names, there were 99 names in total. These villages and *tambons* had a long history and had undergone changes as a result of their environmental forces and historical events. Some of them had more than one story of their origin. As a result, there were 104 stories involving the history of the place names. An analysis of the stories revealed 12 inspirational sources for the naming of villages or *tambons*. These inspirational sources can be arranged from the most to the least frequent as follows: first, a place was named after local vegetation. Second, it was called after a geographical typology. Third, it was according to the place's geographical location (e.g. north, east, south and west) and its physical appearance. Fourth, a place was sometimes called after a local event, legend or folklore. Fifth, it was named after an important construction. Sixth, it was called after the place's natural resource. Seventh, the first or last name of a person was used. Eighth, it was named after a local animal. Ninth, it was named after a religious site. Tenth, it was called after the place's popular occupation. Eleventh, it was named after a good luck charm and, lastly, there were names that derived from other things.

Regarding the meaning of the names, the research revealed that all of the names can be classified into 12 types from the highest to the least frequency in this order: firstly, the meaning was related to local vegetation. Secondly, the meaning suggested a geographical typology. Thirdly, it concerned a local event, legend or folklore. Fourthly, the name was according to a geographical location and physical appearance. Fifthly, it was a person's first or last name. Sixth, it was involved with an important construction. Seventh, it concerned a natural resource. Eighth, the meaning was related to a local animal. Ninth, it related to a religious site. The occupation-related meaning came in at

tenth, while the meaning that was involved with a good luck charm was almost the last one in order. Finally, the twelfth type was the name related to other meanings.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่องการศึกษาวิเคราะห์ภูมินามในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของ นางสาวจรรุรัตน์ คุ่มรักษ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ไพบุลย์ ดวงจันทร์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์อัครา บุญทิพย์)

คณะกรรมการสอบ

.....
(รองศาสตราจารย์ไพบุลย์ ดวงจันทร์)

ประธาน

.....
(รองศาสตราจารย์อัครา บุญทิพย์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์พัชนี โชติกเสถียร)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(รองศาสตราจารย์สุภา ปานเจริญ)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

วันที่ 20 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถ ของรองศาสตราจารย์ไพบุลย์ ดวงจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาด้วยความเอาใจใส่ แนะนำในสิ่งที่เป็ประโยชน์ และช่วยปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความกรุณา ของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์อัศรา บุญทิพย์ และอาจารย์พัชนี โชติกเสถียรที่ได้ กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ และคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยทุกท่านที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.วีรวัฒน์ และดร.รินทร์ทอง วรรณศิริ ที่เป็นผู้จุดประกายใน การศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ห่วงใยและให้การสนับสนุนเป็นแรงใจตั้งแต่แรกเริ่มจนสำเร็จ การศึกษา

ขอบคุณเพื่อนๆ โรงเรียนเทคโนโลยีศรีวิชัยสุวรรณภูมิทุกคนและเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ นิสิต ปริญญาโทสาขาวิชาภาษาไทย ที่ให้ความอนุเคราะห์และช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมา ขอขอบคุณ อาจารย์กิตติ ผลคิด ที่ให้ความช่วยเหลือทั้งทุนทรัพย์และกำลังใจในการเรียน จึงส่งผลให้ข้าพเจ้า สำเร็จการศึกษาครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่งสำหรับคุณแม่บุญแสน คุ่มรักษ ผู้เป็นกำลังสำคัญใน การศึกษาครั้งนี้ และครอบครัวที่คอยสนับสนุนและให้กำลังใจมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่พระคุณ ของบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทั้งหลายของข้าพเจ้าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

จารุรัตน์ คุ่มรักษ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
1.1 ภูมิหลัง.....	1
1.2 ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
1.3 ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
1.6 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	6
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	8
3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษาและวิทยาการ.....	12
3.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษา.....	12
3.1.1 ประวัติความเป็นมา.....	12
3.1.2 ที่ตั้งและอาณาเขต.....	13
3.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ.....	13
3.1.4 ลักษณะภูมิอากาศ.....	16
3.1.5 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	16
3.1.6 การคมนาคม.....	17
3.1.7 อาชีพของราษฎร.....	17
3.1.8 โบราณสถานโบราณวัตถุ.....	17
3.1.9 การปกครองและประชากร.....	17
3.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิทยาการ.....	18

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 การศึกษาวิเคราะห์ภูมินามของหมู่บ้านและตำบลในอำเภอพุนพิน	
จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	28
4.1 ตำบลกรูด.....	28
4.2 ตำบลเขาหัวควาย.....	31
4.3 ตำบลตะปาน.....	33
4.4 ตำบลท่าข้าม.....	36
4.5 ตำบลท่าโรงช้าง.....	39
4.6 ตำบลท่าสะท้อน.....	42
4.7 ตำบลบางงอน.....	45
4.8 ตำบลน้ำรอบ.....	51
4.9 ตำบลบางเดือน.....	54
4.10 ตำบลบางมะเดื่อ.....	57
4.11 ตำบลพุนพิน.....	60
4.12 ตำบลมะลวน.....	62
4.13 ตำบลลีเล็ด.....	67
4.14 ตำบลศรีวิชัย.....	72
4.15 ตำบลหนองไทร.....	74
4.16 ตำบลหัวเตย.....	76
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
5.1 สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	81
5.2 อภิปรายผล.....	85
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรมเอกสาร.....	87
บรรณานุกรมสัมภาษณ์.....	91
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	101

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงประชากรในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	18
2 รายละเอียดเกี่ยวกับวิทยากรผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	19

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงแผนที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยสังเขป.....	14
2 แสดงแผนที่อำเภอพุนพิน โดยสังเขป.....	15

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง

ชื่อสถานที่หรือชื่อหมู่บ้าน ตำบล ตามท้องถิ่นต่างๆ เป็นชื่อที่ชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่นใช้เรียกขานสืบทอดกันมาตั้งแต่เริ่มมีผู้คนรู้จักท้องถิ่นแห่งนั้น ซึ่งชื่อสถานที่บางชื่อมาจากชื่อของบุคคลผู้เข้าไปบุกเบิก หรือบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วไปในท้องถิ่น เช่น สะพานดินสุสานนท์ ในจังหวัดสงขลา บางชื่อมาจากเหตุการณ์จริงในประวัติศาสตร์ เช่น อำเภอดอนเจดีย์ ในจังหวัดสุพรรณบุรี บางชื่อเรียกตามอาชีพหรือวิถีการดำรงชีวิตของกลุ่มชนในท้องถิ่น เช่น บ้านบาตร บ้านช่างหล่อ ในกรุงเทพมหานคร และบางชื่อก็เป็นชื่อที่เรียกตามสภาพภูมิศาสตร์ พันธุ์ไม้ แร่ธาตุ ลักษณะดินที่เป็นลักษณะเด่นของพื้นที่ที่ชาวบ้านยอมรับว่าเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น เช่น หนองบัวลำภู อันเป็นชื่อจังหวัดในภาคอีสาน นอกจากนี้ชื่อบางชื่อมาจากนิทาน ตำนานของท้องถิ่น เช่น นิทานตามองล่าของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทำให้เกิดชื่อสถานที่อันเนื่องมาจากตำนานนี้หลายชื่อ เช่น ภูเขาตามองล่า ภูเขาแม่รำพึง เกาะนมสาว ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น

การตั้งชื่อสถานที่นอกจากจะตั้งกันตามชื่อบุคคล นิทาน ตำนาน เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ฯลฯ ดังกล่าวมาแล้ว กุสุมา รัชมนิ (2543 : 54) ยังได้ให้ความเห็นว่า ในการตั้งชื่อสถานที่หรือเมืองก็ยังนิยมใช้ศัพท์ที่ฟังดูเป็นทางการและมีน้ำเสียงขริมขลัง ทั้งนี้ เพื่อความเป็นมงคล เช่น ชื่อ “ล้านช้าง” ใช้ศัพท์ว่า “ศรีสัตนาคนหุต” ในศัพท์ดังกล่าวนี้ใช้คำบาลี “สด” แปลว่า ร้อย “นหุต” แปลว่า หมื่น เมื่อรวมกันคือร้อยหมื่นก็เท่ากับล้าน “นาค” แปลว่า ช้าง “สัตนาคนหุต” จึงแปลว่า ล้านช้าง โดยเพิ่มคำว่า “ศรี” ซึ่งเป็นคำสันสกฤต หมายถึงความรุ่งเรือง ความเป็นสิริมงคลไว้ในชื่อด้วย ชื่อเมืองล้านช้างจึงเป็นภูมินามที่ดูขริมขลังอันเป็นมงคลว่า “ศรีสัตนาคนหุต” หรือชื่ออำเภอ “กาญจนดิษฐ์” ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ชื่อนี้ในศาสนสมเด็จฉบับลงวันที่ 1 สิงหาคม 2478 (สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ. 2503 : 25 – 26) กล่าวไว้ว่า เมืองนี้ตามตำนานชื่อว่าเมืองท่าทอง ก็เพราะผู้ที่สร้างเมืองนี้ขึ้นครั้งแรกชื่อ พระท่าทอง ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อ ท่าทอง เป็น “กาญจนดิษฐ์” ซึ่งมีความหมายตามชื่อเดิม กล่าวคือ “กาญจน” แปลว่า ทอง และ “ดิษฐ์” เป็นศัพท์โบราณมาจากคำบาลีว่า ดิตถ หรือ สันสกฤตว่า ตีรถ แปลว่า ทำน้ำ ในภาษาไทยใช้ดิดถหรือดิฐ ปัจจุบันชาวบ้านโดยทั่วไปยังเรียกเมืองนี้ว่า เมืองท่าทอง ในขณะที่ชื่อทางการใช้ว่า กาญจนดิษฐ์

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าชื่อสถานที่ต่างๆ ไม่ได้เป็นเพียงสัญลักษณ์เพื่อการจำได้หมายรู้เท่านั้น แต่ยังช่วยให้ทราบถึงลักษณะสำคัญบางประการของท้องถิ่นที่สะท้อนออกมาจากการใช้ชื่อ อาจเป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของกลุ่มชนในท้องถิ่น ลักษณะภูมิประเทศ ตลอดจนความเชื่อหรือลักษณะวัฒนธรรมบางประการ ซึ่งทำให้เห็นภาพรวม ๆ ของท้องถิ่นนั้นได้ ดังนั้น การศึกษา

ชื่อสถานที่หรือภูมินามของท้องถิ่น จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจและมีความสำคัญมาก ดังที่ พูลจิตร บิดร (2521 : 1) ได้ให้ความเห็นว่า “การศึกษาเรื่องความหมายชื่อหมู่บ้าน ตำบลของท้องถิ่น ตลอดจนสังคม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เป็นการเสริมสร้างให้บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดี เป็นแรงเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างชนในชาติอีกทางหนึ่ง”

แม้ว่าชื่อสถานที่ต่างๆ ช่วยให้เห็นภาพรวมๆ ของท้องถิ่นนั้นได้ดังกล่าวแล้ว แต่การที่สภาพภูมิศาสตร์หรือสภาพแวดล้อมได้เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว อาจทำให้ชื่อสถานที่ไม่สามารถบอกลักษณะสำคัญของท้องถิ่นได้ จึงส่งผลให้ชื่อสถานที่ที่ใช้ไม่ปรากฏร่องรอยให้เห็นภาพรวมๆ ได้แล้วในปัจจุบัน

อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นท้องถิ่นหนึ่งที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้โดยประวัติศาสตร์เมืองพุนพินเป็นแหล่งสะสมทางด้านวัฒนธรรมและโบราณคดีมาตั้งแต่โบราณ เช่น บริเวณเนินดินบนควนสราญรมย์ในเขตโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ ได้ขุดพบพระโพธิสัตว์สำริด พระพิมพ์ดินดิบ สลุปจำลองดินเผา ลูกปัด เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินแบบพื้นเมืองที่มีทั้งแบบทวาราวดีและแบบศรีวิชัยปะปนกัน นอกจากนี้ ยังพบฐานพระวิหารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าอีกด้วย ซึ่งสันนิษฐานว่า เมืองโบราณในเขตอำเภอพุนพินน่าจะเป็นเมืองท่าเรือโบราณที่มีความสำคัญ (ทศพล งานไพโรจน์. 2540 : 20) ต่อมาอำเภอพุนพินก็ยังเป็นชุมชนใหญ่อย่างต่อเนื่อง และเมื่อมีการสร้างทางรถไฟสายใต้ มีการตัดถนนหนทาง อำเภอพุนพินก็เป็นชุมชนหน้าด่านของจังหวัด เป็นชุมทางสัญจรทั้งทางรถไฟ รถยนต์ และทางเรือ จนปัจจุบันอำเภอพุนพินได้กลายเป็นอำเภอใหญ่ที่เป็นศูนย์กลางความเจริญทุกด้านของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลจากการพัฒนาทำให้อำเภอพุนพินเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพภูมิศาสตร์ สภาพสังคม และสภาพทางเศรษฐกิจจากเดิมไปเป็นอันมาก และส่งผลให้ชื่อสถานที่ไม่สามารถบอกลักษณะสำคัญอันเป็นภาพรวมๆ ของพื้นที่บางแห่งได้ เช่น ตำบลท่าโรงช้าง ในอดีตตำบลนี้เส้นทางสัญจรกันดาร ต้องใช้ช้างเป็นพาหนะ แต่เมื่อมีการพัฒนาเส้นทางสัญจร ช้างก็หมดความจำเป็น ชาวบ้านหันมาใช้รถยนต์ต่างๆ เป็นพาหนะ ปัจจุบันจึงไม่มีช้างให้เห็นแล้ว เป็นต้น

จากการที่อำเภอพุนพินเป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีประวัติความเป็นมาช้านาน และได้พัฒนากลายเป็นอำเภอที่เป็นศูนย์กลางความเจริญทุกด้านของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงมีเรื่องราวในแง่คติชนวิทยาที่น่าสนใจศึกษามากมาย ซึ่งการศึกษาวิเคราะห์ภูมินามของหมู่บ้าน ตำบล ในอำเภอพุนพิน เป็นการขำรงข้อมูลทางวัฒนธรรม สร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และก่อให้เกิดความรักท้องถิ่นของตน ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาวิเคราะห์ภูมินามของหมู่บ้านและตำบลในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยคาดว่าจะประโยชน์ต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การท่องเที่ยวของชุมชน ตลอดจนถึงเป็นแนวทางในการศึกษาภูมินามของท้องถิ่นอื่นๆ ต่อไป

1.2 ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและความหมายของชื่อหมู่บ้านและตำบลในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.3 ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1.3.1 ผลการศึกษาค้นคว้าจะได้หลักฐานอ้างอิงเกี่ยวกับความเป็นมาและความหมายของชื่อหมู่บ้านและตำบลในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นประโยชน์ในการสร้างความภาคภูมิใจให้กับคนในท้องถิ่น อันจะก่อให้เกิดความรักท้องถิ่นของตน

1.3.2 ผลการศึกษาค้นคว้าจะมีประโยชน์ต่อผู้สนใจ นักเรียน นักศึกษาและวงการท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมไว้เป็นหลักแหล่งและถูกต้องให้แก่บุคคลทุกวัยใช้ศึกษา

1.4 ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้ได้ศึกษาวิเคราะห์ชื่อหมู่บ้านและตำบลในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้ง 16 ตำบล 95 หมู่บ้าน ดังนี้

1.4.1 ตำบลกรูด มี 5 หมู่บ้านคือ บ้านกรูด บ้านทับชัน บ้านแม่แขก บ้านสหกรณ์ และบ้านห้วยกระตี่

1.4.2 ตำบลเขาหัวควาย มี 4 หมู่บ้านคือ บ้านบางอ้อ บ้านเขาหัวควาย บ้านท่านาง และบ้านห้วยบอน

1.4.3 ตำบลตะปาน มี 5 หมู่บ้านคือ บ้านปลายคลอง บ้านตะปาน บ้านบางเบา บ้านทับแปด และบ้านห้วยทรายขาว

1.4.4 ตำบลท่าข้าม มี 6 หมู่บ้านคือ บ้านพุนพินใต้ บ้านท่าข้าม บ้านนาศรีสงคราม บ้านท่าดิ่งชัน บ้านท่าตะเภา และบ้านคังยาง

1.4.5 ตำบลท่าโรงช้าง มี 5 หมู่บ้านคือ บ้านทุ่งเขียด บ้านหาดผก บ้านท่าโรงช้าง บ้านหัวไทร และบ้านควนไทร

1.4.6 ตำบลท่าสะท้อน มี 6 หมู่บ้านคือ บ้านนาค้อ บ้านบ่อกรัง บ้านท่าสะท้อน บ้านหนองจอกบ้านเขาพลู และบ้านห้วยลึก

1.4.7 ตำบลบางงอน มี 10 หมู่บ้านคือ บ้านปึก บ้านบางงอน บ้านเงิน บ้านขนาย บ้านหนองเคียน บ้านศรีไพรวัลย์ บ้านนาตง บ้านสะพานมอส บ้านคลองเคี่ยม และบ้านภิรมย์ภักดี

1.4.8 ตำบลน้ำรอบ มี 7 หมู่บ้านคือ บ้านน้ำรอบ บ้านเกาะกลาง บ้านทุ่งหลวง บ้านวิหารบ้านดอนมะตูม บ้านท่าผาก และบ้านหัววัง

1.4.9 ตำบลบางเดือน มี 5 หมู่บ้านคือ บ้านบางเดือน บ้านหาดมุย บ้านแท่นแก้ว บ้านวัดหาด และบ้านหินใหญ่

1.4.10 ตำบลบางมะเดื่อ มี 7 หมู่บ้านคือบ้านบางบาน บ้านบางมะเดื่อ บ้านท่าม่วง บ้านศรีปฐมวัลย์ บ้านห้วยมุด บ้านแหลมเคียร และบ้านถ้ำเม่น

1.4.11 ตำบลพุนพิน มี 3 หมู่บ้านคือ บ้านทุ่งโพธิ์ บ้านดอนเนียง และบ้านสระพัง

1.4.12 ตำบลมะลวน มี 9 หมู่บ้านคือ บ้านหัวหาญ บ้านมะลวน บ้านดอนแฝก บ้านกลาง บ้านต้นปราบ บ้านห้วยกรวด บ้านไผ่พระ บ้านคลองสินทอง และบ้านหนองพลอง

1.4.13 ตำบลลีเล็ด มี 8 หมู่บ้านคือ บ้านบางใหญ่ฝั่งขวา บ้านคลองราง บ้านบางใหญ่ฝั่งซ้าย บ้านห้วยทรัพย์ บ้านบางปลา บ้านบางในบ้าน บ้านคลองกอ และบ้านบางกิ่ง

1.4.14 ตำบลศรีวิชัย มี 3 หมู่บ้านคือ บ้านหัวเขา บ้านดอนทราย และบ้านทุ่งอ่าว

1.4.15 ตำบลหนองไทร มี 5 หมู่บ้านคือ บ้านหนองไทร บ้านนาทราย บ้านหนองขรี บ้านปากมะรุ และบ้านท่าโพธิ์

1.4.16 ตำบลหัวเตย มี 7 หมู่บ้านคือบ้านหัวเกาะ บ้านหัวเตยบน บ้านหัวสวน บ้านดอนรัก บ้านตรอกโง่ง บ้านหัวเตยล่าง และบ้านดอนรี

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ภูมินาม หมายถึงชื่อเรียกหมู่บ้านและตำบลในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งที่เป็นชื่อทางการและชื่อที่ชาวบ้านเรียกกันทั่วไป

1.6 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1.6.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาศึกษาทั้งเอกสารที่ให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภูมินามเพื่อใช้ในการกำหนดหัวข้อสารนิพนธ์ และเอกสารที่ใช้เป็นหลักในการศึกษาค้นคว้าโดยตรง

1.6.2 การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ใช้ข้อมูล 2 ประเภทคือ

1.6.2.1 ข้อมูลเอกสาร ผู้ศึกษาได้รวบรวมเอกสารทางราชการของหมู่บ้านและตำบล ทั้ง 16 ตำบล ที่มีอยู่จากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่างๆ ในอำเภอพุนพิน และจากห้องสมุดประชาชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.6.2.2 ข้อมูลสนามผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลสนามด้วยตนเอง โดยวิธีสัมภาษณ์วิทยากรจากทุกหมู่บ้าน ซึ่งวิทยากรผู้ให้สัมภาษณ์มีคุณสมบัติดังนี้

1) เป็นชาวอำเภอพุนพินโดยกำเนิด และอาศัยอยู่ในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยที่ไม่เคยโยกย้ายไปอยู่ที่อื่น

2) มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ไม่จำกัดเพศและการศึกษา

3) มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบสูง และเต็มใจให้ความช่วยเหลือ

1.6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งข้อมูลเอกสารและข้อมูลสนามมาวิเคราะห์ เพื่อค้นหาเรื่องราวที่มุ่งแสดงความเป็นมาและความหมายของชื่อหมู่บ้านและตำบล ซึ่งได้วิเคราะห์ในประเด็นอันเกี่ยวกับที่มาของชื่อสถานที่โดยทั่วไป ดังต่อไปนี้

1.6.3.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

1.6.3.2 เหตุการณ์ ตำนาน นิทาน ในท้องถิ่น

1.6.3.3 พรรณไม้ในท้องถิ่น

1.6.3.4 บุคคลและนามสกุล

1.6.3.5 สัตว์

1.6.3.6 สิ่งที่เป็นมงคล

1.6.3.7 ชื่ออาชีพ

1.6.3.8 ทิศทางและลักษณะพื้นที่ของท้องถิ่น

1.6.3.9 ทรัพยากรธรรมชาติ

1.6.3.10 สิ่งก่อสร้าง

1.6.3.11 ศาสนสถาน

1.6.3.12 อื่นๆ

1.6.4 การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิเคราะห์ภูมินามในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานีครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จำแนกเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ภูมินาม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ภูมินาม

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ภูมินาม

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิเคราะห์ภูมินามมีอยู่หลายเรื่อง ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะเรื่อง ที่เห็นว่าเกี่ยวข้องสำคัญดังนี้

ไพโรธ เลิศพิริยกุลมล (2516 : 151 – 152) ได้ศึกษาข้อมูลชาวบ้านลานนาไทย ผลการศึกษา ได้ข้อมูลประเภทตำนานและนิทานสถานที่จำนวน 11 เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องราวที่กล่าวถึงความเป็นมาของชื่อสถานที่ เช่น พระธาตุดอยดุง แม่น้ำปิง ผาวิ่งซู้ และที่เป็นตำนาน ได้แก่ ตำนานวัดกู่เต้า ตำนานพระธาตุลำปางหลวง เป็นต้น สำหรับสาระของตำนานและนิทานได้ช่วยให้ทราบเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพการดำเนินชีวิต ตลอดจนเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของชาวลานนาไทย

ฉัตรชัย พงศ์ประยูร (2520 : 13 – 23) กล่าวไว้ในหนังสือทฤษฎีเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานซึ่งให้ความรู้เกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานว่า การเลือกตั้งถิ่นฐานเป็นการแสดงออกให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ การเลือกตั้งถิ่นฐานไม่ได้มาจากเรื่องบังเอิญแต่สืบเนื่องมาจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ มนุษย์จะเลือกบริเวณที่มีสภาพภูมิศาสตร์ที่ดีที่สุดเป็นที่ตั้งบ้านเรือน

ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2523 : 22 – 29) ได้เสนอเอกสารการสัมมนาทางภูมิศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 3 ซึ่งให้ความรู้เกี่ยวกับชื่อสถานที่ของจังหวัด นครปฐมว่ามาจากปัจจัยพื้นฐานหรือเกี่ยวข้องกับสิ่งใด คณะผู้ศึกษาได้จำแนกที่มาของชื่อ ได้แก่ ตามลักษณะภูมิประเทศ พืช สัตว์ คน อาชีพ รูปร่าง สถานที่ ความเป็นมงคล การกระทำ ของใช้ จำนวน ระยะเวลา และประเภทที่จำแนกไม่ได้ วิธีจำแนกใช้การวิเคราะห์ศัพท์และพิจารณาจากประวัติความเป็นมา การวิเคราะห์ศัพท์แบ่งศัพท์ออกเป็น 2 ส่วน คือ เป็นส่วนแรกและส่วนขยาย ชื่อสถานที่ส่วนแรกจะเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศ และส่วนขยายจะเกี่ยวกับพืชเป็นสำคัญ โดยสรุปแล้วชื่อสถานที่ทั้งหมดจะสัมพันธ์กับภูมิประเทศและพืชมากที่สุด

อภิศักดิ์ โสมอินทร์ (2526 : 260 – 266) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การตั้งชื่อหมู่บ้านและการเลือกตั้งหมู่บ้านในภาคอีสานไว้ในหนังสือภูมิศาสตร์อีสานว่า ชาวอีสานมีเกณฑ์เลือกทำเลที่ตั้งหมู่บ้านและตั้งชื่อหมู่บ้านคล้ายกับภาคอื่นๆ ดังนี้

1. แหล่งน้ำ แหล่งน้ำเป็นทำเลที่ชาวอีสานเลือกตั้งหมู่บ้านมากที่สุด และแหล่งน้ำที่มีอยู่ในทำเลที่ตั้งแต่ละแห่งมีหลายลักษณะ เช่น แม่น้ำ ลำห้วย คลอง บึง กุด เลิง ฮอง เป็นต้น ชื่อหมู่บ้านที่ตั้งตามแหล่งน้ำจึงมักมีคำว่า วัง ท่า ห้วย กุด หนอง เลิง ประกอบ เช่น บ้านวังยาว บ้านท่าประกาย บ้านห้วยเม็ก บ้านกุดหวาย บ้านหนองโคน บ้านเลิงนกทา เป็นต้น

2. ที่สูง ที่สูงและที่ดอนเป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง ชาวบ้านจึงนิยมตั้งหมู่บ้านอยู่บนที่สูง ชื่อหมู่บ้านที่ตั้งเป็นไปตามสภาพพื้นที่จึงมักมีคำว่า โคน ดอน มอ โนน โพน ประกอบ ซึ่งคำเหล่านี้หมายถึงที่สูงทั้งสิ้น เช่น บ้านโคกใหญ่ บ้านดอนไร่ บ้านมอดินแดง บ้านโนนม่วง บ้านโพนทอง ส่วนที่สูงหลายแห่งที่เป็นที่ตั้งหมู่บ้านถูกน้ำเซาะ ทำให้ดินพังทลายเกิดช่วงเขาลึกหรือโสก ชื่อหมู่บ้านจะมีคำว่า โสก อยู่ด้วย เช่น บ้านโสกโดน บ้านโสกเชือก เป็นต้น

3. ป่าโคก ป่าโคกนี้มักจะเป็นที่เลี้ยงสัตว์ของชาวบ้านมาก่อน หรือไม่ก็เป็นแหล่งล่าสัตว์หาอาหาร เก็บของป่า ทำให้มีการสร้างที่พักชั่วคราว ครั้นนานเข้าชาวบ้านอพยพครอบครัวมาปลูกบ้านอยู่กันอย่างถาวร เพื่อความสะดวกในการเก็บหาของป่า ล่าสัตว์ เมื่อคนอพยพครอบครัวมาอยู่มากขึ้น จึงกลายมาเป็นหมู่บ้าน พอสัตว์และของป่าหมดไป ชาวบ้านก็ทำไร่หรือประกอบอาชีพอื่นแทน ชื่อหมู่บ้านเหล่านี้ มักจะมีคำว่า ป่า โคน ดง อยู่ด้วย เช่น บ้านดง บ้านป่ากุง เป็นต้น

สุภาพรณ ฒ บางช้าง (2529 : 111 - 130) ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาในการตั้งชื่อของคนไทย โดยวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาทั้งด้านไวยากรณ์และความหมายของชื่อคนไทย ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยปัจจุบัน และได้วิเคราะห์ลักษณะสังคมไทยในด้านค่านิยม ความเชื่อ และแนวทางการดำเนินชีวิตตามข้อมูลภาษาของชื่อคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงสมัยปัจจุบัน ซึ่งสรุปได้ว่าลักษณะการใช้ภาษาในการตั้งชื่อของคนไทยสะท้อนค่านิยมและคติความเชื่อของคนไทยในแต่ละยุค ถ้าพิจารณาในมุมมองกลับก็กล่าวได้ว่า ชื่อซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่กับตัวและปรากฏพบอยู่ตลอดเวลาที่มีความสำคัญต่อการผลักดันค่านิยมของคนไทยในยุคหนึ่งๆ และยุคต่อๆ ไปด้วย

ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ (2531 : 76 - 77) ได้กล่าวถึงภูมินามกับลักษณะการตั้งถิ่นฐานในชนบทว่า ภูมินามหรือชื่อเรียกสถานที่ (place name) เป็นวัฒนธรรมทางด้านภาษาที่มนุษย์ตั้งขึ้นเรียกสถานที่ต่างๆ ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวิถีทางการดำเนินชีวิตของคน สำหรับภูมินามการตั้งถิ่นฐานในชนบท ถ้าวิเคราะห์ที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้านต่างๆ เกือบทุกแห่งจะมีประวัติความเป็นมาของชื่อเกี่ยวข้องกับที่ตั้งหมู่บ้านนั้นๆ ชื่อเรียกหมู่บ้านนี้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่สำคัญในการบ่งบอกและสะท้อนให้เห็นลักษณะการตั้งถิ่นฐานได้เป็นอย่างดี เพราะคนเรานั้นจะตั้งชื่อแบบมีความหมายหรือมีประวัติที่มาของชื่อ หรือบ่งบอกลักษณะปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่างๆ ของพื้นที่ในบริเวณนั้นๆ

ตันสนีย์ วีระศิลป์ชัย (2540) ได้รวบรวมประวัติที่มาของชื่อถนน รวม 34 เรื่อง ชื่อคลอง 12 เรื่อง ชื่อสะพาน 16 เรื่อง ชื่อทำน้ำ 7 เรื่อง ชื่อตรอก ซอย 8 เรื่อง ชื่อสี่แยก - วงเวียน 3 เรื่อง ชื่อวัด 23 เรื่อง ชื่อโรงพยาบาล 5 เรื่อง ชื่อหมู่บ้าน - อำเภอ 13 เรื่อง ชื่อตลาดย่านการค้า 3 เรื่อง ชื่อสวนสาธารณะ 1 เรื่อง ชื่อสนามกีฬา 1 เรื่อง และชื่อสถานผลิตวัคซีนและเซรัม 1 เรื่อง ซึ่งให้คุณค่าในด้านประวัติศาสตร์ของกรุงเทพมหานครและประเทศไทยเป็นอย่างมาก

กฤษมา รักษมณี (2543 : 54 – 59) ให้ความเห็นว่า โดยทั่วไปบุคคลจะใช้ภูมินามต่างๆ ในลักษณะที่เป็นมงคล เช่นเดียวกับการใช้นามที่เป็นนามเรียกตัวบุคคล จึงได้มีการเปลี่ยนภูมินามจากเดิมหลายภูมินามด้วยกัน ซึ่งนอกจากเพื่อความเป็นมงคลแก่สถานที่และผู้อาศัยในท้องถิ่นนั้นแล้ว ยังเปลี่ยนเพื่อความไพเราะและฟังดูเป็นทางการมากขึ้น นอกจากนี้ ภูมินามที่ไพเราะ ความหมายดี ยังเป็นการเชิญชวนบุคคลให้มาตั้งถิ่นฐานอีกด้วย การใช้ภูมินามใหม่มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ภูมินามเหล่านั้นก็ยังคงความหมายเดิมไว้ด้วยการใช้คำในภาษาบาลีสันสกฤตเข้ามาช่วยเช่น นามเดิมชื่อว่า “ท่าทอง” เปลี่ยนมาใช้ “กาญจนดิษฐ์”
2. เปลี่ยนนามเปลี่ยนความหมายไป เช่น นามเดิมชื่อว่า “บ้านท่าม่วง” เปลี่ยนเป็น “อากาศอำนวย”
3. ใช้ลักษณะอื่นแทนลักษณะเดิม เช่น นามเดิมของจังหวัดปทุมธานี คือ “สามโคก” ซึ่งใช้ตามลักษณะพื้นที่ที่เป็นเนิน 3 เนิน เปลี่ยนมาใช้ว่า “ปทุมธานี” เพราะมีความหมายดีกว่าเดิม

จากการศึกษาเอกสารนี้ทำให้ทราบประวัติความเป็นมาและสิ่งที่เกิดขึ้นกับพื้นที่ศึกษา ซึ่งมีผลกระทบกับภูมินามในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น การเปลี่ยนสภาพทางกายภาพ วิถีชีวิต เป็นต้น ทำให้เห็นถึงความสำคัญที่จะต้องศึกษาเรื่องภูมินามไว้เป็นหลักฐานเพื่อการศึกษาในภายหน้า

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ภูมินาม

การศึกษาวิเคราะห์ภูมินามในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานีครั้งนี้ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

จินตนา ยอดยิ่ง (2519 : 297 – 303) ได้ศึกษาประวัติของชื่อตำบลและหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อรวบรวมประวัติของชื่อตำบล หมู่บ้าน ในเขตอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ซึ่งรวบรวมข้อมูลได้ประวัติชื่อตำบล หมู่บ้าน จำนวน 140 ชื่อ จำแนกได้ 6 ประเภท คือ 1. ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ 53 ชื่อ 2. ตั้งชื่อตามชื่อพรรณไม้ 28 ชื่อ 3. ตั้งชื่อตามชื่อแม่น้ำ หนอง ห้วย 22 ชื่อ 4. ตั้งชื่อตามตำนาน 19 ชื่อ 5. ตั้งชื่อตามชื่อวัด 19 ชื่อ 6. และชื่อบ้านเดิม 14 ชื่อ ผลการวิจัยสรุปว่า การตั้งชื่อตำบลและหมู่บ้านจะตั้งตามลักษณะภูมิประเทศมากที่สุด

พูนศรี คัมภีร์ปกรณ (2520 : 445 – 450) ได้ศึกษาชื่อตำบลและชื่อหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เพื่อรวบรวมประวัติชื่อตำบลและหมู่บ้านในเขตอำเภอดังกล่าว ผลการศึกษาได้ชื่อหมู่บ้าน จำนวน 189 ชื่อ จำแนกได้ 8 ประเภท คือ ตั้งชื่อตามพรรณไม้ 89 ชื่อ ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ 43 ชื่อ ตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ 17 ชื่อ ตั้งชื่อตามแม่น้ำ ลำคลอง บึง 13 ชื่อ ตั้งชื่อตามตำนานและศาสนา 10 ชื่อ ตั้งชื่อตามแร่ธาตุ 9 ชื่อ ตั้งชื่อตามบุคคลและสิ่งอื่นๆ อย่างละ 4 ชื่อ ซึ่งได้สรุปผลการศึกษาว่า ตำบลและหมู่บ้านตั้งตามชื่อพรรณไม้มากที่สุด ซึ่งการศึกษาของพูนศรี คัมภีร์ปกรณครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของจินตนา ยอดยิ่ง (2519) ที่สรุปได้ว่า การตั้งชื่อตำบลและหมู่บ้านตามชื่อพรรณไม้มากที่สุด

อัมมร ชุระเจน (2521 : 253 – 258) ได้ศึกษาเรื่องประวัติของชื่อตำบลและหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช มีจุดประสงค์เช่นเดียวกับงานวิจัยของพูนศรี คัมภีร์ปรกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า ชื่อตำบลและหมู่บ้าน มีจำนวน 132 ชื่อ จำแนกได้ 8 ประเภท คือ ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ 50 ชื่อ ตั้งชื่อตามตำนาน 40 ชื่อ ตั้งชื่อตามพรรณไม้ 36 ชื่อ ตั้งชื่อตามชื่อวัด 8 ชื่อ ตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ 4 ชื่อ ตั้งชื่อตามแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ห้วย และสิ่งอื่นๆ อย่างละ 1 ชื่อ ผลการศึกษาสรุปว่าประวัติของชื่อตำบลและหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราชจะตั้งตามลักษณะภูมิประเทศมากที่สุด

สุวิไล เปรมศรีรัตน์ (2530 : 53 – 56) ได้ศึกษาชื่อหมู่บ้านของอำเภอเมืองสุรินทร์เพื่อให้ทราบความหมายของชื่อหมู่บ้าน และเพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่างชื่อที่คนรู้จักกันทั่วไปกับชื่อทางราชการ จากการศึกษาพบว่า การตั้งชื่อหมู่บ้านได้นำมาจากสิ่งแวดล้อม เช่น ชื่อต้นไม้ ชื่อสัตว์ ลักษณะภูมิประเทศ ชื่อคนที่ก่อตั้งหมู่บ้าน และสิ่งก่อสร้างต่างๆ ความแตกต่างระหว่างชื่อพื้นฐานกับชื่อราชการพบว่า ชื่อราชการของหมู่บ้านนั้นรู้จักกันจำกัดในหมู่คนที่มีการศึกษาพอสมควรเท่านั้น แต่ชื่อพื้นฐานเป็นที่รู้จักกันทั่วไปในท้องถิ่น

ไพพรรณ อินทนิล (2534 :196 – 207) ได้ศึกษาประวัติชื่ออำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน จังหวัดชลบุรี เพื่อรวบรวมประวัติชื่ออำเภอ ตำบล และหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาปรากฏว่าในจังหวัดชลบุรีมีชื่ออำเภอ ตำบล และหมู่บ้านจำนวน 816 ชื่อ สามารถจำแนกได้ 11 ประเภท คือตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ 438 ชื่อ ตั้งชื่อที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ 69 ชื่อ ตั้งชื่อตามตำแหน่งที่ตั้ง 60 ชื่อ ตั้งชื่อตามพรรณไม้ท้องถิ่น 56 ชื่อ ตั้งชื่อตามทรัพยากรธรรมชาติ 48 ชื่อ ตั้งชื่อตามตำนาน นิทาน 46 ชื่อ ตั้งชื่อตามสิ่งก่อสร้างและสถานที่ 33 ชื่อ ตั้งชื่อตามชื่อบุคคล 18 ชื่อ ตั้งชื่อตามศาสนสถานและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ 16 ชื่อ ตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ 12 ชื่อ และตั้งชื่ออื่นๆ 33 ชื่อ นอกจากนี้ยังพบว่ามีชื่อหมู่บ้าน 45 ชื่อที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่เดิม ซึ่งสาเหตุที่เปลี่ยนเพื่อต้องการความหมายที่เป็นสิริมงคล 8 ชื่อ เข้าใจผิดทำให้เรียกผิด สะกดผิด 16 ชื่อ เกิดการกร่อนเสียงหรือกลายเสียง 13 ชื่อ มีเหตุการณ์ ตำนานเกิดขึ้นใหม่ 7 ชื่อ และต้องการแก้ไขให้ถูกต้อง 1 ชื่อ

อุดมลักษณ์ จิตต์รักเกียรติ (2534 : 184 – 186) ได้ศึกษาดำเนินชื่อสถานที่ในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตำนานชื่อสถานที่กับวิถีชีวิตของชาวสทิงพระ ผลการศึกษาพบว่า มีชื่อสถานที่จำนวน 702 ชื่อ เป็นชื่อสถานที่ที่มีตำนาน 689 ชื่อ และไม่มีตำนาน 13 ชื่อ สามารถจำแนกได้ 7 ประเภท คือ ชื่อที่เกี่ยวข้องกับคน 242 ชื่อ ชื่อที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ 54 ชื่อ ชื่อที่เกี่ยวข้องกับพรรณไม้ 211 ชื่อ ชื่อที่เกี่ยวข้องกับแร่ธาตุ 14 ชื่อ ชื่อตามการพรรณนาลักษณะเฉพาะ 43 ชื่อ ชื่อตามลักษณะทำเลที่ตั้ง 100 ชื่อ และชื่อตามลักษณะอื่นๆ 34 ชื่อ ตำนานชื่อทุกประเภทมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชาวสทิงพระอย่างเด่นชัด

โฉมสุภางค์ ทองปลิว (2534 : 6 – 229) ศึกษาความหมายของชื่อหมู่บ้านและตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความหมาย ศึกษาวิธีการตั้งชื่อ การเปลี่ยนแปลงชื่อ และสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงชื่อ รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชื่อหมู่บ้านและตำบลกับสภาพชีวิต สังคมและสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า ชื่อหมู่บ้านและตำบล

สัมพันธ์กับสภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ การประกอบอาชีพ และการเลือกทำเลที่ตั้ง หมู่บ้าน หมู่บ้านส่วนใหญ่ใช้ชื่อเดิม แต่บางหมู่บ้านเปลี่ยนชื่อตามความนิยม เปลี่ยนตามที่มาของชื่อ เปลี่ยนตามลักษณะภูมิประเทศ และเปลี่ยนเนื่องจากความเข้าใจผิด

เสนาหา บุณยรักษ์ และทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2542) ศึกษาภูมินามจังหวัดพิษณุโลก เป็นการศึกษาประวัติความเป็นมาของชื่อสถานที่ต่างๆ ทั้งภูเขา แม่น้ำ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดในจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารต่างๆ เช่น พงศาวดาร เอกสารราชการ หลักศิลาจารึก และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้รู้เรื่องราวของท้องถิ่นนั้นๆ และผู้ร่วมอยู่ในเหตุการณ์ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงที่มาของนามนั้นๆ ผลการศึกษาได้แยกประเภทของภูมินามออกเป็น 13 ประเภท ดังนี้

1. ตั้งนามตามพรรณไม้ เช่น บ้านยางประดาด (มีต้นยาง) บ้านต้นหว้า (มีต้นหว้า) บ้านดงสมอ (มีต้นสมอ) บ้านไผ่ล้อม (มีต้นไผ่) เป็นต้น
2. ตั้งนามตามลักษณะภูมิประเทศ เช่น บ้านคู้วารี (ส่วนเว้าโค้งเข้าไปของฝั่งน้ำ บ้านดินทอง (ดินมีสีแดง) เป็นต้น
3. ตั้งนามตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม เช่น บ้านน้ำอับ (บริเวณที่ตั้งบ้านมีพื้นที่ต่ำ ฝนตกน้ำขัง มีต้นไม้หนาทึบ มีกลิ่นเหม็นอับ อากาศถ่ายเทไม่สะดวก) บ้านปากลาด (เป็นบึงมีทางลาดยาวลงไปยังลำคลอง) เป็นต้น
4. ตั้งนามตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน เช่น บ้านพลายชุมพล (เป็นที่พักของช้างพลาย เมื่อมีการยกทัพผ่านมาก็แวะ) บ้านดาปะขาวหาย (เมื่อครั้งที่มีการหล่อพระพุทธรชินราช มีชีปะขาวมาช่วยเททองหล่อจนสำเร็จ และเดินลับหายไปหมู่บ้านนี้) เป็นต้น
5. ตั้งนามตามประวัติศาสตร์บอกเล่าหรือประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เช่น บ้านโคกช้าง (เคยเป็นที่พักช้างของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช) บ้านกรุงกรัก (เชื่อพระวงศ์กษัตริย์สุโขทัยมาช่องสุ่มไพร่พล) บ้านหมั้นแสวง (ตั้งขึ้นเพื่อเป็นเกียรติแก่ พลฯวิมล หมั้นแสวง ซึ่งเสียชีวิตในสมรภูมิบ้านร่มเกล้า) เป็นต้น
6. ตั้งนามตามเหตุการณ์ในขณะแรกตั้งหมู่บ้าน เช่น บ้านช่อง (มีโจรมาช่องสุ่มกำลัง) บ้านทับยายเชียง (บริเวณที่บ้านพังลงมาทับยายเชียงตาย) เป็นต้น
7. ตั้งนามตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้ง เช่น บ้านศรีเจริญ (นางเจริญเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านเป็นคนแรก) บ้านคลองตากอง (ตากองเป็นผู้ขุดคลอง) เป็นต้น
8. ตั้งนามตามชื่อสัตว์ที่มีความเกี่ยวข้อง เช่น บ้านหนองเต่า (มีเต่ามาก) บ้านปลักแรด (มีแรดมาก) บ้านวังปลาตุ๊ก (มีปลาตุ๊กมาก) เป็นต้น
9. ตั้งนามตามลักษณะการประกอบอาชีพ เช่น บ้านหนองถ่าน (มีอาชีพเผาถ่าน) เป็นต้น
10. ตั้งนามตามความเชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคล เช่น บ้านทรัพย์เจริญ (มีทรัพย์สมบัติมากมาย) บ้านไร่พัฒนา (จะมีความเจริญรุ่งเรืองเพิ่มขึ้นจากเดิม) เป็นต้น

11. ตั้งนามตามอาณาเขตของสถานที่ เช่น บ้านท้ายยาง (บ้านตั้งอยู่ท้ายตันยาง) บ้านใหม่ใต้ (บ้านตั้งใหม่อยู่ทางทิศใต้) เป็นต้น

12. ตั้งนามตามเสียงของคำเดิมที่เพี้ยนไป เช่น บ้านท่าทอง เดิมชื่อบ้านลำทอง บ้านปากคลอง เดิมชื่อ บ้านป่าคลอง เป็นต้น

13. ตั้งนามด้วยสาเหตุอื่นๆ เช่น บ้านหนองเขาควาย (ควายขวิดพื้นดินจนกลายเป็นหนองน้ำ) บ้านวังตาบัว (มีวังน้ำลึกหน้าบ้านตาบัว) เป็นต้น

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวมานี้พอจะเห็นได้ว่า การวิจัยด้านนี้เป็นการศึกษาความเป็นมาและความหมายของชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ มีการจำแนกรายชื่อเป็นหมวดหมู่ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชื่อสถานที่กับสภาพชีวิตในท้องถิ่น ซึ่งผู้ศึกษาได้อาศัยเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

บทที่ 3

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษาและวิทยาการ

การศึกษาภูมินามของหมู่บ้าน ตำบล ในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานีครั้งนี้ เพื่อให้เห็นภาพโดยรวมของพื้นที่ศึกษาและผู้ให้ข้อมูลโดยสังเขป ในบทนี้ผู้ศึกษาจึงเสนอความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษา และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมิหลังของวิทยาการ ดังต่อไปนี้

3.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษาครั้งนี้เป็นพื้นที่ในเขตอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนั้น ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษาจะได้กล่าวถึงความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอพุนพิน ดังต่อไปนี้

3.1.1 ประวัติความเป็นมา

อำเภอพุนพิน เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ เป็นแหล่งสะสมทางด้านวัฒนธรรม โบราณคดี มาตั้งแต่ยุคเริ่มแรก และปัจจุบันอำเภอพุนพินเป็นอำเภอที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

นักประวัติศาสตร์ได้สันนิษฐานตามจดหมายเหตุของพ่อค้าชาวอาหรับและชาวจีนว่า ชาวอินเดียทางภาคใต้ได้ติดต่อทำการค้าขายกับชาวสุวรรณภูมิ โดยได้ติดต่อค้าขายด้วยเรือสำเภา และได้เดินทางไปยังปากน้ำคีรีรัฐนิคม (คลองพุมดวง) บริเวณนี้จึงได้กลายเป็นเมืองและสถานที่พักสินค้าขนาดใหญ่ ซึ่งอาจสันนิษฐานได้ว่า ระหว่างลุ่มแม่น้ำตาปีกับแม่น้ำคีรีรัฐ (คลอง พุมดวง) มาบรรจบกันน่าจะเป็นที่ตั้งเมืองที่เหมาะสมแก่การค้ามาคม ซึ่งเมืองที่กล่าวนี้ในปัจจุบันคือ อำเภอพุนพิน สำหรับคำว่า "พุนพิน" นั้นนักประวัติศาสตร์ได้สันนิษฐานว่าน่าจะมาจากคำว่า "พัน - พัน" หรือ "พาน - พาน" ซึ่งได้เรียกเพี้ยนไปตามสำเนียงชาวเมืองจนกลายเป็นคำว่า "พุนพิน" ในปัจจุบัน

อำเภอพุนพินปัจจุบันเคยเป็นที่ตั้งชุมชนขนาดใหญ่ที่เรียกว่าเมืองมาแล้วอย่างน้อย 2 แห่ง คือ ที่ควนสรายุรมย์ ในหมู่ที่ 3 ตำบลท่าข้าม หรือบริเวณใกล้ๆ กับตัวอำเภอพุนพินปัจจุบัน กับบริเวณวัดเขาศรีวิชัยในหมู่ที่ 1 ตำบลเขาศรีวิชัย ในบริเวณทั้ง 2 แห่งนี้มีศิลปวัตถุและโบราณสถานต่างๆ มีอายุถอยหลังไปถึงประมาณพุทธศตวรรษที่ 8-10 อันเป็นระยะที่ศิลปวัตถุ โบราณสถาน และชุมชนต่างๆ ทางปลายแหลมมลายูกำลังได้รับอิทธิพลจากอินเดียมากที่สุด เพราะเป็นระยะที่ชาวอินเดียได้ควบคุมการค้าทั้งการค้าในส่วนภูมิภาคและการค้าต่างประเทศ รวมทั้งได้เดินทางไปค้าขายกับจีนด้วยเรือของตนเอง จึงทำให้พ่อค้าชาวอินเดียกลายเป็นผู้มีอำนาจทางการค้าต่างประเทศ และเพื่อประโยชน์ทางการค้าชาวอินเดียจึงได้ตั้งศูนย์ขึ้นในแหล่งที่เป็นชุมชนของชาวพื้นเมืองตลอดเส้นทางการค้าที่สำคัญ เช่น เมืองตันซุน เป็นต้น ซึ่งเมืองนี้อยู่บนเส้นทางข้าม

คาบสมุทรตามลำแม่น้ำตาปี – พุมดวง และเชื่อกันว่าอยู่ในท้องที่อำเภอพนุนพิน โดยเฉพาะบริเวณ วัดเขาศรีวิชัย ตำบลเขาศรีวิชัย มีโบราณสถานและโบราณวัตถุในศาสนาฮินดูมากมาย

นอกจากนี้ อำเภอพนุนพินยังมีวัดเก่าแก่อีก 2 วัด คือวัดเขาพระอานนท์กับวัดเขาศรีวิชัย ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กันที่ตำบลเขาศรีวิชัย สถานที่ตั้งเป็นเนินเขาติดกับฝั่งคลองพนุนพิน โดยมีโบราณวัตถุ แสดงให้เห็นว่าเป็นฝีมือสร้างในสมัยศรีวิชัย คือเทวรูปพระนารายณ์ สร้างด้วยศิลาแลงขนาดเท่าคน 1 องค์ ซึ่งกรมศิลปากรได้นำไปเก็บรักษาไว้ตั้งแต่ พ.ศ. 2471 ร่องรอยความเจริญของชุมชนพนุนพิน ยังสืบต่อมาถึงสมัยที่พุทธศาสนาลัทธิลังกาวงศ์แพร่หลายเข้ามาอีกด้วย ดังปรากฏหลักฐานว่ามี วัดเก่าแก่อันต่าง ๆ ในอำเภอพนุนพินมากมาย และวัดที่ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นวัดหลวงเคยมีมา อย่างน้อยตั้งแต่สมัยอยุธยาคือ วัดหัววัง ตำบลน้ำรอบ และวัดเขาพระอานนท์ ตำบลศรีวิชัย เป็นต้น

3.1.2. ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอพนุนพินอยู่ห่างจากตัวจังหวัดไปทางทิศตะวันตกตามทางหลวงสาย สุราษฎร์ธานี - พุนพิน เป็นระยะทางประมาณ 14 กิโลเมตร ที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ริมทางรถไฟสายใต้ อยู่ในหมู่ที่ 3 ตำบลท่าข้าม อำเภอพนุนพินมีพื้นที่ประมาณ 1,205 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานีและอำเภอบ้านดอน
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอบ้านนาเดิมและอำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีและอำเภอบ้านนาเดิม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอคีรีรัฐนิคม และกิ่งอำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ของอำเภอพนุนพินเป็นป่าและภูเขาทางทิศตะวันตกและทิศใต้ค่อยๆ ลาดเอียงไปทางทิศตะวันออก มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม และมีแม่น้ำลำคลองมากมายซึ่งเป็นสาขาของแม่น้ำตาปี – พุมดวง มีความและเนินเขาดังอยู่ใกล้ๆ กับที่ราบลุ่ม จึงเป็นที่ตั้งชุมชนที่สำคัญๆ และเป็นแหล่งสะสมทางด้านวัฒนธรรมและโบราณคดี เช่น เขาศรีวิชัยในตำบลศรีวิชัย และควนสรายุรมย์ ในตำบลท่าข้าม เป็นต้น แม่น้ำลำคลองที่สำคัญๆ ซึ่งไหลผ่านอำเภอพนุนพิน ได้แก่

แม่น้ำตาปี เป็นแม่น้ำสำคัญสายหนึ่งของภาคใต้ ไหลผ่านตำบลต่างๆ ของอำเภอพนุนพินหลายตำบล จากตำบลกรูดซึ่งติดต่อกับอำเภอเคียนซาลงมาผ่านตำบลท่าสะท้อน ท่าข้าม เข้าสู่เขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี เป็นแม่น้ำที่มีประโยชน์ทางด้านคมนาคมและการเพาะปลูกมาแต่โบราณ แต่มักจะก่อให้เกิดอุทกภัยบ่อยๆ แก่ชุมชนที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ

แม่น้ำพุมดวงหรือคลองพุมดวง เป็นสาขาของแม่น้ำตาปีไหลมาจากอำเภอคีรีรัฐนิคม ผ่านตำบลต่างๆ ของอำเภอพุนพินหลายตำบล ได้แก่ ตำบลบางงอน บางเดือน น้ำรอบ บางมะเตี๊ยนหนองไทร และตำบลท่าโรงช้าง แม่น้ำพุมดวงมาบรรจบกับแม่น้ำตาปีที่ตำบลท่าข้าม เป็นแม่น้ำที่มีความสำคัญทั้งทางด้านคมนาคม การเพาะปลูก และเป็นทางผ่านข้ามคาบสมุทรอีกด้วย

คลองพุนพิน เป็นคลองที่แยกจากจุดรวมของแม่น้ำตาปี - พุมดวง ตอนใต้สะพานพระจุลจอมเกล้า ที่ตำบลท่าข้าม ไหลผ่านตำบลท่าข้าม ตำบลพุนพิน ตำบลเขาศรีวิชัย และตำบลลิเล็ด ก่อนออกสู่ทะเลที่อ่าวบ้านดอน

คลองท่าสะท้อน เป็นสาขาของแม่น้ำตาปีที่ไหลผ่านอำเภอบ้านนาเดิม และตำบลท่าสะท้อน อำเภอพุนพิน ลงสู่แม่น้ำตาปีที่ท่าสะพาน

3.1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอพุนพินอยู่ใกล้ชายฝั่งทะเล จึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมแบบร้อนชื้นอยู่ตลอดเวลา ปีหนึ่งๆ มีเพียง 2 ฤดู คือฤดูฝนกับฤดูร้อน ฤดูฝนเป็นช่วงระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนมกราคม เดือนที่ฝนตกหนักคือระหว่างเดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน ส่วนฤดูร้อนเป็นช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม ด้วยลักษณะภูมิอากาศเช่นนี้อำเภอพุนพินจึงเหมาะแก่การเพาะปลูก โดยเฉพาะพืชผลเมืองร้อน

3.1.5 ทรัพยากรธรรมชาติ

อำเภอพุนพินเป็นอำเภอที่มีทรัพยากรธรรมชาติด้านแหล่งน้ำ ป่าไม้ และลักษณะดินสมบูรณ์ กล่าวคือ

1) แหล่งน้ำ อำเภอพุนพินมีแม่น้ำสายหลักที่เปรียบเสมือนเส้นโลหิตใหญ่ที่หล่อเลี้ยงประชากร 2 สาย คือแม่น้ำพุมดวง และแม่น้ำตาปี นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำผิวดินอยู่ทั่วไป

2) ป่าไม้ อำเภอพุนพินมีพื้นที่ป่าสำคัญหลายแห่ง ได้แก่ ป่าบางเบา อยู่ที่คลองเขียด ป่าท่าเคย อยู่ที่ตำบลคลองไทร ตำบลมะลวน และตำบลบางงอน นอกจากนี้ ยังมีป่าเขาพลู ป่าวัดประดู่ ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี สวนป่าของหน่วยจัดการต้นน้ำตาปี และป่าชายเลนคลองกอก

3) ลักษณะดิน อำเภอพุนพินมีลักษณะดินที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืชหลายประเภท ได้แก่ ดินเหนียวปนทราย อยู่ในตำบลศรีวิชัย ลีเล็ด พุนพิน หัวเตย มะลวน ท่าข้าม บางส่วนดินชุดนี้เหมาะสำหรับการเกษตร เช่น ปลูกข้าว ปลูกมะพร้าว ชมพู่ทุลเกล้า ฝรั่ง หมาก พืชผัก ดินร่วนปนทราย ดินเหนียว ดินทราย อยู่ในตำบลท่าข้ามบางส่วน เขาหัวควาย ท่าสะท้อน กรูด ตะปาน ท่าโรงช้าง น้ำรอบ หนองไทร บางมะเตี๊ยน บางเดือน บางงอน ดินชุดนี้เหมาะสำหรับปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผลทุกชนิด ไม้ยืนต้น เช่น มะพร้าว หมาก พืชผัก พืชไร่ กาแฟ ส้มโอ

3.1.6 การคมนาคม

อำเภอพุนพินเป็นอำเภอที่มีการคมนาคมติดต่อกับตัวจังหวัดและอำเภอต่างได้สะดวก การเดินทางสามารถใช้ทั้งรถยนต์ รถไฟ และเรือ การติดต่อระหว่างตำบลต่าง ๆ กับตัวอำเภอก็สามารถใช้ทางรถยนต์และเรือเช่นกัน ส่วนการติดต่อกับกรุงเทพมหานครและจังหวัดสำคัญๆ นอกจากจะมีทางรถไฟและรถยนต์แล้วยังสามารถติดต่อโดยทางเครื่องบินที่สนามบิน สุราษฎร์ธานี ซึ่งตั้งอยู่ในเขตตำบลหัวเคย

3.1.7 อาชีพของราษฎร

ราษฎรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร อำเภอพุนพินมีเนื้อที่ประกอบการเกษตรประมาณ 430,620 ไร่ หรือร้อยละ 57.36 ของพื้นที่ทั้งหมด อาชีพของราษฎรประกอบด้วยการทำสวนยางพารา ทำนา ทำสวนมะพร้าว ทำสวนปาล์ม เลี้ยงปลาน้ำจืด นอกจากนี้ยังมีการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมด้วย

3.1.8 โบราณสถานโบราณวัตถุ

โบราณสถานที่สำคัญของอำเภอพุนพิน ส่วนใหญ่จะเป็นวัดในพุทธศาสนา เช่น วัดเขาศรีวิชัย ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลเขาศรีวิชัย บนเนินเขาศรีวิชัย ริมคลองพุนพิน ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 8 กิโลเมตร เป็นวัดเก่าแก่ที่ได้สร้างสมมรดกทางวัฒนธรรม

3.1.9 การปกครองและประชากร

อำเภอพุนพินแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 ตำบล 95 หมู่บ้าน มีเทศบาลตำบล 1 แห่ง คือเทศบาลตำบลท่าข้าม และองค์การบริหารส่วนตำบล 16 แห่ง มีประชากรรวมทั้งสิ้น 73,338 คน แยกเป็นชาย 37,382 คน หญิง 35,956 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 76 คน / ตารางกิโลเมตร

ตาราง 1 ประชากรในเขตอำเภอพุนพิน

ที่	ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนราษฎร		รวม
			ชาย	หญิง	
1	ท่าข้าม	6	6,672	5,388	12,060
2	ท่าสะท้อน	6	2,533	2,547	5,080
3	ลีเล็ด	8	2,032	1,983	4,015
4	บางมะเตี๋ย	7	2,169	2,211	4,380
5	บางเดือน	5	1,371	1,438	2,809
6	ท่าโรงช้าง	5	2,497	2,640	5,137
7	กรูด	7	2,335	2,296	4,631
8	พุนพิน	3	1,060	1,118	2,178
9	บางนอน	10	2,501	2,570	5,071
10	ศรีวิชัย	3	1,076	1,050	2,126
11	น้ำรอบ	7	1,061	1,218	2,279
12	มะลวน	9	4,103	3,395	7,498
13	หัวเตย	7	1,738	1,805	3,541
14	หนองไทร	5	1,985	2,059	4,044
15	เขาหัวควาย	4	1,846	1,965	3,911
16	ตะปาน	5	2,303	2,275	4,578
รวม		95	37,382	35,956	73,338

ที่มา : งานทะเบียน อำเภอพุนพิน

ข้อมูล ประจำเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2547

3.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิทยาการ

การเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติความเป็นมาของภูมินามในเขตอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากวิทยาการซึ่งอาศัยเกณฑ์คัดเลือกดังกล่าวมาแล้วในบทที่ 1 ด้วยเกณฑ์ดังกล่าวนั้น ผู้ศึกษาสามารถคัดเลือกวิทยาการได้จำนวน 142 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 รายละเอียดเกี่ยวกับวิทยากรผู้ให้ข้อมูลหลัก

ลำดับที่	ภูมิลำเนาปัจจุบัน	ชื่อ-สกุล	อายุ	เพศ	สถานภาพ
1	30 ม.1 ต.กรูด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายสวน บัวอ่อน	65	ชาย	ชาวบ้าน
2	25 ม. 2 ต. กรูด อ. พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายไพฑูรย์ แซ่หลี	53	ชาย	ชาวบ้าน
3	30 ม. 3 ต. กรูด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายสถิต จวนศรี	60	ชาย	ชาวบ้าน
4	121 / 2 ม.4 ต.กรูด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายคมรัตน์ ศรีแสง	51	ชาย	ครู
5	18 / 1 ม.5 ต.กรูด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายภานุพันธ์ แซ่จิว	57	ชาย	ชาวบ้าน
6	4 ม. 1 ต.เขาหัวควาย อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายกฤษณะ นวมะ	52	ชาย	ครู
7	6 ม. 1 ต. ตะปาน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายแก้ว ชิงใส	75	ชาย	ชาวบ้าน
8	29 ม. 2 ต. ตะปาน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายคลอง แผงรักษ์	71	ชาย	ชาวบ้าน
9	49 / 1 ม.3 ต. ตะปาน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายเผด็จ เพชรทอง	78	ชาย	ชาวบ้าน
10	43 ม.4 ต. ตะปาน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายเรือง ไพฑูรย์	70	ชาย	ชาวบ้าน
11	202 ม.5 ต.ตะปาน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายประดิษฐ์ ปานศิริ	72	ชาย	ชาวบ้าน
12	24 / 1 ต. ทำข้าม อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายเสงี่ยม ทับทิมทอง	57	ชาย	ชาวบ้าน
13	14 / 1 ต.ทำข้าม อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายตะวัน แก้วชฎา	62	ชาย	ชาวบ้าน
14	25 ม. 2 ต. กรูด อ. พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายสุทธินันท์ เลิศพลอย	59	ชาย	ชาวบ้าน
15	30 ม. 3 ต. กรูด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายมานพ นะมัด	67	ชาย	ชาวบ้าน
16	121 / 2 ม.4 ต.กรูด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายบุญยิ่ง ศรีนวมะ	72	ชาย	ชาวบ้าน

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ภูมิลำเนาปัจจุบัน	ชื่อ-สกุล	อายุ	เพศ	สถานภาพ
17	18 / 1 ม.5 ต.กรูด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายถาวร คงเพชรดิษฐ์	63	ชาย	ชาวบ้าน
18	ม. 1 ต.เขาหัวควาย อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายทรงวุฒิ เพ็งศรี	61	ชาย	ชาวบ้าน
19	ม. 1 ต. ตะปาน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายนิยม ศรีแสง	50	ชาย	ชาวบ้าน
20	29 ม. 2 ต. ตะปาน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นางดวงแข พรหมทิต	58	หญิง	ชาวบ้าน
21	49 / 1 ม.3 ต. ตะปาน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายน้อม รัตนวิจิตร	64	ชาย	ชาวบ้าน
22	43 ม.4 ต. ตะปาน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายชนยศ ธรรมบดี	70	ชาย	ชาวบ้าน
23	202 ม.5 ต.ตะปาน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายมัด อีสงห์จันทร์	53	ชาย	ชาวบ้าน
24	24 / 1 ต. ท่าข้าม อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายแปลก เรือนทัย	50	ชาย	ชาวบ้าน
25	14 / 6 ม.1 ต.ท่าข้าม อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายสมเดช ไตรมาศ	50	ชาย	ชาวบ้าน
26	18 ม.1 ต.บางงอน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นางสุนีย์ เมืองแก้ว	54	หญิง	ชาวบ้าน
27	8 ม. 2 ต.บางงอน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายยม พริกบางงอน	60	ชาย	ชาวบ้าน
28	17 ม. ต. บางงอน อ. พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายเจริญ สมรักษ์	55	ชาย	ชาวบ้าน
29	25 ม. 4 ต. บางงอน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายไสว พรหมจรรย์	50	ชาย	ชาวบ้าน
30	7 ม. 5 ต.บางงอน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นางดา แสงเดช	57	หญิง	ชาวบ้าน
31	97 ม.6 ต.บางงอน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายสำรวม เหล่าอินทร์	58	ชาย	ชาวบ้าน
32	89 ม. 7 ต.บางงอน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายสุวรรณ กล่อมเมือง	64	ชาย	ชาวบ้าน
33	95 ม. 8 ต. บางงอน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายดำ กลับรินทร์	70	ชาย	ชาวบ้าน

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ภูมิลำเนาปัจจุบัน	ชื่อ-สกุล	อายุ	เพศ	สถานภาพ
34	7 ม. 9 ต. บางบอน อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นายสาธิต คำจันทร์	53	ชาย	ชาวบ้าน
35	16 ม.10 ต. บางบอน อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นายถาวร เกื้อดวง	50	ชาย	ชาวบ้าน
36	ม. 1 ต.น้ำรอบ อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นายสุเทพ อินทชาติ	50	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
37	ม. 2 ต.น้ำรอบ อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นายชาญณรงค์ วิชัยดิษฐ์	54	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
38	ม. 3 ต. น้ำรอบ อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นายอิน เศษธนู	60	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
39	ม.4 ต.น้ำรอบ อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นายวิรัช แคล้วภัย	55	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
40	ม. 5 ต.น้ำรอบ อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นายกิตติศักดิ์ บัวลอย	50	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
41	ม. 6 ต.น้ำรอบ อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นายแคล้ว อินทชาติ	57	ชาย	กำนัน
42	ม.7 ต.น้ำรอบ อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นางวรรณศรี เหมือนักดิ์	50	หญิง	ผู้ใหญ่บ้าน
43	7 ม. 1 ต. บางเดือน อ. พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นางอุไร อินทเชื้อ	58	หญิง	ชาวบ้าน
44	7 / 1 ม.2 ต. บางเดือน อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นางคล้าย อนันทศรี	65	หญิง	ชาวบ้าน
45	38 / 1 ม.3 ต.บางเดือน อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นายเรียง ชัยเจริญ	50	ชาย	ชาวบ้าน
46	8 ม.4 ต.บางเดือน อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นายเสริม เกษแป้น	65	ชาย	ชาวบ้าน
47	18 ม. 5 ต.บางเดือน อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นายวิโรจน์ พรหมชิต	60	ชาย	ชาวบ้าน
48	40 ม. 2 ต. บางเดือน อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นายห้วน คงขาว	60	ชาย	ชาวบ้าน
49	191 ม.3 ต. บางเดือน อ.พูนพิณ จ.สุราษฎร์ธานี	นายชอบ พลลือ	62	ชาย	ชาวบ้าน

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ภูมิลำเนาปัจจุบัน	ชื่อ-สกุล	อายุ	เพศ	สถานภาพ
50	49 / 1 ม.3 ต. ตะปาน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายเริ่ม เกษแป้น	80	ชาย	ชาวบ้าน
51	81 ม.1 ต. พุนพิน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายมัญญู เศรษฐเชื้อ	59	ชาย	ชาวบ้าน
52	21 ม.3 ต.พุนพิน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายบุพเพ สมพรหม	67	ชาย	ชาวบ้าน
53	40 ม. 1 ต. พุนพิน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นางวิไล เกษแป้น	55	หญิง	ชาวบ้าน
54	51 / 1 ม.1 ต.มะลวน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นางละออง อุ่นเรือน	77	หญิง	ชาวบ้าน
55	29 ม. 2 ต. มะลวน อ. พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายแซม ยู่ฉิม	73	ชาย	ชาวบ้าน
56	48 / 1 ม.3 ต.มะลวน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นางลออ ตริศิริ	80	หญิง	ชาวบ้าน
57	5 ม.4 ต.มะลวน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นาง เขียง รัตนวิจิตร	80	หญิง	ชาวบ้าน
58	73 ม. 5 ต. มะลวน อ. พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายจรูญ อมรแก้ว	76	ชาย	ชาวบ้าน
59	91 ม. 9 ต. มะลวน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายมณี สมพงศ์	72	ชาย	ชาวบ้าน
60	137 ม.8 ต.มะลวน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายไวย ชมัน	67	ชาย	ชาวบ้าน
61	48 ม. 9 ต.มะลวน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายชอน พัฒนภากรณ์	86	ชาย	ชาวบ้าน
62	123 ม. 1 ต.ลีเล็ด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นางวรรณรัตน์ มากดำ	54	หญิง	ชาวบ้าน
63	81 ม. 3 ต. ลีเล็ด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายนฤเทพ พุฒเมฆา	54	ชาย	ชาวบ้าน
64	11 / 3 ม. 5 ต. ลีเล็ด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายอนุรักษ์ ช่วยพัฒน์	57	ชาย	ชาวบ้าน
65	ต. ศรีวิชัย อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายสุพล ถึงเจริญ	54	ชาย	กำนัน
66	วัดหนองไทร อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	แม่ชีริน รัตนารมภ์	62	หญิง	แม่ชี

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ภูมิสำเนาปัจจุบัน	ชื่อ-สกุล	อายุ	เพศ	สถานภาพ
67	ม.2 ต.หนองไทร อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายสุรินทร์ โกศล	58	ชาย	กำนัน
68	68 / 1 ม.1 ต.หนองไทร อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายวี เชน้อย	60	ชาย	ชาวบ้าน
69	ม.3 ต.หนองไทร อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายศักดิ์ชาย ชำนินวน	65	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
70	ม. 1 ต. หัวเตย อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายวินัย แก้วเชื้อ	53	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
71	ม. 2 ต. หัวเตยบน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายสุเทพ อินทสุภา	58	ชาย	กำนัน
72	ม. 3 ต. หัวเตย อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายวิสุทธิ์ ศรีเกษตรินทร์	54	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
73	ม. 4 ต.หัวเตย อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี.	นายสุเทพ วิชัยดิษฐ์	59	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
74	ม. 5 ต.หัวเตย อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายเนิน บุญกรด	65	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
75	ม.6 ต.หัวเตยล่าง อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายอารมณ พรหมแห	65	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
76	ม.7 ต.หัวเตย อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายวิชาญ นวลคล้าย	60	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
77	12 ม.2 ต.ลีเล็ด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายทวี นัยเจริญ	57	ชาย	ชาวบ้าน
78	ม.2 ต. ลีเล็ด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายเคลื่อน บุญปล้อง	52	ชาย	ชาวบ้าน
79	ม. 1 ต. กรูด อ.พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายประสงค์ พรหมมา	53	ชาย	ชาวบ้าน
80	ม. 1 ต. พุนพินใต้ อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายธนิต แซ่หม่ง	50	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
81	ม. 1 ต. ท่าข้าม อ. พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายทิวา นิจอาคม	52	ชาย	ชาวบ้าน
82	ม. 2 ต. ท่าข้าม อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายถวิล โตเอี่ยม	54	ชาย	ชาวบ้าน

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ภูมิลำเนาปัจจุบัน	ชื่อ-สกุล	อายุ	เพศ	สถานภาพ
83	ม. 7 ต.ท่าข้าม อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายจรรยา สละ	53	ชาย	ชาวบ้าน
84	ม. 3 ต. ท่าโรงช้าง อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายสมเชษฐ ประดิษฐพร	50	ชาย	กำนัน
85	ม. 3 ต. ท่าโรงช้าง อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายยงยุทธ ช่อผูก	52	ชาย	ชาวบ้าน
86	ม. 3 อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายถนอม ศรีเพชรพูล	54	ชาย	ชาวบ้าน
87	ม. 4 ต.หนองไทร อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายธรรมรัตน์ จรุงรักษ์	59	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
88	ม.4 ต. หนองไทร อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายเดือน อ่อนทิพย์	65	ชาย	ชาวบ้าน
89	ม.6 ต.หนองไทร อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายจารึก เมืองแก้ว	65	ชาย	ชาวบ้าน
90	ม.3 ต.หนองไทร อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายวิรุฬ คงขันธุ์	60	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
91	ม.1 ต.หนองไทร อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายวินัย จันท์หนองไทร	57	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
92	ม.2 ต. หนองไทร อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายเกษฯ ชำนิवल	52	ชาย	ชาวบ้าน
93	ม. 1 ต. ท่าโรงช้าง อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายสุนันท์ พิทักษ์	53	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
94	ม. 5 ต. บางงอน อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายนาม อยู่อำไพ	78	ชาย	ชาวบ้าน
95	ม.1 ต. บางงอน อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นางสุนีย์ นิลสำราญ	52	หญิง	ชาวบ้าน
96	ม. 5 ต. ท่าสะท้อน อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายชัยชนะ ร้างใหญ่	54	ชาย	ชาวบ้าน
97	ม. 2 ต.ท่าสะท้อน อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายสุวรรณ สุขมาลัย	60	ชาย	ครู
98	ม.1 ต.ศรีวิชัย อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายสำรวม กล่อมทอง	50	ชาย	ชาวบ้าน
99	ม.2 ต.ศรีวิชัย อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายแจ้ง ทองเดิม	52	ชาย	ชาวบ้าน

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ภูมิสำเนาปัจจุบัน	ชื่อ-สกุล	อายุ	เพศ	สถานภาพ
100	ม.2 ต. ศรีวิชัย	นางจินตนา พัดไสว	50	หญิง	ชาวบ้าน
	อ. พูนพิน จ. สุราษฎร์ธานี				
101	ม. 2 ต.ศรีวิชัย	นายสุเทพ ศรีรักษา	54	ชาย	ชาวบ้าน
	อ.พูนพิน จ.สุราษฎร์ธานี				
102	ม.1 ต.ท่าสะท้อน	นายแดง แก้วแพง	59	ชาย	ชาวบ้าน
	อ.พูนพิน จ.สุราษฎร์ธานี.				
103	ม.3 ต. ลีเล็ด	นายจำนวณ ทิพย์บรรพต	65	ชาย	ชาวบ้าน
	อ.พูนพิน จ.สุราษฎร์ธานี				
104	ม.5 ต.ลีเล็ด	นายศักดิ์ดา ช่วยพัฒนา	65	ชาย	ชาวบ้าน
	อ.พูนพิน จ.สุราษฎร์ธานี				
105	ม.9 ต.บางอน	นายสมรักษ์ นิลเวช	60	ชาย	ชาวบ้าน
	อ.พูนพิน จ.สุราษฎร์ธานี				
106	ม.3 ต.ลีเล็ด	นายอนุรักษ์ ทิพย์บรรพต	57	ชาย	ชาวบ้าน
	อ.พูนพิน จ.สุราษฎร์ธานี				
107	ม.1 ต. ลีเล็ด	นายกลั่น เกิดเสียด	60	ชาย	ชาวบ้าน
	อ.พูนพิน จ.สุราษฎร์ธานี				
108	ม.1 ต. ลีเล็ด	นายชอบ ทองคลองไทร	63	ชาย	ชาวบ้าน
	อ.พูนพิน จ. สุราษฎร์ธานี				
109	ม.5 ต. น้ำรอบ	นายนุกูล เกษแป้น	78	ชาย	ชาวบ้าน
	อ. พูนพิน จ. สุราษฎร์ธานี				
110	ม.1 ต. บางมะเตี้อ	นางเจือ นิลสำราญ	52	หญิง	ชาวบ้าน
	อ. พูนพิน จ.สุราษฎร์ธานี				
111	ม.2 ต. มะลวน	นายปรีชา ไชยนาเคนทร์	54	ชาย	ชาวบ้าน
	อ. พูนพิน จ. สุราษฎร์ธานี				
112	ม.2 ต.ท่าสะท้อน	นายสมศักดิ์ หิตหนู	60	ชาย	ครู
	อ. พูนพิน จ. สุราษฎร์ธานี				
113	ม.2 ต.ท่าโรงช้าง	นายสนิท โยธาจูล	57	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
	อ. พูนพิน จ. สุราษฎร์ธานี				
114	ม.2 ต.ท่าโรงช้าง	นายไสว สงพัฒน์แก้ว	70	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
	อ. พูนพิน จ. สุราษฎร์ธานี				
115	ม.4 ต. ท่าโรงช้าง	นายสมหมาย สงพัฒน์แก้ว	57	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
	อ. พูนพิน จ. สุราษฎร์ธานี				
116	ม.3 ต.น้ำรอบ	นางปรัก ทิพย์วงศ์	54	หญิง	ชาวบ้าน
	อ.พูนพิน จ.สุราษฎร์ธานี				

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ภูมิลำเนาปัจจุบัน	ชื่อ-สกุล	อายุ	เพศ	สถานภาพ
117	ม. 3 ต.นารอบ อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี.	นางเรียง คำทิพย์	59	หญิง	ชาวบ้าน
118	ม.5 ต. นารอบ อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายพิพัฒน์ อินทร์ดี	65	ชาย	ชาวบ้าน
119	ม.1 ต. ท่าโรงช้าง อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายประมุข ราชจำนงค์	60	ชาย	ผู้ใหญ่บ้าน
120	ม.5 ต. ตะปาน อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายพนัส คงวุฒิ	55	ชาย	ชาวบ้าน
121	ม. 5 ต. ท่าโรงช้าง อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายดำ ทิพย์วงศ์	57	ชาย	ชาวบ้าน
122	ม.1 ต. กรูด อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายกอง นามไพร	60	ชาย	ชาวบ้าน
123	ม.1 ต. กรูด อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายนิยม ศรีรักษา	62	ชาย	ชาวบ้าน
124	ม.1 ต. เขาหัวควาย อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายแสง ชูเกตุ	74	ชาย	ชาวบ้าน
125	ม. 2 ต. เขาหัวควาย อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายกฤษ วงษ์ย่อง	57	ชาย	ชาวบ้าน
126	ม. 3 ต. เขาหัวควาย อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายจำลอง ชูสกุล	54	ชาย	ชาวบ้าน
127	ม. 3 ต. กรูด อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายลาภ ทองสำฤทธิ์	70	ชาย	ชาวบ้าน
128	ม. 4 ต. ท่าข้าม อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายแสง ทับทิมทอง	82	ชาย	ชาวบ้าน
129	ม. 3 ต. ท่าโรงช้าง อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายถาวร คงเพชรดิษฐ์	60	ชาย	ชาวบ้าน
130	ม. 3 ต. บางมะเดื่อ อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายสมปอง สรรพคง	55	ชาย	ชาวบ้าน
131	ม. 4 ต.บางมะเดื่อ อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี.	นายจักร แก้วกำเนิด	60	ชาย	ชาวบ้าน
132	ม.7 ต. บางมะเดื่อ อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี	นายป้อม คงศรี	81	ชาย	ชาวบ้าน
133	ม.1 ต. พุนพิน อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นางบุญส่ง บัวงาม	75	หญิง	ชาวบ้าน

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ภูมิลำเนาปัจจุบัน	ชื่อ-สกุล	อายุ	เพศ	สถานภาพ
134	ม.4 ต. ลีเส็ด อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายวิทยา เกิดไกร	53	ชาย	ชาวบ้าน
135	ม.7 ต. ลีเส็ด อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายคำนัง ล้อมลัม	65	ชาย	ชาวบ้าน
136	ม.7 ต. ลีเส็ด อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายนพตล เกษสังข์	50	ชาย	ชาวบ้าน
137	ม.8 ต. ลีเส็ด อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายดอน อ่วมพัฒน์	75	ชาย	ชาวบ้าน
138	ม.1 ต. หัวเตย อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นางจรรยา ศิริมา	66	หญิง	ชาวบ้าน
139	ม. 3 ต. ศรีวิชัย อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายชัด ศรีเชื้อ	70	ชาย	ชาวบ้าน
140	ม. 7 ต. มะลวน อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายสุวดิษฐ์ จันทร์แจ่มใส	56	ชาย	ชาวบ้าน
141	ม. 9 ต. มะลวน อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายป้อม คงศรี	62	ชาย	ชาวบ้าน
142	ม. 7 ต. มะลวน อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	นายสุทิน เกษเพชร	65	ชาย	ชาวบ้าน

จากข้อมูลวิทยากรจำนวน 142 คน เป็นชาย 112 คน เป็นหญิง 20 คน มีช่วงอายุระหว่าง 50 – 88 ปี กล่าวคือ ช่วงอายุระหว่าง 50 – 59 ปี มีจำนวน 72 คน ช่วงอายุ 60 – 69 ปี มีจำนวน 43 คน ช่วงอายุ 70 – 79 มีจำนวน 20 คน ช่วงอายุ 80 – 88 มีจำนวน 7 คน

บทที่ 4

การศึกษาวิเคราะห์ภูมินามของหมู่บ้านและตำบล ในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 ตำบล 95 หมู่บ้าน ซึ่งการศึกษาวิเคราะห์ภูมินามของหมู่บ้านและตำบลในอำเภอพุนพินครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ความเป็นมาและความหมายของชื่อหมู่บ้านและตำบลตามความมุ่งหมายที่วางไว้ โดยวิเคราะห์ทุกชื่อตามข้อมูล สำหรับวิธีการนำเสนอได้จัดเรียงชื่อตำบลตามลำดับตัวอักษร ส่วนชื่อหมู่บ้านจัดเรียงตามลำดับหมู่ที่ของตำบลนั้น หมู่บ้านใดที่ชื่อซ้ำกับตำบลก็ได้วิเคราะห์ไปด้วยกัน ผลการวิเคราะห์มีดังต่อไปนี้

4.1 ตำบลกรูด

ตำบลกรูด แบ่งการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้านคือ

- หมู่ที่ 1 บ้านกรูด
- หมู่ที่ 2 บ้านทับชัน
- หมู่ที่ 3 บ้านแม่แขก
- หมู่ที่ 4 บ้านสหกรณ์
- หมู่ที่ 5 บ้านห้วยกระตี่

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและความหมาย ดังต่อไปนี้

4.1.1 กรูด, บ้าน, ตำบล

บ้านกรูดเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลกรูด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี หมู่บ้านนี้มีชื่อ ความเป็นมา และความหมายซ้ำกับชื่อตำบล

4.1.1.1 ความเป็นมา

นายสวน บัวอ่อนและนายกอง นามไพร (สวน บัวอ่อนและกอง นามไพร สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านกรูด สรุปได้ดังนี้

กรูดหรือมะกรูด เป็นชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่งซึ่งมีมากในหมู่บ้าน แต่ปัจจุบันได้ถูกทำลายจนเกือบหมด เพื่อปลูกต้นไม้อื่น และเป็นที่อยู่อาศัย แต่ยังมีต้นมะกรูดให้เห็นเป็นเอกลักษณ์อยู่ต้นหนึ่ง อายุประมาณ 100 กว่าปี ชาวบ้านเรียกบ้านกรูดและทางราชการยังใช้เป็นชื่อของตำบลอีกด้วยคือตำบลกรูด

4.1.1.2 ความหมาย

สำหรับต้นกรูดหรือต้นมะกรูด พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 844) ให้ความหมายว่า มะกรูด เป็นชื่อไม้ต้นชนิด *Citrus hystrix* DC. ในวงศ์ Rutaceae ผลขรุขระ รสเปรี้ยว ผิวและใบมีกลิ่นหอมฉุน ใช้แต่งกลิ่นและรสอาหาร ใช้ทำยาได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่นายประสงค์ พรหมมา (ประสงค์ พรหมมา, สัมภาษณ์. 2547) เล่าให้ฟังว่า “ต้นมะกรูด” เป็นไม้ยืนต้นปลูกครั้งเดียวก็อยู่ได้นานปี ส่วนที่ชาวบ้านใช้ประโยชน์ คือ ราก ใบ ผล และผิวจากผลมะกรูดปรุงเป็นยาขับลม แก้แน่นหน้าอก แก้เสมหะใช้เป็นยาบำรุงหัวใจ”

บ้านกรูด หมายถึง หมู่บ้านที่แต่เดิมมีต้นมะกรูดขึ้นจำนวนมาก

4.1.2 ทับชัน, บ้าน

บ้านทับชันเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลกรูด อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.1.2.1 ความเป็นมา

นายไพฑูรย์ แซ่หลี่และนายนิยม ศรีรักษา (ไพฑูรย์ แซ่หลี่และนิยม ศรีรักษา สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านทับชัน สรุปได้ดังนี้

ในสมัยก่อนได้มีชาวบ้านกลุ่มหนึ่งเข้ามาตั้งรกรากอยู่อาศัย และปลูกที่พักในลักษณะชั่วคราว ที่เรียกว่า “ทับ” คนกลุ่มดังกล่าวได้ประกอบอาชีพการทำชัน โดยการเจาะน้ำมันยางจากต้นยางมาใช้ประโยชน์ต่างๆ จึงเรียกชื่อหมู่บ้านที่ตนอาศัยว่า บ้านทับชัน

4.1.2.2 ความหมาย

คำว่า “ชัน” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 355) ให้ความหมายว่า ชัน หมายถึงยางไม้สำหรับยาเรือ และ ทับ หมายถึงกระท่อมหรือสิ่งก่อสร้างที่ทำอยู่ชั่วคราว

บ้านทับชัน ในภาษาถิ่นใต้ คำว่า “ทับ” หมายถึง ที่พักชั่วคราว

ส่วนคำว่า “ชัน” หมายถึง ผลผลิตของน้ำมันยางที่เรียกว่าชัน

บ้านทับชันจึงหมายถึง หมู่บ้านที่มีการทำชัน

4.1.3 แม่แขก, บ้าน

บ้านแม่แขกเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลกรูด อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.1.3.1 ความเป็นมา

นายสถิตย์ จวนศรีและนายลาภ ทองสัมฤทธิ์ (สถิตย์ จวนศรี และลาภ ทองสัมฤทธิ์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านแม่แขก สรุปได้ดังนี้

บ้านแม่แขก เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำตาปี ครั้งหนึ่งมีแม่ค้าชาวอินเดียซึ่ง นับถือศาสนาอิสลาม ชาวบ้านเรียกว่า แขก มาขายของในหมู่บ้าน ถูกเสือกักตายน ชาวบ้านช่วยกันนำศพไปฝังไว้ใกล้ท่าเรือ จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านแม่แขก

4.1.3.2 ความหมาย

บ้านแม่แขก หมายถึง หมู่บ้านที่ฝังศพแม่ค้าชาวอินเดียที่นับถือศาสนาอิสลาม

4.1.4 สหกรณ์, บ้าน

บ้านสหกรณ์เป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลกรูด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.1.4.1 ความเป็นมา

นายคมรัตน์ ศรีแสง (คมรัตน์ ศรีแสง. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านสหกรณ์ สรุปได้ดังนี้

บ้านสหกรณ์ เดิมหมู่บ้านแห่งนี้มีสภาพเป็นป่า บริษัทเอเชียติก จำกัด ได้เข้ามาทำสัมปทานป่า โดยใช้แรงงานจากภาคอีสาน ขณะที่บริษัทดำเนินการอยู่นั้น ได้จัดตั้งสำนักงานร้านค้าสหกรณ์ เพื่อบริการคนงานในบริเวณที่ตั้งโรงเรียนบ้านสหกรณ์ในปัจจุบัน ชาวบ้านจึงเรียกกันติดปากต่อมาว่า บ้านสหกรณ์

4.1.4.2 ความหมาย

บ้านสหกรณ์ หมายถึง หมู่บ้านที่มีการจัดตั้งร้านค้าสหกรณ์เพื่อบริการแก่ชาวบ้าน

4.1.5 ห้วยกระตี่, บ้าน

บ้านห้วยกระตี่เป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 5 ของตำบลกรูด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.1.5.1 ความเป็นมา

นายภานุพันธ์ แซ่จิว (ภานุพันธ์ แซ่จิว. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านห้วยกระตี่ สรุปได้ดังนี้

บ้านห้วยกระตี่ สภาพสมัยก่อนนั้นเป็นป่าไม้ ชาวบ้านมีอาชีพทำนา ราวเดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม ของทุกปี จะมีปลากระตี่ขึ้นตามลำห้วยอย่างชุกชุม ห้วยหนองเต็มไปด้วยปลากระตี่ น้ำใสมองเห็นตัวปลา และมีน้ำไหลตลอดปี ปัจจุบันป่าไม้กลายเป็นสวนยางพารา ห้วยหนองก็แห้งไม่มีน้ำไม่มีปลาให้เห็นอีก

4.1.5.2 ความหมาย

คำว่า "กระตี่" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 33) ให้ความหมายว่า กระตี่ เป็นชื่อปลาน้ำจืดในสกุล *Trichogaster* วงศ์ *Anabantidae* เช่นเดียวกับปลา

สลิดแต่มีขนาดเล็กกว่า ครีบท้องยาวยื่นเป็นเส้น ส่วนหัวหมายถึง แอ่งน้ำลึกกว้างมีทางน้ำไหลจากภูเขามาซึ่งอยู่ตลอดปี หรือแห้งบ้างเป็นครั้งคราว

บ้านห้วยกระดี หมายถึง หมู่บ้านที่สมัยโบราณลำห้วยมีปลากระดีชุกชุม

4.2 ตำบลเขาหัวควาย

ตำบลเขาหัวควาย แบ่งการปกครองออกเป็น 4 หมู่บ้านคือ

หมู่ที่ 1 บ้านบางอ้อ

หมู่ที่ 2 บ้านเขาหัวควาย

หมู่ที่ 3 บ้านท่านาง

หมู่ที่ 4 บ้านห้วยบอน

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและความหมาย ดังต่อไปนี้

4.2.1 บางอ้อ, บ้าน

บ้านบางอ้อเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลเขาหัวควาย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.2.1.1 ความเป็นมา

นายกฤษณะ นวมะ (กฤษณะ นวมะ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติ

ความเป็นมาของบ้านบางอ้อ สรุปได้ดังนี้

บ้านบางอ้อมีบางเล็กๆ อยู่ใกล้แม่น้ำตาปี ในอดีตมีต้นอ้อขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกว่า บ้านบางอ้อ

4.2.1.2 ความหมาย

คำว่า "อ้อ" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 :1341) ให้ความหมายว่า อ้อ เป็นชื่อหญ้าชนิด *Arundo donax* L. ในวงศ์ Gramineae ขึ้นเป็นกอในที่ชื้นแฉะ ลำต้นแข็งเป็นปล้อง ข้างในกลวง ส่วนคำว่า บาง หมายถึง ทางน้ำเล็ก ๆ ที่ไหลลงสู่แม่น้ำ ลำคลอง หรือทะเล

บ้านบางอ้อ หมายถึง หมู่บ้านที่มีบางสายเล็ก ๆ และมีต้นอ้อขึ้นเป็นจำนวนมาก

4.2.2 เขาหัวควาย, บ้าน, ตำบล

บ้านเขาหัวควายเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลเขาหัวควาย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี หมู่บ้านนี้มีชื่อ ความเป็นมาและความหมายซ้ำกับชื่อตำบล

4.2.2.1 ความเป็นมา

นายแสง ชูเกตุ (แสง ชูเกตุ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านเขาหัวควาย สรุปได้ดังนี้

บ้านเขาหัวควาย สาเหตุที่เรียกเช่นนั้น เป็นเพราะว่า ลักษณะของภูเขา ลูกหนึ่งในหมู่บ้านนี้ถ้ามองจากระยะไกลๆ จะเห็นเป็นรูปคล้ายหัวควาย ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามลักษณะของภูเขาว่า บ้านเขาหัวควาย จนกระทั่งปัจจุบัน และทางราชการยังใช้เป็นชื่อของตำบลอีกด้วย คือตำบลเขาหัวควาย

4.2.2.2 ความหมาย

บ้านเขาหัวควาย หมายถึง หมู่บ้านที่มีภูเขาลูกหนึ่งเป็นรูปคล้ายหัวควาย

4.2.3 ทำนาง, บ้าน

บ้านทำนางเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลเขาหัวควาย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.2.3.1 ความเป็นมา

สำนวนที่ 1

นายกฤษ ว่องย่องและนายจำลอง ชูสกุล (กฤษ ว่องย่องและจำลอง ชูสกุล. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านทำนาง สรุปได้ดังนี้

ในอดีตบ้านทำนางเป็นท่าเทียบเรือทำการค้าขายกับหลายอำเภอ ชาวบ้านที่สัญจรทางเรือต้องมาขึ้นหรือลงที่ท่าเทียบเรือแห่งนี้ ท่าเทียบเรือนี้อยู่ใกล้กับบ้านที่มีผู้หญิงเป็นหัวหน้าครอบครัวเนื่องจากสามีตายนานแล้ว จึงเรียก ท่าเทียบเรือแห่งนี้ว่า บ้านทำนาง

สำนวนที่ 2

นายจำลอง ชูสกุล (จำลอง ชูสกุล. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านทำนาง สรุปได้ดังนี้

บ้านทำนาง มีสภาพพื้นที่เป็นที่สูง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การปลูกยาง และปาล์มน้ำมัน จึงมีราษฎรเข้าอยู่อาศัยเป็นจำนวนมากมีตำนานเล่าขานกันว่า ในอดีตมีชายหนุ่มและหญิงสาวคู่หนึ่งมีความรักต่อกันมาก แต่ต้องมีอันเป็นไปโดยฝ่ายหญิงถูกพ่อแม่กีดกัน แต่ฝ่ายชายมั่นคงในความรักรอคอยสาวคนรักที่บริเวณนี้ การรอคอย ในภาษาถิ่นใต้ เรียกว่า "ถ้ำ" จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านถ้ำนาง ต่อมาทางราชการเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านทำนาง

จากการศึกษาคำสัมภาษณ์ของวิทยากรทำให้ทราบว่า มีที่มาจำนวน 2 เรื่อง

4.2.3.2 ความหมาย

คำว่า "ท่า" สำนวนที่ 1 หมายถึง ฝั่งน้ำสำหรับขึ้นลงหรือจอดเรือ

คำว่า "ท่า" สำนวนที่ 2 หมายถึง การรอคอย หรือการคอยท่า, การรอท่า
บ้านทำนาง สำนวนที่ 1 หมายถึง หมู่บ้านที่มีบ้านหญิงหม้ายอยู่ใกล้

ท่าเทียบเรือ

บ้านทำนาง สำนวนที่ 2 หมายถึง หมู่บ้านที่มีชายหนุ่มเฝ้ารอคอยคนรัก

4.2.4 ห้วยบอน, บ้าน

บ้านห้วยบอนเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลเขาคาย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.2.4.1 ความเป็นมา

นายดำ ทิพย์วงศ์ (ดำ ทิพย์วงศ์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านห้วยบอน สรุปได้ดังนี้

บ้านห้วยบอน สาเหตุที่เรียกว่าบ้านห้วยบอนนั้นเนื่องมาจากหมู่บ้านนี้มีลำห้วยไหลผ่านและที่ริมห้วยมีต้นบอนขึ้นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกว่า บ้านห้วยบอน

4.2.4.2 ความหมาย

คำว่า “บอน” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 612) ให้ความหมายว่าชื่อไม้ล้มลุกหลายชนิดในวงศ์ Araceae คือชนิด *Colocasia esculenta* (L.) Schott var. *antiquorum* (Schott) Hubb. et Rehder ขึ้นตามชายน้ำหรือที่ลุ่มน้ำขัง ยางคัน ก้านใบทำให้สูกแล้วกินได้

บ้านห้วยบอน หมายถึง หมู่บ้านที่มีลำห้วยไหลผ่านและมีต้นบอนขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก

4.3 ตำบลตะปาน

ตำบลตะปาน แบ่งการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้านคือ

หมู่ที่ 1 บ้านปลายคลอง

หมู่ที่ 2 บ้านตะปาน

หมู่ที่ 3 บ้านบางเบา

หมู่ที่ 4 บ้านทับแปด

หมู่ที่ 5 บ้านห้วยทรายขาว

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและความหมาย ดังต่อไปนี้

4.3.1 ปลายคลอง, บ้าน

บ้านปลายคลองเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลตะปาน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.3.1.1 ความเป็นมา

นายแก้ว ชิงโส (แก้ว ชิงโส. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านปลายคลอง สรุปได้ดังนี้

บ้านปลายคลอง แต่เดิมชาวบ้านประกอบอาชีพการทำประมงและทำนา เพราะมีลำคลองไหลผ่าน ซึ่งลำคลองสายนี้มีต้นกำเนิดมาจากเขาชิงโสแถบจังหวัดนครศรีธรรมราช ชาวบ้านจึงตั้งถิ่นฐานตามริมคลอง ตั้งแต่ต้นลำคลองที่เขาชิงโสจนถึงปลายคลองที่ไหลมาบรรจบแม่น้ำตาปี ซึ่งเป็นที่ตั้งหมู่บ้านนี้ หมู่บ้านนี้จึงได้ชื่อว่าบ้านปลายคลอง

4.3.1.2 ความหมาย

บ้านปลายคลอง หมายถึง หมู่บ้านซึ่งอยู่ปลายลำคลองมีต้นกำเนิดมาจาก เขาชิงโสไหลไปสู่ปลายคลองบรรจบแม่น้ำตาปี

4.3.2 ตะปาน, บ้าน, ตำบล

บ้านตะปานเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลตะปาน อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี หมู่บ้านนี้มีชื่อ ความเป็นมา และความหมายซ้ำกับชื่อตำบล

4.3.2.1 ความเป็นมา

นายคล่อง แผงรักษ์ (คล่อง แผงรักษ์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติ ความเป็นมาของบ้านตะปาน สรุปได้ดังนี้

บ้านตะปาน สาเหตุที่ตั้งชื่อหมู่บ้านว่าตะปาน เพราะมีหัวหน้าครอบครัว ครอบครัวหนึ่ง ชื่อ ปาน ได้นำครอบครัวอพยพมาจากแม่น้ำตาปี มาสร้างบ้านเรือนและทำมาหากิน ในที่แห่งนี้ ทำให้เกิดเป็นหมู่บ้านขึ้นมา เรียกว่า บ้านตาปาน ต่อมาเรียกเพี้ยนไปเป็นบ้านตะปาน จนปัจจุบันนี้ และทางราชการยังใช้เป็นชื่อของตำบลอีกด้วยคือตำบลตะปาน

4.3.2.2 ความหมาย

บ้านตะปาน หมายถึง หมู่บ้านที่มีหัวหน้าครอบครัวครอบครัวหนึ่งอพยพ เข้าไปอยู่เป็นคนแรกชื่อปาน จึงเรียกว่า บ้านตาปาน ภายหลังเสียงสระพยางค์แรกกร่อนจาก สระเสียงยาวเป็นสระเสียงสั้นจึงกลายเป็น บ้านตะปาน

4.3.3 บางเบา, บ้าน

บ้านบางเบาเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลตะปาน อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.3.3.1 ความเป็นมา

นายเผด็จ เพชรทอง (เผด็จ เพชรทอง. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติ ความเป็นมาของบ้านบางเบา สรุปได้ดังนี้

บ้านบางเบา นั้นเมื่อหลายปีมาแล้วชาวบ้านได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานบริเวณ ที่ราบลุ่มริมฝั่ง แม่น้ำตาปี มาพบกับลำคลองสายเล็ก เรียกว่าบาง ซึ่งมีต้นกระเบาทั้ง 2 ฝั่งคลอง ต้นกระเบาเป็นต้นไม้ชนิดหนึ่งที่มีผลโต ลูกกลมสีน้ำตาล และมีรสชาติขม ชาวบ้านที่อพยพมา เห็นว่าที่นี่มีปลาชุกชุมและเป็นที่ยืนที่ราบลุ่ม จึงจับจองเป็นที่ตั้งถิ่นฐานด้วยเหตุนี้จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านบางเบา

4.3.3.2 ความหมาย

คำว่า "ต้นกระเบา" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 48) ให้ ความหมายว่า ต้นกระเบาเป็นชื่อต้นไม้ขนาดย่อมถึงขนาดใหญ่หลายชนิดในสกุล *Hydnocarpus* วงศ์ *Flacourtiaceae* ผลกลมเปลือกแข็ง มีขนสีน้ำตาล ขนาดเท่าผลส้มโอขนาดย่อม เนื้อในเป็นแบ่ง

สีเหลืองอ่อนๆ กินได้ เมล็ดมีน้ำมัน เคยใช้เป็นยารักษาโรคเรื้อน ซึ่งความหมายสอดคล้องกับที่
วิทยากรเล่าให้ฟัง

บ้านบางเบา หมายถึงหมู่บ้านที่มีต้นกระเบา 2 ฝั่งคลอง

4.3.4 ทับแปด, บ้าน

บ้านทับแปดเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลตะพาน อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.3.4.1 ความเป็นมา

นายเรือง ไพบูลย์ (เรือง ไพบูลย์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติ
ความเป็นมาของบ้านทับแปด สรุปได้ดังนี้

บ้านทับแปด เป็นชุมชนที่เกิดขึ้นประมาณปี พ.ศ. 2505 ในสมัยนั้น
ได้เกิดลมพายุชาวบ้านเรียกว่า สมัยवादภัย ทำให้ต้นไม้ล้มมากมาย รัฐบาลสมัยนั้นได้เปิดสัมปทาน
ป่าไม้ โดยให้บริษัท เอเชียติก จำกัด รับเหมาทำไม้ซุง มีการสร้างที่พักชั่วคราวขึ้นบริเวณดังกล่าว
ซึ่งเรียกว่า ทับ และมีการเปลี่ยนที่อยู่อาศัยเรื่อยมาถึง 8 ครั้ง จุดสุดท้ายที่อพยพมาจึงเรียกว่า
ทับแปด และมีผู้คนมาอาศัยอยู่จำนวนมากจึงตั้งเป็นหมู่บ้าน เรียกว่า บ้านทับแปด

4.3.4.2 ความหมาย

บ้านทับแปด หมายถึง หมู่บ้านที่ผู้เข้ามาอาศัยได้สร้างที่พักชั่วคราวและ
ย้ายที่อยู่ 7 ครั้ง ครั้งสุดท้ายได้อพยพมาสร้างบ้านถาวร ณ สถานที่นี้เป็นครั้งที่ 8 จึงเรียกหมู่บ้านนี้
ว่า บ้านทับแปด

4.3.5 ห้วยทรายขาว, บ้าน

บ้านห้วยทรายขาวเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 5 ของตำบลตะพาน อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.3.5.1 ความเป็นมา

นายประดิษฐ์ ปานศิริ (ประดิษฐ์ ปานศิริ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติ
ความเป็นมาของบ้านทรายขาว สรุปได้ดังนี้

บ้านห้วยทรายขาว เมื่อสมัย 20 ปีที่แล้วหมู่บ้านแห่งนี้เดิมเป็นป่า
มีลำห้วยที่มีน้ำใสมองเห็นทรายใต้ท้องน้ำมีสีขาวสะอาดตา จนชาวบ้านได้รวมตัวกันมาสร้างที่อยู่
อาศัยตั้งรกราก ณ ที่นี้ และเรียกหมู่บ้านที่ตนอยู่ว่า บ้านห้วยทรายขาว

4.3.5.2 ความหมาย

บ้านห้วยทรายขาว หมายถึง หมู่บ้านที่น้ำในลำห้วยใสจนสามารถเห็น
ทรายสีขาวสะอาดใต้ท้องน้ำได้

4.4 ตำบลท่าข้าม

ตำบลท่าข้าม แบ่งการปกครองออกเป็น 6 หมู่บ้านคือ

หมู่ที่ 1 บ้านพุนพินใต้

หมู่ที่ 2 บ้านท่าข้าม

หมู่ที่ 3 บ้านนาศรีสงคราม

หมู่ที่ 4 บ้านท่าดลิ่งชัน

หมู่ที่ 5 บ้านท่าตะเภา

หมู่ที่ 6 บ้านคังยาง

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและความหมายดังต่อไปนี้

4.4.1 พุนพินใต้, บ้าน

บ้านพุนพินใต้เป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.4.1.1 ความเป็นมา

นางเสงี่ยม ทับทิมทองและนายธนิต แซ่หม่ง (เสงี่ยม ทับทิมทองและธนิต แซ่หม่ง. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านพุนพินใต้ สรุปได้ดังนี้

บ้านพุนพินใต้ หมู่บ้านนี้อยู่ทางตอนใต้หรืออยู่ตอนล่างลงมาจากตัวอำเภอพุนพิน ชาวบ้านในหมู่บ้านนี้เห็นพ้องต้องกันว่า อำเภอพุนพินมีความอุดมสมบูรณ์ ราษฎรมีอาชีพหลากหลาย ประกอบกับหมู่บ้านนี้อยู่ในอำเภอพุนพิน ซึ่งการคมนาคมสะดวก อยู่ใกล้สถานีรถไฟ และเป็นศูนย์กลางการติดต่อค้าขาย จึงเป็นสาเหตุในการตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านพุนพินใต้

4.4.1.2 ความหมาย

บ้านพุนพินใต้ หมายถึง หมู่บ้านที่มีอาณาเขตอยู่ทางตอนใต้ของอำเภอพุนพิน

4.4.2 ท่าข้าม, บ้าน, ตำบล

บ้านท่าข้ามเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี หมู่บ้านนี้มีชื่อ ความเป็นมา และความหมายซ้ำกับชื่อตำบล

4.4.2.1 ความเป็นมา

นายตะวัน แก้วชฎาและนายทิวา นิจอาคม (ตะวัน แก้วชฎาและทิวา นิจอาคม. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านท่าข้าม สรุปได้ดังนี้

ท่าข้ามเป็นท่าเทียบเรือริมฝั่งแม่น้ำตาปี เป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญที่เรียกว่าท่าข้าม คงเป็นสาเหตุที่เวลาจะไปไหนมาไหนต้องลงเรือข้ามฟากที่นี่ แต่ต่อมาได้มีการสร้างสะพานรถไฟข้ามแม่น้ำตาปี ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านท่าข้าม และทางราชการยังใช้เป็นชื่อของตำบลอีกด้วยคือ ตำบลท่าข้าม

4.4.2.2 ความหมาย

คำว่า "ท่า" หมายถึง บริเวณริมน้ำที่เป็นที่สำหรับขึ้นลง ในบางครั้งใช้เป็น
ที่จอดเรือริมน้ำ

บ้านท่าข้าม หมายถึง หมู่บ้านที่มีท่าเรือสำหรับข้ามฝั่งแม่น้ำตาปี

4.4.3 นาศรีสงคราม, บ้าน

บ้านนาศรีสงครามเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลท่าข้าม อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.4.3.1 ความเป็นมา

นายสุทธินันท์ เลิศพลอย (สุทธินันท์ เลิศพลอย. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านนาศรีสงคราม สรุปได้ดังนี้

บ้านนาศรีสงคราม มีตำนานเล่าว่า พื้นที่ของหมู่บ้านนี้เป็นที่สูง ภาษากันใต้เรียกว่า ควน เหมาะแก่การทำนา ได้มีกองทัพหนีสงครามมาจากกรุงศรีอยุธยา สันนิษฐานจากคนเฒ่าคนแก่ว่าพม่าเข้าล้อมกรุงศรีอยุธยา ขุนพลที่นำทัพมาเป็นผู้มีวิชาอาคมมาพร้อมสมุนอีกหลายคนและมาปักหลักฐานอยู่ที่นี้ประกอบอาชีพในการทำนา ผู้เฒ่ายังเล่าให้ฟังอีกว่าวันดีคืนดีขุนพลผู้นี้จะลงคาถาอาคม แปลงกายได้ เช่นแปลงกายเป็นจระเข้ลงเล่นน้ำในแม่น้ำตาปี และชาวบ้านได้เรียกหมู่บ้านว่า บ้านนาศรีสงคราม

4.4.3.2 ความหมาย

คำว่า "นา" หมายถึง พื้นที่ราบทำเป็นคันกันน้ำเป็นแปลง ๆ สำหรับปลูกข้าว

คำว่า "ศรี" หมายถึง ความเป็นสิริมงคล ความรุ่งเรือง ความงาม ความเจริญ

ให้นำหน้าคำบางคำเป็นการยกย่อง

บ้านนาศรีสงคราม หมายถึง หมู่บ้านที่ประชากรประกอบอาชีพในการทำนาและเคยเป็นที่ตั้งกองทัพหนีสงครามจากกรุงศรีอยุธยา

4.4.4 ท่าดลิ่งชัน, บ้าน

บ้านดลิ่งชันเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลท่าข้าม อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.4.4.1 ความเป็นมา

นายแสวง ทับทิมทองและนายถวิล โตเอี่ยม (เสวียม ทับทิมทองและถวิล โตเอี่ยม. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านท่าดลิ่งชัน สรุปได้ดังนี้

บ้านท่าดลิ่งชัน อยู่ริมฝั่งแม่น้ำมีดลิ่งสูงชัน ชาวบ้านที่มาติดต่อดำขายในอำเภอพนมพิณ จำเป็นต้องขึ้นลงที่ท่าแห่งนี้ เพราะท่าแห่งนี้หมู่บ้านนี้อยู่ใกล้ตัวอำเภอมากกว่าท่าอื่น ๆ ชาวบ้านที่มาขึ้นท่าตรงนี้จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านท่าดลิ่งชัน

4.4.4.2 ความหมาย

คำว่า "ตลิ่ง" หมายถึง ส่วนของฝั่งที่ไม่ลาดริมแม่น้ำลำคลอง

คำว่า "ชัน" หมายถึง ตรงขึ้นไป ไม่ลาด

บ้านท่าตลิ่งชัน หมายถึง หมู่บ้านที่ทำน้ำมีตลิ่งสูงชัน

4.4.5 ท่าตะเภา, บ้าน

บ้านท่าตะเภาเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 5 ของตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.4.5.1 ความเป็นมา

นายมานพ นะมัต (มานพ นะมัต. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านท่าตะเภา สรุปได้ดังนี้

บ้านท่าตะเภา ในอดีตเป็นที่จอดเรือค้าขายของพ่อค้าชาวจีน โดยมีเรือสำเภามาจอดเทียบท่าในแม่น้ำตาปี หน้าหมู่บ้านนี้ พ่อค้าที่มาค้าขายเหล่านั้นต่างก็เรียกว่าท่าสำเภา ชื่อเปลี่ยนมาเรื่อยๆ จนเป็น บ้านท่าตะเภา ในที่สุดจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านท่าตะเภา

4.4.5.2 ความหมาย

คำว่า "ตะเภา" หมายถึง ชื่อเรือเดินทะเลชนิดหนึ่งแบบจีน ใช้แล่นด้วยใบสะเภา หรือ สำเภา ก็เรียก

บ้านท่าตะเภา หมายถึง หมู่บ้านที่เป็นท่าเทียบเรือสำเภา

4.4.6 คุ่งยาง, บ้าน

บ้านคุ่งยางเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 6 ของตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.4.6.1 ความเป็นมา

นายบุญยิ่ง ศรีนวมะและนายจรูญ สละ (บุญยิ่ง ศรีนวมะและจรูญ สละ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านคุ่งยาง สรุปได้ดังนี้

บ้านคุ่งยาง ชาวบ้านเล่าว่าก่อนที่จะมาจับจองที่ทำกินในพื้นที่แถวนี้ก็มีวัดอยู่ก่อนแล้ว ชื่อวัดคุ่งยาง เหตุที่วัดชื่อ "คุ่งยาง" เนื่องจากวัดตั้งอยู่บนส่วนที่เรียกว่า "คุ่ง" หมายถึงส่วนที่เว้าเข้าไปหาฝั่ง และบนพื้นที่ตั้งวัดล้อมรอบด้วยป่ายาง ราษฎรในหมู่บ้านนี้ประกอบอาชีพในการทำสวนยาง จึงตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อวัดว่า บ้านคุ่งยาง

4.4.6.2 ความหมาย

คำว่า "คุ่ง" หมายถึง ส่วนเว้าโค้งเข้าไปของฝั่งน้ำด้านที่ตรงข้ามกับหัวแหลม

คำว่า "ยาง" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 901) ให้ความหมายว่า ยาง หรือต้นยางเป็นชื่อไม้ต้นขนาดใหญ่หลายชนิดในสกุล *Dipterocarpus* วงศ์ *Dipterocarpaceae* เช่น ยางแดง ยางนา เป็นต้น

บ้านคู้ยาง หมายถึง หมู่บ้านที่ปลูกต้นยางบริเวณที่เป็นส่วนเว้าเข้าหาฝั่ง

4.5 ตำบลท่าโรงช้าง

ตำบลท่าโรงช้าง แบ่งการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้านคือ

หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งเขียด

หมู่ที่ 2 บ้านหาดผก

หมู่ที่ 3 บ้านท่าโรงช้าง

หมู่ที่ 4 บ้านหัวไทร

หมู่ที่ 5 บ้านควนไทร

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและมีความหมายดังต่อไปนี้

4.5.1 ทุ่งเขียด, บ้าน

บ้านทุ่งเขียดเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลท่าโรงช้าง อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.5.1.1 ความเป็นมา

นายประมุข ราชจำนงค์และนายพนัส คงวุฒิ (ประมุข ราชจำนงค์และพนัส คงวุฒิ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านทุ่งเขียด สรุปได้ดังนี้

บ้านทุ่งเขียดแยกจาก หมู่ที่ 2 เมื่อ พ.ศ 2515 ตามประวัติที่พิสูจน์ตามวัตถุโบราณที่วัดทุ่งเขียด โดยกรมศิลปากร สาเหตุที่ชื่อทุ่งเขียดเพราะ พื้นที่ของหมู่บ้านเป็นทุ่งนา ประกอบกับวัดทุ่งเขียดมีพ่อท่านเขียด อดีตเจ้าอาวาส เป็นที่เคารพนับถือของชาวพุทธทั้งหลายในบริเวณใกล้เคียง และใกล้เคียง ต่อมาพ่อท่านเขียดมรณภาพลง ชาวบ้านจึงเอาชื่อของพ่อท่านเขียดมาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้านเพื่อเป็นที่ระลึกว่า บ้านทุ่งเขียด

4.5.1.2 ความหมาย

คำว่า "ทุ่ง" หมายถึง ที่ราบโล่ง

คำว่า "เขียด" หมายถึง ชื่อเจ้าอาวาสวัดทุ่งเขียด

บ้านทุ่งเขียด หมายถึง หมู่บ้านที่เป็นทุ่งนาและมีเจ้าอาวาสวัดชื่อ เขียด

4.5.2 หาดผก, บ้าน

บ้านหาดผกเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลท่าโรงช้าง อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.5.2.1 ความเป็นมา

นายสนธิ โยธาจุลและนายถาวร คงเพชรดิษฐ์ (สนธิ โยธาจุลและถาวร คงเพชรดิษฐ์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหาดผก สรุปได้ดังนี้

บ้านหาดผก หมู่บ้านที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ มีน้ำไหลอยู่ตลอดทั้งปี ในฤดูแล้งน้ำจะแห้งลงมองเห็นเป็นเสมือนหาดทรายผุดขึ้นมา ชาวบ้านจึงเรียกว่า บ้านหาดผุด และนานๆ เข้าเสียงกลายไปจากสระสูง / u/ เป็นสระกลาง / o/ และจากเสียงท้าย / t/ เป็น / k/ ด้วยเหตุดังกล่าว คำว่า "ผุด" จึงกลายมาเป็น ผก หมู่บ้านนี้จึงเรียก บ้านหาดผก มาจนทุกวันนี้

4.5.2.2 ความหมาย

คำว่า "หาด" หมายถึง เนินที่ลาดลงไปในน้ำหรือบริเวณที่ตื้นเขินเป็นเนินอยู่กลางน้ำ ส่วนมากเป็นเนินทราย

บ้านหาดผก หมายถึง หมู่บ้านที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำจะมองเห็นหาดทรายเหือดแห้งในฤดูแล้ง

4.5.3 ทำโรงช้าง , บ้าน, ตำบล

บ้านทำโรงช้างเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลทำโรงช้าง อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี หมู่บ้านนี้มีชื่อ ความเป็นมา และความหมายซ้ำกับชื่อตำบล

4.5.3.1 ความเป็นมา

สำนวนที่ 1

นายไสว สงพัฒน์แก้ว (ไสว สงพัฒน์แก้ว. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านทำโรงช้าง สรุปได้ดังนี้

บ้านทำโรงช้าง แต่เดิมหมู่บ้านนี้เป็นป่าใหญ่มีท่าซึ่งเป็นที่ชุมนุมของสัตว์มากมายโดยเฉพาะช้างป่า ซึ่งชาวบ้านในสมัยนั้นนำช้างมาฝึกเพื่อใช้งาน และได้ช่วยกันทำโรงฝึกช้างขึ้น หมู่บ้านนี้จึงได้ชื่อว่า บ้านทำโรงช้าง ทางราชการยังใช้เป็นชื่อของตำบลอีกด้วยคือตำบลทำโรงช้าง

สำนวนที่ 2

นายสมเชษฐ ประดิษฐ์พรและนายยงยุทธ ช่อผูก (สมเชษฐ ประดิษฐ์พรและยงยุทธ ช่อผูก. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านทำโรงช้าง สรุปได้ดังนี้

สมัยก่อนบ้านทำโรงช้างมีการใช้ช้างชักลากไม้ซุงมาลงที่แม่น้ำพุมดวงและส่งต่อไปยังโรงเลื่อยยนต์ เพื่อแปรรูป โดยใช้ช้างเป็นพาหนะ ชาวบ้านจึงเรียกว่า บ้านทำลงช้าง ต่อมาทางราชการได้เปลี่ยนชื่อหมู่บ้านมาเป็น บ้านทำโรงช้าง

จากการศึกษาคำสัมภาษณ์ของวิทยากรทำให้ทราบว่ามีที่มาจำนวน 2 เรื่อง

4.5.3.2 ความหมาย

บ้านท่าโรงช้าง ส่วนวันที่ 1 หมายถึง หมู่บ้านที่มีสัตว์มากมายโดยเฉพาะช้าง และมีโรงฝึกช้างอยู่ริมท่าหน้า

บ้านท่าโรงช้าง ส่วนวันที่ 2 หมายถึง หมู่บ้านที่มีช้างชักลากไม้ซุงมาลงที่ท่าแม่น้ำพุมดวง

4.5.4 หัวไทร, บ้าน

บ้านหัวไทรเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลท่าโรงช้าง อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.5.4.1 ความเป็นมา

นายทรงวุฒิ เฟื่องศรีและนายสมหมาย สงพัฒน์แก้ว (ทรงวุฒิ เฟื่องศรีและสมหมาย สงพัฒน์แก้ว. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้าน หัวไทร สรุปได้ดังนี้

บ้านหัวไทร แยกมาจากบ้านหมู่ที่ 3 เมื่อปี 2518 โดยพื้นที่เดิมเป็นของหมู่ที่ 2 ส่วนหนึ่งกับหมู่ที่ 3 ส่วนหนึ่ง หมู่บ้านนี้มีต้นไทรขนาดใหญ่ในหมู่บ้าน ชาวบ้านกลุ่มหนึ่งได้เดินทางมาพบเป็นกลุ่มแรกและได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ ณ ที่นี้ จึงได้เรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านหัวไทร

4.5.4.2 ความหมาย

ต้นไทรเป็นพรรณไม้ยืนต้น มีลำต้นสูงใหญ่แผ่กิ่งก้านสาขา มีใบเป็นพุ่มย่อยตามลำต้น จะมีรากอากาศเป็นจำนวนมากแตกย่อยลงสู่พื้นดิน ใบกลมป้อม สีเขียวเรียบเป็นมัน รากนำมาต้มเป็นยาบำรุงน้ำนมสำหรับหญิงที่มีลูกอ่อน และใช้เป็นยาขับปัสสาวะ ผลอ่อนมีลักษณะกลมเล็ก สีเขียว ผลแก่มีสีน้ำตาลปนแดงเป็นอาหารของนก

บ้านหัวไทร หมายถึง หมู่บ้านที่มีต้นไทรขนาดใหญ่ในหมู่บ้าน

4.5.5 ควนไทร, หมู่บ้าน

บ้านควนไทรเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 5 ของตำบลท่าโรงช้าง อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.5.5.1 ความเป็นมา

นายนิยม ศรีแสงและนายสุนันท์ พิทักษ์ (นิยม ศรีแสงและสุนันท์ พิทักษ์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านควนไทร สรุปได้ดังนี้

บ้านควนไทร แยกออกมาจากหมู่ที่ 1 บ้านทุ่งเขียดเมื่อปี 2518 โดยมีคลองเขียดเป็นเส้นแบ่งเขต ทางราชการได้ประกาศจัดตั้งเป็นหมู่บ้านเมื่อปี 2523 บ้านควนไทรเป็นหมู่บ้านที่มีสภาพพื้นที่ทางทิศตะวันตกเป็นที่สูง ภาษาถิ่นใต้ เรียกว่า ควน หมู่บ้านนี้พื้นที่สูงกว่าหมู่บ้านอื่น ๆ มีชาวบ้านมาสร้างบ้านเรือนอยู่เป็นจำนวนมาก และมีต้นไทรขึ้นมากมายเป็นที่ร่มรื่น ชาวบ้านจึงตั้งชื่อว่า บ้านควนไทร

4.5.5.2 ความหมาย

คำว่า "ควน" หมายถึง เนิน เขาดิน (ภาษาถิ่นใต้)

คำว่า "ไทร" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 548) ให้ความหมายว่า ไทร หรือ ต้นไทร เป็นชื่อไม้ต้นในสกุล *Ficus* วงศ์ *Moraceae* มีหลายชนิด เช่น ไทรย้อย ไทรย้อยใบทู่ เป็นต้น

บ้านควนไทร หมายถึง หมู่บ้านที่ตั้งอยู่บนเนินที่มีต้นไทรขึ้นจำนวนมาก

4.6 ตำบลท่าสะท้อน

ตำบลท่าสะท้อน แบ่งการปกครองออกเป็น 6 หมู่บ้านคือ

หมู่ที่ 1 บ้านนาค้อ

หมู่ที่ 2 บ้านบ่อกรัง

หมู่ที่ 3 บ้านท่าสะท้อน

หมู่ที่ 4 บ้านหนองจอก

หมู่ที่ 5 บ้านเขาพลู

หมู่ที่ 6 บ้านห้วยลึก

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและมีความหมายดังต่อไปนี้

4.6.1 นาค้อ, บ้าน

บ้านนาค้อเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลท่าสะท้อน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.6.1.1 ความเป็นมา

นางดวงแข พรหมทิตและนายแดง แก้วแพง (ดวงแข พรหมทิตและแดง แก้วแพง. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านนาค้อ สรุปได้ดังนี้

บ้านนาค้อ เป็นชุมชนโบราณที่ก่อตั้งมาช้านาน หลายชั่วอายุคน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเชิงเขา มีภูเขาสูงเล็ก ๆ 3 ลูก เรียงติดกัน ราษฎรทำนาในที่ราบลุ่มเชิงเขา บริเวณเชิงเขามีต้นค้อขึ้นเองตามธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านนาค้อ

4.6.1.2 ความหมาย

คำว่า "ค้อ" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 235) ให้ความหมายว่า ค้อ เป็นชื่อปาล์มชนิด *Livistona speciosa* Kurz ในวงศ์ *Palmae* ลำต้นตรง ใบออกเป็นกระจุกทรงกลม แต่ละใบแผ่เป็นรูปวงกลมคล้ายพัด ขอบก้านหยักเป็นสันคม ความหมายสอดคล้องกับ นายแดง แก้วแพง(แดง แก้วแพง. สัมภาษณ์. 2547)ที่เล่าให้ฟังว่า "ต้นค้อลักษณะคล้ายต้นปาล์ม ขอบก้านหยักเป็นสันคม ผลกลม ผิวเรียบ ออกผลเป็นพวงตามง่ามโคนก้านใบ"

บ้านนาค้อ หมายถึง หมู่บ้านที่ประชากรทำนาบริเวณเชิงเขาซึ่งมีต้นค้อขึ้นจำนวนมาก

4.6.2 บ่อกรัง, บ้าน

บ้านบ่อกรังเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลท่าสะท้อน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.6.2.1 ความเป็นมา

นายน้อย รัตนวิจิตรและนายสุวรรณ สุขมาลัย (น้อย รัตนวิจิตรและสุวรรณ สุขมาลัย. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านบ่อกรัง สรุปได้ดังนี้

บ้านบ่อกรัง เป็นหมู่บ้านที่แยกจากบ้านนาค้อ หมู่ที่ 1 โดยมีราษฎรที่อพยพมาตั้งบ้านเรือน คราวเรือนแรกคือ ครอบครัวนายจรัส เทือกสุบรรณ หลังจากนั้น มีชาวบ้านอพยพเข้ามาตั้งบ้านเรือนเพิ่มมากขึ้น จนมีการแยกหมู่บ้านเป็นหมู่ที่ 2 บ้านบ่อกรัง หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่บนที่ราบเชิงเขา มีภูเขาเล็ก ๆ จำนวน 5 ลูก เรียงรายอยู่ ราษฎรมีอาชีพทำสวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน สมัยก่อนนั้นมีบ่อน้ำขนาดใหญ่ แม่น้ำ 4 – 5 ซึ่งเป็นฤดูแล้ง น้ำในบ่อก็ไม่แห้ง บ่อน้ำเป็นหินมีซี่ตะกอนจับเกราะอยู่ที่ก้นบ่อ แห้งกรังติดแน่นอยู่กับหิน บ่อน้ำนี้อยู่หลังบ้านนายสุวรรณ สุขมาลัย หรือชาวบ้านเรียกว่า ครูคล้าย เป็นผู้ตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านบ่อกรัง

4.6.2.2 ความหมาย

บ้านบ่อกรัง หมายถึง หมู่บ้านที่บ่อน้ำหินที่มีตะกอนจับกรังแห้งติดแน่นอยู่กับหิน

4.6.3 ท่าสะท้อน, บ้าน, ตำบล

บ้านท่าสะท้อนเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลท่าสะท้อน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี หมู่บ้านนี้มีชื่อ ความเป็นมา และความหมายซ้ำกับชื่อตำบล

4.6.3.1 ความเป็นมา

นายธนยศ ธรรมบดี (ธนยศ ธรรมบดี. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านท่าสะท้อน สรุปได้ดังนี้

บ้านท่าสะท้อนเป็นชุมชนเก่าแก่ คนรุ่นแรกที่เข้ามาอยู่ในตำบลนี้ได้เดินทาง มาทางเรือ หมู่บ้านแห่งนี้มีการสร้างชุมชน และสร้างวัดขึ้นที่ริมคลอง ซึ่งแยกมาจากแม่น้ำตาปี ที่นึ่งที่ตั้งกล่าวเป็นลำน้ำตาปีที่ไหลพัดพาดินตะกอนมาทับถม และเกิดเป็นดินตื้นเขินขึ้นมาที่ชาวบ้านเรียกว่า “ทอน” สถานที่ดังกล่าวมีลักษณะคล้ายสระ เมื่อมีการตั้งชุมชน และวัดจึงเรียกว่า “วัดท่าทอน” ต่อมาราษฎรอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานจำนวนมากขึ้น จึงได้เปลี่ยนชื่อวัดท่าทอน เป็นชื่อวัดท่าสะท้อน โดยเรียกชื่อชุมชนหมู่บ้านเป็น บ้านท่าสะท้อน จากหลักฐานวัตถุโบราณ ในบริเวณวัดที่ค้นพบโดยกรมศาสนา สันนิษฐานว่าวัดท่าสะท้อน สร้างขึ้นในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย ซึ่งแสดงว่าชุมชนท่าสะท้อนได้เกิดชุมชนมานานแล้ว ปัจจุบันวัดท่าสะท้อนตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านท่าสะท้อน และ

เมื่อราษฎรเข้ามาตั้งถิ่นฐานขยายที่อยู่อาศัย จึงได้จัดตั้งตำบล ชื่อว่า “ตำบลท่าสะท้อน” และทางราชการใช้เป็นชื่อของตำบลจนกระทั่งปัจจุบัน

4.6.3.2 ความหมาย

บ้านท่าสะท้อน หมายถึง หมู่บ้านที่เรียกตามชื่อวัด

4.6.4 หนองจอก, บ้าน

บ้านหนองจอกเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลท่าสะท้อน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.6.4.1 ความเป็นมา

นายมัต อีสังหจันทร์ (มัต อีสังหจันทร์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหนองจอก สรุปได้ดังนี้

บ้านหนองจอก เดิมเป็นหมู่ที่ 6 ตำบลท่าสะท้อน แต่เนื่องจากตำบลท่าสะท้อน มีพื้นที่กว้างใหญ่มากทางราชการจึงแบ่งพื้นที่การปกครอง จัดตั้งเป็นตำบลใหม่อีก 1 ตำบล คือตำบลเขาหัวควาย พื้นที่หมู่ที่ 6 เดิมจึงถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วย ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับตำบลเขาหัวควาย ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับตำบลท่าสะท้อน ในส่วนที่ขึ้นอยู่กับตำบลท่าสะท้อนได้ปรับเปลี่ยนเป็นหมู่ที่ 4 บ้านหนองจอก บ้านหนองจอกถือเป็นหมู่บ้านเกิดใหม่ของตำบลท่าสะท้อน มีราษฎรจากจังหวัดเพชรบุรีอพยพเข้ามาอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว พื้นที่ของบ้านหนองจอกเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำตาปี น้ำท่วมในฤดูน้ำหลากทุกปีไม่สามารถปลูกพืชยืนต้นได้ และตรงกลางของหมู่บ้านมีหนองน้ำขนาดใหญ่ หนองน้ำนั้นมีต้นจอกแห่น เป็นจำนวนมาก จึงเรียกกันว่า บ้านหนองจอก ปัจจุบันหนองจอกแห่งนี้ กลายเป็นพื้นที่เกษตรกรรมของหมู่บ้าน มีการถมดินเพื่อปลูกปาล์ม หนองน้ำก็หายไปกลายเป็นที่ลุ่มธรรมดาๆ

4.6.4.2 ความหมาย

คำว่า “หนอง” หมายถึง แอ่งน้ำ

คำว่า “จอก” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 293)

ให้ความหมายว่า เป็นชื่อไม้หน้าขนิด *Pistia stratiotes* L. ในวงศ์ Araceae ลอยอยู่บนผิวน้ำ ไม่มีลำต้น มีแต่รากเป็นกลุ่มใหญ่ ใบเป็นแผ่นสีเขียวสดซ้อน ๆ กันเป็นกลุ่ม ยาว 5 – 10 เซนติเมตร

ส่วนคำว่า “แห่น” หมายถึงชื่อ ไม้หน้าหลายชนิดในวงศ์ Lemnaceae ใบกลมๆ ลอยอยู่ตามน้ำนิ่ง เช่น แห่นเล็ก แห่นใหญ่ เป็นต้น

บ้านหนองจอก หมายถึง หมู่บ้านที่หนองน้ำเต็มไปด้วยจอกแห่น

4.6.5 เขาพลู, บ้าน

บ้านเขาพลูเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 5 ของตำบลท่าสะท้อน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.6.5.1 ความเป็นมา

นายแปลก เรือนทัยและนายชัยชนะ ร่วงใหญ่ (แปลก เรือนทัยและชัยชนะ ร่วงใหญ่, สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านเขาพลู สรุปได้ดังนี้

บ้านเขาพลูนั้น คนรุ่นเก่าได้เล่าให้ฟังว่า ภูเขาที่เป็นแนวกันหมู่บ้านมีพลูป่าขึ้นจำนวนมาก โดยไม่ทราบว่ามีคนนำโดยธรรมชาติ หรือชาวบ้านปลูก มีความเชื่อที่ว่าเมื่อชาวบ้านขึ้นไปถึงสวนพลูบริเวณดินเขาจะหลงทางทุกราย จะต้องตั้งจิตอธิษฐานให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเจ้าป่าเจ้าเขา จึงจะกลับได้ ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านเขาพลู สำหรับ พลู นายชัยชนะ ร่วงใหญ่ (ชัยชนะ ร่วงใหญ่, สัมภาษณ์. 2547) เล่าให้ฟังว่า “พลู มี 3 ชนิด คือ พลูเบา พลูหนัก และพลูขม พลูที่เขาพลูชาวบ้านส่วนใหญ่สันนิษฐานว่าเป็นพลูขม ใบโต และมักจะขึ้นเองตามป่า รสของใบค่อนข้างขม ใช้เป็นยารักษาอาการแพ้อักเสบ แผลงสัดว์กัดต่อย อาการแพ้ลักษณะลมพิษ”

4.6.5.2 ความหมาย

คำว่า “เขา” หมายถึง เนินที่หนุนสูงขึ้นไปเป็นจอมเด่น

คำว่า “พลู” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 773)

ให้ความหมายว่า พลู เป็นชื่อไม้เถาชนิด Piper betle L. ในวงศ์ Piperaceae ใบมีรสเผ็ดร้อนใช้กินกับหมากและทำยาได้

บ้านเขาพลู หมายถึง หมู่บ้านที่มีพลูป่าขึ้นบนภูเขา

4.6.6 ห้วยลึก, บ้าน

บ้านห้วยลึกเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 6 ของตำบลท่าสะท้อน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.6.6.1 ความเป็นมา

นายสมเดช ไตรมาศ (สมเดช ไตรมาศ, สัมภาษณ์.2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านห้วยลึก สรุปได้ดังนี้

บ้านห้วยลึกแยกมาจากหมู่ที่ 5 บ้านเขาพลู เมื่อปี 2528 โดยตั้งชื่อตามสภาพภูมิศาสตร์จากการที่มีลำห้วยใหญ่ไหลผ่านช่องเขาโพธิ์ และช่องเขาเพลง ลำห้วยนี้มีความลึกมากอุปมาว่า ลึกท่วมหัวช้าง จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านห้วยลึก

4.6.6.2 ความหมาย

บ้านห้วยลึก หมายความว่า หมู่บ้านที่มีลำห้วยมีความลึกมาก

4.7 ตำบลบางงอน

ตำบลบางงอน แบ่งการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้านคือ

หมู่ที่ 1 บ้านปึก

หมู่ที่ 2 บ้านบางงอน

- หมู่ที่ 3 บ้านเงิน
- หมู่ที่ 4 บ้านขนาย
- หมู่ที่ 5 บ้านหนองเคียน
- หมู่ที่ 6 บ้านศรีไพรวัลย์
- หมู่ที่ 7 บ้านนาตง
- หมู่ที่ 8 บ้านสะพานมอส
- หมู่ที่ 9 บ้านคลองเคี่ยม
- หมู่ที่ 10 บ้านภิรมย์ภักดี

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและความหมายดังต่อไปนี้

4.7.1 ปีก, บ้าน

บ้านปีกเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลบางงอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.7.1.1 ความเป็นมา

นางสุณีย์ เมืองแก้ว (สุณีย์ เมืองแก้ว. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านปีก สรุปได้ดังนี้

บ้านปีก สาเหตุที่ได้ชื่อว่าบ้านปีก เนื่องจากเมื่อหลายปีก่อนนี้ ในหมู่บ้านมีหนองน้ำซึ่งมีตำนานเล่าขานกันว่าหนองน้ำแห่งนี้ไม่มีวันแห้ง รวากับน้ำก่อดัวกันแน่นเป็นปีก และชาวบ้านมักใช้หนองน้ำทำไร่ทำนากัน จึงเรียกหมู่บ้านที่ตนอยู่ว่า บ้านปีก ปัจจุบันหนองน้ำปีกยังมีอยู่

4.7.1.2 ความหมาย

บ้านปีก หมายถึง หมู่บ้านที่มีหนองน้ำที่ไหลไม่มีวันเหือดแห้งประดุจก่อดัวกันแน่นเป็นปีก

4.7.2 บางงอน, บ้าน, ตำบล

บ้านบางงอนเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลบางงอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี หมู่บ้านนี้มีชื่อ ความเป็นมา และความหมายซ้ำกับชื่อตำบล

4.7.2.1 ความเป็นมา

นายยม พริกบางงอน (ยม พริกบางงอน. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านบางงอน สรุปได้ดังนี้

บ้านบางงอนนั้น อยู่ระหว่างหมู่ที่ 2 กับหมู่ที่ 5 ที่เรียกว่าบ้านบางงอนนั้น สันนิษฐานว่าได้ถือสภาพภูมิศาสตร์ ลำบางที่เป็นร่องน้ำไหลมีลักษณะโค้งงอนตามธรรมชาติ มาเป็นชื่อเรียกหมู่บ้านว่า บ้านบางงอน ซึ่งเป็นพื้นที่ศูนย์กลางของตำบลบางงอนและทางราชการยังใช้เป็นชื่อของตำบลอีกด้วยคือตำบลบางงอน

4.7.2.2 ความหมาย

บ้านบางงอน หมายถึง หมู่บ้านที่มีร่องน้ำไหลในลักษณะโค้งงอนตามธรรมชาติ

4.7.3 เงิน, บ้าน

บ้านเงินเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลบางงอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.7.3.1 ความเป็นมา

นายเจริญ สมรักษ์และนางสุนีย์ นิลสำราญ (เจริญ สมรักษ์และสุนีย์ นิลสำราญ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านเงิน สรุปได้ดังนี้

บ้านเงิน ตามตำนานเล่าว่ามีหมู่บ้านอยู่ริมฝั่งคลองพุมดวง เป็นหมู่บ้านที่ปกครองตนเอง มีโจรผู้ร้ายชุกชุมจึงเรียกว่าหมู่บ้านทมิฬ ต่อมามีบุคคล 2 คนคือหลวงไกรและหลวงภักดี ซึ่งหนีมาสมัยกรุงศรีอยุธยาแตก ได้มาสร้างวัดขึ้นในหมู่บ้านนี้ แต่เนื่องจากชื่อเดิมไม่ไพเราะจึงเปลี่ยนชื่อใหม่ว่าวัดเงิน และเรียกหมู่บ้านว่าบ้านเงิน ปัจจุบันยังเป็นวัดเงินแต่มีชื่อทางการว่า วัดรัชฎาภิบาล

4.7.3.2 ความหมาย

บ้านเงิน หมายถึง หมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามชื่อวัดคือ วัดเงิน

4.7.4 ขนาย, บ้าน

บ้านขนายเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลบางงอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.7.4.1 ความเป็นมา

นายไสว พรหมจรรย์ (ไสว พรหมจรรย์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านขนาย สรุปได้ดังนี้

บ้านขนายนี้ตามคำบอกเล่าของบุคคลในหมู่บ้านว่าชื่อหมู่บ้านนี้เดิมเป็นชื่อวัด ซึ่งมีการจัดตั้งพร้อมกับตั้งหมู่บ้าน โดยมีขุนนางหรืออาจเป็นเชื้อพระวงศ์ เป็นผู้ก่อตั้งวัดพร้อมกัน 3 แห่ง คือ วัดถ้ำ วัดน้ำรอบ และวัดโคกพร้าว เนื่องจากทางการเข้ามาสร้างทางรถไฟได้เข้ามาพักอาศัย ที่วัดโคกพร้าวก็ได้เรียกกันว่า วัดขนาย ต่อมาชื่อคำว่าขนาย เสียงหดสั้นลงในลักษณะการกร่อนเสียง อะ ในทางภาษาศาสตร์ วัดขนายก็ได้เรียกเพี้ยนมาเป็นวัดขนาย และได้ใช้เป็นชื่อเรียกหมู่บ้านว่า บ้านขนาย

4.7.4.2 ความหมาย

บ้านขนาย หมายถึง หมู่บ้านที่ตั้งตามชื่อวัด

4.7.5 หนองเคียน, บ้าน

บ้านหนองเคียนเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 5 ของตำบลบางอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.7.5.1 ความเป็นมา

นางดา แสงเดชและนายนาม อยู่อำเภอ (ดา แสงเดชและนาม อยู่อำเภอ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหนองเคียน สรุปได้ดังนี้

บ้านหนองเคียน ที่เรียกว่าบ้านหนองเคียนนั้นก็เพราะในหมู่บ้านมีหนองน้ำ และป่าดงดิบเต็มไปด้วยต้นตะเคียน ทางราชการจึงตั้งชื่อว่า บ้านหนองเคียน ปัจจุบันหนองน้ำยังมีอยู่แต่ตื้นเขินไปมากแล้ว

4.7.5.2 ความหมาย

คำว่า "หนอง" หมายถึง ที่ลุ่มมีน้ำขังจนกลายเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่มีพืชผักหลายชนิดขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก

คำว่า " เคียน" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 442) ให้ความหมายว่า เคียน มาจากคำเต็มว่า ตะเคียน เป็นชื่อไม้ต้นขนาดใหญ่ชนิด Hopea odorata Roxb. ในวงศ์ Dipterocarpaceae เนื้อไม้แข็ง ใช้เลื่อยเป็นกระดาน และขุดทำเรือ ซึ่งสอดคล้องกับคำบอกเล่าของวิทยากรทั้ง 2 ที่เล่าให้ฟังว่า "ต้นตะเคียน เป็นพรรณไม้ยืนต้นชนิดหนึ่งสูงประมาณ 20-40 เมตรเปลือกของลำต้นมีสีน้ำตาลปนดำ เปลือกขรุขระ ใบเป็นใบเดี่ยว มีลักษณะคล้ายรูปไข่ ใบกว้างประมาณ 3-6 เซนติเมตร ยาวประมาณ 10-14 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม ขอบใบเรียบ ด้านหน้าใบเรียบ ด้านหลังมีขนอ่อน ออกดอกเป็นช่อตามซอกใบและปลายกิ่ง ผลรีคล้ายรูปไข่ ปลายผลมีติ่งคล้ายหนาม เนื้อไม้แข็งแรงทนทาน ใช้สร้างบ้านเรือน สะพาน และใช้เป็นหมอนรองรางรถไฟ"

บ้านหนองเคียน หมายถึง หมู่บ้านที่มีหนองน้ำเต็มไปด้วยต้นตะเคียน

4.7.6 ศรีไพรวัลย์, บ้าน

บ้านศรีไพรวัลย์เป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 6 ของตำบลบางอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.7.6.1 ความเป็นมา

นายสำรวม เหล่าอินทร์ (สำรวม เหล่าอินทร์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านศรีไพรวัลย์ สรุปได้ดังนี้

บ้านศรีไพรวัลย์ สมัยก่อนหมู่บ้านแห่งนี้เป็นป่า ดิตเขตการปกครองของ หมู่ที่ 4 ตำบล บางอนอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติของกรมป่าไม้ มีราษฎรจำนวน 4 ครอบครัว เข้าไปแผ้วถางป่าดงดิบเต็มไปด้วย ไม้ชะมวง เพื่อปลูกยางพารา เมื่อมีราษฎรจากบ้านใกล้เคียง ค่อยๆ อพยพเข้ามาอยู่จึงกลายเป็นหมู่บ้านใหญ่ และแยกจากหมู่ที่ 4 มาตั้งเป็นหมู่บ้านใหม่ชื่อบ้านชะมวง ตอนหลังได้เปลี่ยนมาเรียกชื่อใหม่เพื่อความเป็นสิริมงคลว่า บ้านศรีไพรวัลย์

4.7.6.2 ความหมาย

คำว่า "ไม้ชะมวง" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 352) ให้ความหมายว่า ชะมวง เป็นชื่อไม้ต้นชนิด *Garcinia cowa* Roxb. ในวงศ์ Guttiferae ใบมีรสเปรี้ยว ใช้เป็นผัก

คำว่า "ศรี" หมายถึง ความเป็นสิริมงคล ความรุ่งเรือง ความเจริญ บ้านศรีไพรวัลย์ หมายถึง หมู่บ้านที่มีป่าไม้หนาแน่นซึ่งมีความเจริญรุ่งเรือง

4.7.7 นาดง, บ้าน

บ้านนาดงเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 7 ของตำบลบางอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.7.7.1 ความเป็นมา

นายสุวรรณ กล่อมเมือง (สุวรรณ กล่อมเมือง. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านนาดง สรุปได้ดังนี้

บ้านนาดง บริเวณที่ตั้งหมู่บ้านเป็นที่สูงมีทุ่งนาเป็นจำนวนมากและทุ่งนาส่วนใหญ่จะล้อมรอบด้วยป่าทึบ ซึ่งคำว่า ป่าทึบ นั้น ในภาษาถิ่นใต้หรือภาษาชาวบ้านจะเรียกว่า "ดง" ดังนั้นชาวบ้านจึงเรียกว่า นาดง ตามลักษณะภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านที่เป็นทุ่งนาและป่าทึบ มีลำห้วยหลายสายไหลผ่าน ปัจจุบันห้วยที่เคยมีอยู่ในอดีตก็ยังคงมีอยู่ แต่บางที่ไม่มีน้ำขังหรือไหลผ่านแล้วแต่ยังคงลักษณะของห้วยอยู่

4.7.7.2 ความหมาย

คำว่า "ดง" หมายถึง ป่าที่มีต้นไม้ใหญ่ขึ้นหนาแน่น เช่นขึ้นเป็นดงที่มีต้นไม้ขนาดใหญ่อย่างหนึ่งหนาแน่น

บ้านนาดง หมายถึง หมู่บ้านที่เป็นทุ่งนามีป่าไม้ขึ้นหนาแน่น

4.7.8 สะพานมอส, บ้าน

บ้านสะพานมอสเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 8 ของตำบลบางอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.7.8.1 ความเป็นมา

นายดำ กลับรินทร์ (ดำ กลับรินทร์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านสะพานมอส สรุปได้ดังนี้

บ้านสะพานมอส แต่เดิมหมู่บ้านนี้มีคนมาอาศัยน้อย เพราะการคมนาคมไม่สะดวก มีเฉพาะทางเกวียนซึ่งต้องผ่านคลอง ไม่มีสะพานข้าม มีชาวบ้านคนหนึ่งชื่อ นายหมอดเอาไม้มาทอดเป็นสะพานข้ามคลองเพื่อให้สัญจรไปมาสะดวกขึ้น ชาวบ้านที่ผ่านไปผ่านมาจึงเรียกสะพานนี้ว่า พานหมอด และตั้งเป็นชื่อหมู่บ้านเป็นทางการต่อมาว่า สะพานมอส

4.7.8.2 ความหมาย

บ้านสะพานมอส หมายถึง หมู่บ้านที่ชาวบ้าน คือนายหมอดนำไม้มาทอด เป็นสะพานข้ามคลอง

4.7.8 คลองเคี่ยม, บ้าน

บ้านคลองเคี่ยมเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 9 ของตำบลบางนอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.7.8.1 ความเป็นมา

นายสาธิต คำจันทร์และนายสมรักษ์ นิลเวช (สาธิต คำจันทร์และสมรักษ์ นิลเวช. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านคลองเคี่ยม สรุปได้ดังนี้

บ้านคลองเคี่ยม สาเหตุที่เรียกว่าบ้านคลองเคี่ยม เนื่องจากสมัยก่อนมีต้นไม้เคี่ยมอยู่ตามริมคลองมากมาย ชาวบ้านแถบนี้จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านคลองเคี่ยม ปัจจุบันป่าถูกทำลายไปมากเพื่อบุกเบิกทำถนน ส่วนหนองน้ำที่ชาวบ้านเรียกคลอง นั้นยังคงอยู่

4.7.8.2 ความหมาย

คำว่า "เคี่ยม" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 264) ให้ความหมายว่า เคี่ยม หรือต้นเคี่ยม เป็นชื่อไม้ต้นขนาดใหญ่ ชนิด *Cotyledium melanoxylon* (Hook.f.) Pierre ในวงศ์ Dipterocarpaceae มีมากในป่าดิบทางภาคใต้ ต้นสูง เป็นไม้ที่ทนทาน ซึ่งสอดคล้องกับวิทยากรทั้ง 2 คน ที่เล่าให้ฟังว่า "ต้นเคี่ยมเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ เนื้อละเอียดทนทานต่อสภาพเปียกๆแห้งๆ ได้ดี การใช้ไม้เคี่ยมบ่งบอกฐานะของชาวภาคใต้ นิยมใช้ไม้เคี่ยมทำหมอนรองรางรถไฟ ในการทำน้ำตาลโตนดชาวภาคใต้ใช้เศษไม้เคี่ยมใส่กระบอกลดเพื่อให้รสฝาดของไม้เคี่ยมรักษาน้ำตาลไม่ให้บูดหรือเสียเร็ว"

บ้านคลองเคี่ยม หมายถึง หมู่บ้านที่มีต้นเคี่ยมอยู่ริมคลอง

4.7.9 ภิรมย์ภักดี, บ้าน

บ้านภิรมย์ภักดีเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 10 ของตำบลบางนอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.7.9.1 ความเป็นมา

นายถาวร เกื้อดวง (ถาวร เกื้อดวง. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านภิรมย์ภักดี สรุปได้ดังนี้

บ้านภิรมย์ภักดี ที่มาของชื่อหมู่บ้านนี้ เป็นนามสกุลของ 2 นามสกุล ที่ได้เข้ามาบุกเบิกหมู่บ้านคือนามสกุลจิตราภิรมย์ และนามสกุลพลภักดี โดยนายถาวร จิตราภิรมย์ และนายว่อง พลภักดี เมื่อได้มีชาวบ้านเข้ามาอาศัยเป็นจำนวนมากแล้วจึงพร้อมใจกันตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านภิรมย์ภักดี โดยเอาคำหลังของนามสกุลทั้งสองของผู้บุกเบิกรวมเข้าด้วยกัน

4.7.9.2 ความหมาย

บ้านภิรมย์ภักดี หมายถึง หมู่บ้านที่รวมเอาคำท้ายของ 2 สกฺลซึ่งเป็น ผู้บุกเบิกตั้งหมู่บ้านคือ สกฺลจิตราภิรมย์และสกฺลพลภักดีเข้าไว้ด้วยกัน

4.8 ตำบลน้ำรอบ

ตำบลน้ำรอบ แบ่งการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้านคือ

หมู่ที่ 1 บ้านน้ำรอบ

หมู่ที่ 2 บ้านเกาะกลาง

หมู่ที่ 3 บ้านทุ่งหลวง

หมู่ที่ 4 บ้านวิหาร

หมู่ที่ 5 บ้านดอนมะตูม

หมู่ที่ 6 บ้านท่าผาก

หมู่ที่ 7 บ้านหัววัง

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและความหมายดังต่อไปนี้

4.8.1 น้ำรอบ, บ้าน, ตำบล

บ้านน้ำรอบเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลน้ำรอบ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี หมู่บ้านนี้มีชื่อ ความเป็นมา และความหมายซ้ำกับชื่อตำบล

4.8.1.1 ความเป็นมา

นายสุเทพ อินทชาติ (สุเทพ อินทชาติ, สัมภาษณ์, 2547) ได้เล่าประวัติ ความเป็นมาของบ้านน้ำรอบ สรุปได้ดังนี้

บ้านน้ำรอบ ในหมู่บ้านมีวัดซึ่งสร้างบนที่สูง มีน้ำล้อมรอบก็เลยเรียกว่า วัดน้ำรอบ ต่อมาได้ย้ายวัดน้ำรอบมาตั้ง ที่หมู่ที่ 1 ในปัจจุบัน ชาวบ้านที่ตั้งถิ่นฐานทำมาหากินแถวนั้นก็เลยเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านน้ำรอบ เพื่อให้เหมือนกับชื่อวัด และทางราชการยังใช้เป็นชื่อของตำบล อีกด้วยคือ ตำบลน้ำรอบ

4.8.1.2 ความหมาย

บ้านน้ำรอบ หมายถึง หมู่บ้านที่มีวัดชื่อน้ำรอบ

4.8.2 เกาะกลาง, บ้าน

บ้านเกาะกลางเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลน้ำรอบ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.8.2.1 ความเป็นมา

นายชาญณรงค์ วิชัยดิษฐ์ (ชาญณรงค์ วิชัยดิษฐ์, สัมภาษณ์, 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านเกาะกลาง สรุปได้ดังนี้

บ้านเกาะกลาง ในสมัยก่อนมีโรคภัยไข้เจ็บเกิดขึ้นที่ไรก็ยากต่อการรักษา โดยเฉพาะโรคระบาดติดต่อร้ายแรง เช่น อหิวาตกโรค ไข้ทรพิษ ภาษาชาวบ้านสมัยก่อนเรียกว่า "ไข้หน้า" ตามตำนานของหมู่บ้านเล่าว่า ที่อยู่เดิมของคนกลุ่มแรกไม่ปรากฏชัดเจนว่าอยู่ที่ไหน แต่พากันหนีไข้ทรพิษ และมารวมตัวกันที่แห่งนี้ ซึ่งเป็นพื้นที่สันควน รอบข้างเป็นที่ราบต่ำเหมาะสำหรับทำนา บนสันควน (เนิน,เขาดิน) มีต้นมะขามใหญ่ 3 ต้น เวลาเกิดน้ำหลากน้ำจะท่วมรอบๆ สันควนเหลืออยู่เฉพาะที่ตั้งบ้านเรือนและต้นมะขาม 3 ต้น เลยให้ชื่อว่า บ้านเกาะกลาง

4.8.2.2 ความหมาย

บ้านเกาะกลาง หมายถึง หมู่บ้านที่มีพื้นที่สูงอยู่ตรงกลาง

4.8.3 ทุ่งหลวง, บ้าน

บ้านทุ่งหลวงเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลน้ำรอบ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.8.3.1 ความเป็นมา

สำนวนที่ 1

นายอิน เศษธนู (อิน เศษธนู, สัมภาษณ์, 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านทุ่งหลวง สรุปได้ดังนี้

บ้านทุ่งหลวง หมู่บ้านนี้มีชื่อว่าบ้านดอนทราย ต่อมาเมื่อมีทางรถไฟตัดผ่านหมู่บ้าน ประกอบกับหมู่บ้านมีลักษณะเป็นทุ่งกว้าง จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านจากดอน เป็นทุ่ง ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า บ้านทุ่งหลวง

สำนวนที่ 2

นายเรียง คำทิพย์และนางปริก ทิพย์วงศ์ (เรียง คำทิพย์และปริก ทิพย์วงศ์, สัมภาษณ์, 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านทุ่งหลวง สรุปได้ดังนี้

ในสมัยสุโขทัยเป็นราชธานี เจ้าฟ้า...(วิทยากรจำชื่อไม่ได้)ได้เสด็จประพาสเมืองไชยาและจะไปเมืองนครศรีธรรมราช ระหว่างทางได้พักบริเวณลุ่มน้ำคลองพุมดวง ซึ่งแยกมาจากแม่น้ำตาปี ตอนนั้นเป็นช่วงฤดูแล้ง พระองค์จึงให้ทหารจัดตั้งที่ประทับบริเวณเกาะกลางส่วนองครักษ์พักที่ทุ่งนา ชาวบ้านเลยเรียกที่แห่งนั้นว่า บ้านทุ่งหลวง มาจนกระทั่งปัจจุบันเพื่อเป็นที่ระลึกว่า ทุ่งนาแห่งนี้ข้าหลวงเคยมาใช้เป็นที่พักแรมในอดีต

จากการศึกษาคำสัมภาษณ์ของวิทยากรทำให้ทราบว่า มีที่มาจำนวน 2 เรื่อง

4.8.3.2 ความหมาย

บ้านทุ่งหลวง สำนวนที่ 1 หมายถึง หมู่บ้านที่เป็นทุ่งนามีทางรถไฟตัดผ่าน

บ้านทุ่งหลวง ส่วนวันที่ 2 หมายถึง หมู่บ้านที่ทุ่งนาและเป็นที่องค์รักษ์เคยพักแรม

4.8.4 วิหาร, บ้าน

บ้านวิหารเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลน้ำรอบ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.8.4.1 ความเป็นมา

นายวิรัช แคล้วภัย (วิรัช แคล้วภัย. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านวิหาร สรุปได้ดังนี้

บ้านวิหาร หมู่บ้านนี้มีพื้นที่เป็นป่าส่วนใหญ่ และมีวิหารร้างอยู่เพียงหลังเดียว เป็นที่พักอาศัยหลบแดดหลบฝน ชาวบ้านสันนิษฐานว่าวัดนี้คงสร้างมานานแล้ว แต่คงถูกทำลายหลังจากเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงเหลือแค่วิหารเก่าๆ เท่านั้น ปัจจุบันวิหารไม่มีให้เห็น เนื่องจากมีการสร้างถนนหนทาง ชาวบ้านกลุ่มแรกมาอยู่จึงตั้งชื่อตามสภาพเดิมเรียกว่า บ้านวิหาร

4.8.4.2 ความหมาย

บ้านวิหาร หมายถึง หมู่บ้านที่เคยมีวิหารเก่าปรากฏในวัดสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2

4.8.5 ดอนมะตูม, บ้าน

บ้านดอนมะตูมเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 5 ของตำบลน้ำรอบ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.8.5.1 ความเป็นมา

นายกิตติศักดิ์ บัวลอย (กิตติศักดิ์ บัวลอย. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านดอนมะตูม สรุปได้ดังนี้

บ้านดอนมะตูมเป็นหมู่บ้านที่อุดมสมบูรณ์อยู่ในที่ดอน น้ำท่วมไม่ถึง บริเวณหมู่บ้านนี้มีต้นมะตูมเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านที่ต้นอาศัยอยู่ว่า บ้านดอนมะตูม

4.8.5.2 ความหมาย

คำว่า "ดอน" หมายถึง ที่สูงซึ่งมีลักษณะตรงข้ามกับที่ลุ่ม

คำว่า "มะตูม" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 846)

ให้ความหมายว่า มะตูม เป็นชื่อไม้ต้นชนิด *Aegle marmelos* (L.) Correa ในวงศ์ Rutaceae ต้นและกิ่งมีหนาม ใบเป็นใบประกอบ มีใบย่อย 3 ใบ นิยมใช้ในงานมงคล ผลกลมหุ่ย รสหวานเจือเผ็ด ใช้ทำยาได้ สำหรับ ต้นมะตูม นายพิพัฒน์ อินทร์ตัน (พิพัฒน์ อินทร์ตัน. สัมภาษณ์. 2547) สรุปให้ฟังว่า ผลมะตูมสามารถนำมาทำยาบำรุงธาตุ และทำให้เจริญอาหาร รากของต้นมะตูม แก้หืดหอบ แก้อาเจียน ชาวบ้านจึงนิยมปลูกต้นมะตูมกันทั่วไป

บ้านดอนมะตูม หมายถึง หมู่บ้านที่ตั้งอยู่บนที่สูงเต็มไปด้วยต้นมะตูม

4.8.6 ท่าผาก, บ้าน

บ้านท่าผากเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 6 ของตำบลน้ำรอบ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.8.6.1 ความเป็นมา

นายแคล้ว อินทชาติ (แคล้ว อินทชาติ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านท่าผาก สรุปได้ดังนี้

บ้านท่าผาก ตั้งอยู่ริมคลองพุมดวง เมื่อประมาณ 200 กว่าปีมาแล้วมีการค้าขายทางเรือ โดยเรือค้าขายจะมาเทียบท่าขายของต่างๆ ซึ่งพื้นที่บริเวณนี้เต็มไปด้วยไผ่ผาก เพราะบริเวณนี้เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ และมีป่าไม้ที่ค่อนข้างสมบูรณ์ มีทั้งที่เป็นทุ่งหญ้า หนองน้ำ ซึ่งมีการทำนา ปลูกข้าว มีป่าไม้ไผ่ผากเป็นจำนวนมาก จึงเป็นที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านท่าผาก

สำหรับ ผาก นายนุกูล เกษแป้น (นุกูล เกษแป้น. สัมภาษณ์. 2547) เล่าให้ฟังว่า “ผากเป็นชื่อไม้ไผ่ชนิดหนึ่ง ไม่มีหนาม ปล้องยาว กาบหุ้มลำต้นแข็ง สีส้ม มีขนดำ”

4.8.6.2 ความหมาย

บ้านท่าผาก หมายถึง หมู่บ้านที่มีท่าเรืออยู่ริมคลองพุมดวงและมีไม้ไผ่ชนิดหนึ่งชื่อว่าไผ่ผากขึ้นเป็นจำนวนมาก

4.8.7 หัววัง, บ้าน

บ้านหัววังเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 7 ของตำบลน้ำรอบ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.8.7.1 ความเป็นมา

นางวรรณศรี เหมือนภักดี (วรรณศรี เหมือนภักดี. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหัววัง สรุปได้ดังนี้

บ้านหัววัง หมู่บ้านนี้มีวัดชื่อ วัดหัววัง เป็นวัดหลวงมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 7 เป็นวัดแรกของหมู่บ้านที่เป็นวัดหลวง ชาวบ้านที่มาตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยเรียกหมู่บ้านว่า บ้านหัววัง

4.8.7.2 ความหมาย

คำว่า “หัว” หมายถึง สิ่งของบางอย่างที่อยู่ข้างหน้า หรือข้างต้น หรือแรกเริ่ม บ้านหัววัง หมายถึง หมู่บ้านที่ตั้งตามชื่อวัด คือ “วัดหัววัง”

4.9 ตำบลบางเดือน

ตำบลบางเดือน แบ่งการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้านคือ

หมู่ที่ 1 บ้านบางเดือน

หมู่ที่ 2 บ้านหาดมุย

หมู่ที่ 3 บ้านแท่นแก้ว

หมู่ที่ 4 บ้านวัดหาด

หมู่ที่ 5 บ้านหินใหญ่

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและความหมายดังต่อไปนี้

4.9.1 บางเดือน, บ้าน, ตำบล

บ้านบางเดือนเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลบางเดือน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี หมู่บ้านนี้มีชื่อ ความเป็นมา และความหมายซ้ำกับชื่อตำบล

4.9.1.1 ความเป็นมา

นางอุไร อินทเชื้อ (อุไร อินทเชื้อ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติ ความเป็นมาของบ้านบางเดือน สรุปได้ดังนี้

บ้านบางเดือน ภูมิประเทศของหมู่บ้านมีลำคลองเล็กๆ ซึ่งชาวบ้าน เรียกว่า บาง ไหลผ่านออกไปสู่คลองพุมดวง เมื่อหันหน้าไปทางทิศตะวันออกในวันพระจันทร์เต็ม ดวง จะมองเห็นพระจันทร์เต็มดวงตรงปากคลองพอดี มองดูสวยงามมาก ชาวบ้านเลยขนานนามชื่อ หมู่บ้านตามลักษณะดังกล่าวว่า บ้านบางเดือน และชาวบ้านได้เรียกขานกันติดปากมาจนถึง ปัจจุบันนี้ ทางราชการยังใช้เป็นชื่อของตำบลอีกด้วยคือตำบลบางเดือน

4.9.1.2 ความหมาย

บ้านบางเดือน หมายถึง หมู่บ้านที่มีลำคลองไหลผ่าน

4.9.2 หาดมุย, บ้าน

บ้านหาดมุยเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลบางเดือน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.9.2.1 ความเป็นมา

นางคล้าย อนันทศรี (คล้าย อนันทศรี. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติ ความเป็นมาของบ้านหาดมุย สรุปได้ดังนี้

บ้านหาดมุย พื้นที่ในหมู่บ้านอยู่ติดกับลำคลองพุมดวง ซึ่งเป็นลำคลองที่มีหาดทรายขาวยาวตลอดแนวประกออบกับบริเวณชายหาดมีต้นจิกขึ้นเต็มตลอดแนว ชาวบ้านจึง ตั้งชื่อว่า บ้านจิกฉาย ต่อมาหาดทรายที่อยู่ตลอดแนวลำคลองเปลี่ยนเป็นสีดำ ชาวบ้านก็เลยเปลี่ยน ชื่อเสียใหม่ว่า บ้านหาดดำมุย และได้เรียกต่อๆ กันมาจนเป็น บ้านหาดมุย

4.9.2.2 ความหมาย

คำว่า "จิก" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 311) ให้ความหมายไว้ว่า จิก หรือต้นจิก เป็นชื่อไม้ต้นขนาดกลางหลายชนิดในสกุล Barringtonia วงศ์ Lecythidaceae ขึ้นในที่ชุ่มชื้น และที่น้ำท่วมถึง ดอกสีขาว เกสรเพศผู้สีแดงมักออกเป็นช่อยาวห้อย เป็นระย้า เช่น จิกนา จิกบ้าน จิกสวน เป็นต้น

บ้านหาดม่วย หมายถึง หมู่บ้านที่มีหาดทรายดำ

4.9.3 แทนแก้ว, บ้าน

บ้านแทนแก้วเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลบางเดือน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.9.3.1 ความเป็นมา

นายเรียง ชัยเจริญ (เรียง ชัยเจริญ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านแทนแก้ว สรุปได้ดังนี้

ในสมัยก่อนบ้านแทนแก้ว เป็นป่าดงหนาที่บ ตรงกลางป่ามีหนองน้ำขนาดใหญ่ ชาวบ้านนิยมเข้าไปเที่ยวหาของป่า หาดปลา และได้มีชาวบ้านบางกลุ่มเดินเข้าไปในป่าลึกและหลงทางไปเจอแทนแก้ว มีลักษณะกลมสีเขียว จากสิ่งที่ชาวบ้านได้พบเจอดังกล่าวจึงนำมาขนานนามเป็นชื่อหมู่บ้านว่า บ้านแทนแก้ว

4.9.3.2 ความหมาย

บ้านแทนแก้ว หมายถึง หมู่บ้านที่มีแทนแก้วกลมสีเขียวอยู่กลางหมู่บ้าน

4.9.4 วัดหาด, บ้าน

บ้านวัดหาดเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลบางเดือน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.9.4.1 ความเป็นมา

นายเสริม เกษแป้น (เสริม เกษแป้น. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านวัดหาด สรุปได้ดังนี้

บ้านวัดหาด เป็นชื่อที่ตั้งตามชื่อของวัดคือวัดหาด ซึ่งตั้งอยู่ริมชายหาดทราย ที่ยาวและขนานกับคลองพุมดวง และหมู่บ้านนี้ก็เรียกกันว่า บ้านวัดหาด

4.9.4.2 ความหมาย

บ้านวัดหาด หมายถึง หมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามชื่อวัดคือ วัดหาด ซึ่งเป็นวัดที่ตั้งอยู่ริมหาดทรายหาด

4.9.5 หินใหญ่, บ้าน

บ้านหินใหญ่เป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 5 ของตำบลบางเดือน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.9.5.1 ความเป็นมา

นายวิโรจน์ พรหมชิต (วิโรจน์ พรหมชิต. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหินใหญ่ สรุปได้ดังนี้

ในสมัยก่อนบ้านหินใหญ่เป็นหมู่บ้านที่มีป่าหนาที่บ ชาวบ้านได้พบแผ่นหินขนาดใหญ่อยู่กลางหมู่บ้าน เมื่อชาวบ้านเข้าไปตัดไม้ หาของป่า และเจาะน้ำมันนั้น ได้เข้าไปพัก

ค้างแรมในป่าก็ได้อาศัยแผ่นดินนี้เป็นนอน ชาวบ้านจึงขนานนามชื่อของหมู่บ้านว่า บ้านหินใหญ่ ต่อมาเมื่อมีชาวบ้านมาอาศัยมากขึ้นป่าที่รกร้างก็หมดไป คงเหลือไว้แต่เพียงแผ่นดินให้คนรุ่นหลัง ได้ดูกันเท่านั้น

4.9.5.2 ความหมาย

บ้านหินใหญ่ หมายถึง หมู่บ้านที่มีแผ่นดินขนาดใหญ่ตั้งอยู่กลางหมู่บ้าน

4.10 ตำบลบางมะเดื่อ

ตำบลบางมะเดื่อ แบ่งการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้านคือ

- หมู่ที่ 1 บ้านบางบาน
- หมู่ที่ 2 บางมะเดื่อ
- หมู่ที่ 3 บ้านท่าม่วง
- หมู่ที่ 4 บ้านศรีประทุมวัลย์
- หมู่ที่ 5 บ้านห้วยมุด
- หมู่ที่ 6 บ้านแหลมเคียร
- หมู่ที่ 7 บ้านถ้ำเม่น

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและความหมายดังต่อไปนี้

4.10.1 บางบาน, บ้าน

บ้านบางบานเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลบางมะเดื่อ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.10.1.1 ความเป็นมา

นายห้วน คงขาว (ห้วน คงขาว.สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านบางบาน สรุปได้ดังนี้

เดิมที่เรียกว่า บ้านบางบาย ตามตำนานเล่าว่าได้มีชาวต่างประเทศเข้ามาทำไม้ซุง และได้นำเรือมาจอดไว้ที่ปากคลอง ได้พบลูกสาวดากับยายเกิดชอบพอกันเลยได้ลูกสาวของดากับยายเป็นภรรยา และมาอยู่ด้วยกันที่ปากคลอง ต่อมาดากับยายคิดถึงลูกสาวจึงได้นำข้าวเม้ามาฝาก แต่ลูกสาวกลับไม่สนใจเพราะอายุที่พอกับแม่เป็นคนยากจน ดากับยายเลยสาบานว่าจะไม่มาพบลูกสาวอีกเลย จากนั้นจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านบางบาย แต่มักเรียกกันติดปากว่า บ้านบางบาน

4.10.1.2 ความหมาย

บ้านบางบาน หมายถึง ปากคลองของหมู่บ้านที่เกิดการสาบานจะไม่มาพบอีก

4.10.2 บางมะเดื่อ, บ้าน, ตำบล

บ้านบางมะเดื่อเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลบางมะเดื่อ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี หมู่บ้านนี้มีชื่อ ความเป็นมา และความหมายซ้ำกับชื่อตำบล

4.10.2.1 ความเป็นมา

นายหาร คงขาว (หาร คงขาว. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านบางมะเดื่อ สรุปได้ดังนี้

เมื่อมีการขยายหมู่บ้านมาจนถึงบริเวณหมู่ที่ 2 บริเวณรอบๆ อ่างเก็บน้ำซึ่งเรียกว่า หนอง มีต้นมะเดื่อขึ้นอยู่โดยรอบ ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านบางมะเดื่อ ยังเป็นชื่อเรียก โรงเรียนว่าโรงเรียนวัดบางมะเดื่อ และทางราชการยังใช้เป็นชื่อของตำบลอีกด้วยคือ ตำบลบางมะเดื่อ

4.10.2.2 ความหมาย

คำว่า "มะเดื่อ" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 846) ให้ความหมายไว้ว่า มะเดื่อ เป็นไม้ต้นหลายชนิดในสกุล Ficus วงศ์ Moraceae ใบเกลี้ยง ผลกินได้ สำหรับต้นมะเดื่อนี้ นางเจือ นิลสำราญ (เจือ นิลสำราญ. สัมภาษณ์. 2547) เล่าให้ฟังว่า "ต้นมะเดื่อชาวบ้านนำรากมาทำยา เชื่อกันว่าแก้เม็ดผดผื่นคันตามผิวหนัง แก้ลมพิษ และยังเป็นยาขับปัสสาวะอีกด้วย"

บ้านบางมะเดื่อ หมายถึง หมู่บ้านที่มีต้นมะเดื่อขึ้นรอบอ่างเก็บน้ำ

4.10.3 ท่าม่วง, บ้าน

บ้านท่าม่วงเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลบางมะเดื่อ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.10.3.1 ความเป็นมา

นายสมปอง สรรพคง (สมปอง สรรพคง. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านท่าม่วง สรุปได้ดังนี้

บ้านท่าม่วงเดิมเป็นท่าเทียบเรือเก่าแก่ สันนิษฐานตามจดหมายเหตุของพ่อค้าชาวจีนและอินเดีย ซึ่งได้ใช้เส้นทางแม่น้ำพุมดวงในการคมนาคมค้าขายกับอำเภอคีรีรัฐนิคม บริเวณท่าเทียบเรือมีต้นมะม่วงขนาดใหญ่ จึงเรียกท่าเทียบเรือนี้ว่า ท่าม่วง และได้กลายเป็นชื่อหมู่บ้านว่า บ้านท่าม่วง

4.10.3.2 ความหมาย

คำว่า "ม่วง" หรือมะม่วง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 847) ให้ความหมายว่า มะม่วง เป็นชื่อต้นไม้ในสกุล Mangifera วงศ์ Anacardiaceae มีหลายชนิดและหลายพันธุ์

บ้านท่าม่วง หมายถึง หมู่บ้านที่บริเวณท่าเทียบเรือ มีต้นมะม่วงขนาดใหญ่

4.10.4 ศรีปทุมวัลย์, บ้าน

บ้านศรีปทุมวัลย์เป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลบางมะเดื่อ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.10.4.1 ความเป็นมา

นายจักร แก้วกำเนิด (จักร แก้วกำเนิด. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านศรีปทุมวัลย์ สรุปได้ดังนี้

ประมาณปี 2519 หมู่บ้านนี้ได้แยกหมู่บ้านออกจากหมู่ที่ 3 ทางการตั้งชื่อว่า บ้านหัวห้วย ต่อมาปี 2520 ได้มีผู้บุกเบิกก่อตั้งโรงเรียนโดยตั้งชื่อ โรงเรียนบ้านศรีปทุมวัลย์ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่จึงได้เปลี่ยนชื่อหมู่บ้านเป็น บ้านศรีปทุมวัลย์ตามชื่อของโรงเรียน

4.10.4.2 ความหมาย

บ้านศรีปทุมวัลย์ หมายถึง หมู่บ้านที่ตั้งตามชื่อของโรงเรียนศรีปทุมวัลย์

4.10.5 ห้วยมุด, บ้าน

บ้านห้วยมุดเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 5 ของตำบลบางมะเดื่อ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.10.5.1 ความเป็นมา

นายชอบ พลลือ (ชอบ พลลือ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านห้วยมุด สรุปได้ดังนี้

ห้วยมุด เป็นชื่อของลำห้วยสายหนึ่งที่ไหลผ่านหมู่บ้าน และเป็นหมู่บ้านที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่าบ้านห้วยมุด

4.10.5.2 ความหมาย

บ้านห้วยมุด หมายถึง หมู่บ้านที่มีลำห้วยไหลผ่านหมู่บ้าน

4.10.6 แหลมเคียร, บ้าน

บ้านแหลมเคียรเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 6 ของตำบลบางมะเดื่อ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.10.6.1 ความเป็นมา

นายเริ่ม เกษแป้น (เริ่ม เกษแป้น. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านแหลมเคียร สรุปได้ดังนี้

ที่ได้ชื่อหมู่บ้านแหลมเคียร เพราะว่าพื้นที่ยื่นล้ำไปในเขตตำบลท่าโรงช้าง กลางหมู่บ้านดังกล่าวได้มีหมู่ไม้เคียรจำนวนมาก และชาวบ้านที่อพยพโยกย้ายเข้ามาอยู่กลุ่มแรกก็ได้ตัดโค่นไม้เคียร แล้วนำมาสร้างเป็นที่อยู่อาศัย ชาวบ้านจึงพากันเรียกหมู่บ้านว่า บ้านแหลมเคียร

สำหรับ ไม้เตี๋ย นายจรัญ ทองคำ (จรัญ ทองคำ. สัมภาษณ์. 2547) สรุปให้ฟังว่า “ไม้เตี๋ย” เป็นพันธุ์ไม้ชนิดเดียวกับไม้ยาง ชาวบ้านเรียกว่า ต้นยางเตี๋ย ขึ้นเป็นกลุ่มมองเห็นโดดเด่น ชาวบ้านได้นำไม้เตี๋ยมาสร้างบ้านเรือนอยู่อาศัย”

4.10.6.2 ความหมาย

บ้านแหลมเตี๋ย หมายถึง หมู่บ้านที่มีพื้นที่ยื่นไปในแม่น้ำ และมีต้นยางเตี๋ยขึ้นเป็นกลุ่ม ๆ จำนวนมาก

4.10.7 ถ้ำमें, บ้าน

บ้านถ้ำमेंเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 7 ของตำบลบางมะเดื่อ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.10.7.1 ความเป็นมา

นายป้อม คงศรี (ป้อม คงศรี. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านถ้ำमें สรุปได้ดังนี้

บ้านถ้ำमेंนี้อยู่บริเวณทิศใต้ของบ้านบางมะเดื่อ ในสมัยก่อน เป็นป่ารกที่มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่ชุกชุม โดยเฉพาะमें มากกว่าสัตว์อื่น เพราะบริเวณนั้นเป็นแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์และที่สำคัญมีถ้ำอยู่บริเวณนั้นด้วย ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านว่า บ้านถ้ำमें

4.10.7.2 ความหมาย

บ้านถ้ำमें หมายถึง หมู่บ้านที่มีถ้ำเป็นที่อยู่ของสัตว์โดยเฉพาะमें

4.11 ตำบลพุนพิน

ตำบลพุนพิน แบ่งการปกครองออกเป็น 3 หมู่บ้านคือ

หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งโพธิ์

หมู่ที่ 2 บ้านดอนเนียง

หมู่ที่ 3 บ้านสระพัง

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและมีความหมายดังต่อไปนี้

4.11.1 พุนพิน, ตำบล

ตำบลพุนพินเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.11.1.1 ความเป็นมา

นายมนูญ เศรษฐเชื้อ (มนูญ เศรษฐเชื้อ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของตำบลพุนพิน สรุปได้ดังนี้

ตำบลพุนพิน ในอดีตมีท่าเทียบเรือทำการค้าขายกับชาวจีน ท่าเทียบเรื่อนี้อยู่ใกล้บ้านคหบดีผู้หนึ่งชื่อคุณทิน คนที่สัญจรไปมาทางเรือจะลงที่ท่านี้แห่งนี้ จึงเรียกกันติดปากว่า

ท่าคุณทิน และเสียงกลายไปจนกระทั่งเป็นพุนพิน ทางราชการจึงใช้ชื่อนี้เป็นชื่อของตำบลคือ ตำบลพุนพิน

4.11.1.2 ความหมาย

ตำบลพุนพิน หมายถึง ตำบลที่เรียกตามชื่อบุคคลที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้ท่าเรือ

4.11.2 ทุ้งโพธิ์, บ้าน

บ้านทุ้งโพธิ์เป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลพุนพิน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.11.2.1 ความเป็นมา

นางบุญส่ง บัวงาม (บุญส่ง บัวงาม. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านทุ้งโพธิ์ สรุปได้ดังนี้

บ้านทุ้งโพธิ์ พื้นที่ของบ้านทุ้งโพธิ์เป็นที่ราบลุ่มเหมาะในการทำนา ประชากร จึงประกอบอาชีพทำนาเวลาข้าวออกรวงจะดูเหมือนทุ้งรวงทอง และเล่ากันมาว่ามีต้นโพธิ์ต้นใหญ่อยู่กลางทุ่งกว้าง ชาวบ้านที่เดินทางผ่านไปมา จะต้องพักอาศัยต้นโพธิ์ใหญ่หลบแดดหลบฝน ต่อมาเมื่อมีคนมาอาศัยตั้งบ้านเรือนอยู่จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านทุ้งโพธิ์

4.11.2.2 ความหมาย

บ้านทุ้งโพธิ์ หมายถึง หมู่บ้านที่มีต้นโพธิ์ต้นใหญ่อยู่กลางผืนนาอันกว้างขวาง

4.11.3 ดอนเนียง, บ้าน

บ้านดอนเนียงเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลพุนพิน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.11.3.1 ความเป็นมา

นายบุพเพ สมพรหม (บุพเพ สมพรหม. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านดอนเนียง สรุปได้ดังนี้

บ้านดอนเนียง พื้นที่หมู่บ้านดอนเนียงเป็นที่สูง ชาวบ้านนิยมปลูกต้นเนียงเพื่อจะนำฝักไปขาย (ภาษาถิ่นปักษ์ใต้เรียกว่า ต้นเนียง) เป็นต้นไม้ยืนต้น ฝักบิดเป็นวง ปัจจุบันชาวบ้านยังคงปลูกต้นเนียงให้เห็นกันอยู่ทั่วไป ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านดอนเนียง

4.11.3.2 ความหมาย

คำว่า "เนียง" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 596) ให้ความหมายว่า เป็นชื่อไม้ต้นชนิด *Archidendron jiringa* Nielsen ในวงศ์ Leguminosae ฝักบิดเป็นวง เมล็ดค่อนข้างแบน กินได้

บ้านดอนเนียง หมายถึง หมู่บ้านที่เป็นที่สูงและชาวบ้านนิยมปลูกต้นเนียงเพื่อขายฝัก

4.11.4 สระพัง, บ้าน

บ้านสระพังเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลพุนพิน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.11.4.1 ความเป็นมา

นางวิไล เกษแป้น (วิไล เกษแป้น. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านสระพัง สรุปได้ดังนี้

มีชาวบ้านได้มาจับจองที่ดินประมาณร้อยกว่าไร่ เพื่อจะดำเนินการจัดตั้งหมู่บ้าน และได้ขุดบ่อ เพื่อจะได้ดินจากการขุดบ่อมาทำอิฐ และใช้ในการก่อสร้าง แต่ไม่พอ จึงได้ขุดสระเพิ่ม สระที่ขุดนั้นยาว 1 เส้นกว่าๆ แต่พอขุดไปดินก็พังบริเวณดินที่พังลงมานั้นได้พบไม้ตะเคียนทอง จำนวน 3 ต้น จึงสร้างวัดให้คนรุ่นหลังได้บูชา และได้ตั้งชื่อหมู่บ้านและวัดว่า วัดสระพัง เรียกหมู่บ้านว่า บ้านสระพัง

4.11.4.2 ความหมาย

บ้านสระพัง หมายถึง หมู่บ้านที่มีชื่อจากการพังทลายของบ่อดินที่ขุดขึ้นเป็นสระ

4.12 ตำบลมะลวน

ตำบลมะลวน แบ่งการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้านคือ

หมู่ที่ 1 บ้านหัวหาญ

หมู่ที่ 2 บ้านมะลวน

หมู่ที่ 3 บ้านดอนแฝก

หมู่ที่ 4 บ้านกลาง

หมู่ที่ 5 บ้านตันปาย

หมู่ที่ 6 บ้านห้วยกรวด

หมู่ที่ 7 บ้านไผ่พระ

หมู่ที่ 8 บ้านคลองสินทอง

หมู่ที่ 9 บ้านหนองพลอง

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและความหมายดังต่อไปนี้

4.12.1 หัวหาญ, บ้าน

บ้านหัวหาญเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลมะลวน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.12.1.1 ความเป็นมา

นางละออง อุ่นเรือนและนายพร นุ้ยเจริญ (ละออง อุ่นเรือนและพร นุ้ยเจริญ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหัวหาญ สรุปได้ดังนี้

บ้านหัวหาญ ที่มาของบ้านหัวหาญ คำว่า "หัว" มาจากหมู่บ้านที่เกิดขึ้น เป็นหมู่บ้านแรก ของตำบลมะลวน คนในหมู่บ้านมีความกล้าหาญ เล่าขานกันมาว่าตอนที่พม่าเข้ามา ในตำบลมะลวนเพื่อปล้นเอาทรัพย์สินของชาวบ้าน พม่าได้มาพักแรมอยู่ที่ตำบลมะลวนเป็นเวลา หลายวัน ชาวบ้านต่างหนีกันไปหมดสิ้น คงเหลือแต่ชาวบ้านในหมู่บ้านนี้เท่านั้นที่ยังคงอยู่ โดย หนีไปทีใด ชาวบ้านมีความกล้าหาญไม่กลัวพม่า ชื่อของหมู่บ้านจึงเอาคำว่า หาญ รวมกันเรียก หัวหาญ จึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านหัวหาญ

4.12.1.2 ความหมาย

คำว่า "หัว" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 1281) ให้ความหมายว่า ส่วนแห่งสิ่งของบางอย่างที่อยู่ข้างหน้า หรือข้างต้น หรือแรกเริ่มเรียกว่า หัวของสิ่งนั้น ๆ

บ้านหัวหาญ หมายถึง หมู่บ้านแรกที่มีบุคคลในหมู่บ้านมีความกล้าหาญ

4.12.2 มะลวน, บ้าน, ตำบล

บ้านมะลวนเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลมะลวน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี หมู่บ้านนี้มีชื่อ ความเป็นมา และความหมายซ้ำกับชื่อตำบล

4.12.2.1 ความเป็นมา

นายแช่ม ยู่ยิมและนายปรีชา ไชยนาเคนทร์ (แช่ม ยู่ยิมและ ปรีชา ไชยนาเคนทร์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านมะลวน สรุปได้ดังนี้

บ้านมะลวนนั้นเล่ากันว่า สมัยรัชกาลที่ 5 พม่ายกทัพผ่านภาคใต้มา 9 ทัพ ได้มาตั้งทัพบริเวณนี้ และชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนี้ได้หนีไป โดยซ่อนทรัพย์สินไว้ พม่ารู้เข้าจึงค้นหาจนพบแล้วล้วงเอาไป (ล้วง หมายถึงการหยิบฉวยเอาสิ่งของไป) จึงเรียกว่า บ้านมาแล้ว ต่อมาจึงเรียกเพี้ยนเป็น บ้านมะลวน โดยพยางค์หน้ากร่อนเสียงจากสระเสียงยาวเป็น สระเสียงสั้น จากมาแล้ว เป็นมะลวน

4.12.2.2 ความหมาย

บ้านมะลวน หมายถึง หมู่บ้านที่พม่าได้ล้วงเอาทรัพย์สินที่ซ่อนไว้ไป

4.12.3 ดอนแฝก, บ้าน

บ้านดอนแฝกเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลมะลวน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.12.3.1 ความเป็นมา

นางลออ ดรีศรี (ลออ ดรีศรี. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมา ของบ้านดอนแฝก สรุปได้ดังนี้

บ้านดอนแฝก สมัยก่อนหมู่บ้านนี้ได้มีชาวบ้านมาจับจองที่ดินกันมาก เนื่องจากเป็นที่ดอน และมีการปลูกต้นแฝกกัน ชาวบ้านเชื่อว่าต้นแฝกสามารถนำมาเผาไฟได้ โดยการหั่นต้นแฝกเป็นท่อนๆ แล้วนำมาผูกกับซี่ไต้ ด้วยเหตุนี้ชาวบ้านจึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านตามต้นแฝกว่า บ้านดอนแฝก

4.12.3.2 ความหมาย

คำว่า "แฝก" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 752) ให้ความหมายว่า แฝก เป็นชื่อไม้ล้มลุกชนิด *Vetiveria zizanioides* (L.) Nash ในวงศ์ Gramineae ใบใช้มุงหลังคา รากใช้ทำยาได้ สำหรับแฝกหรือต้นแฝก นายสมศักดิ์ หิตหนู (สมศักดิ์ หิตหนู สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าว่า "ต้นแฝกเป็นพืชตระกูลหญ้า มีลำต้นใหญ่ขึ้นในเขตร้อน เป็นกอแน่น ต้นแข็งมีอายุข้ามปี รากแฝกมีปุยเหมือนฟองน้ำหุ้มอยู่ กอและรากแฝกจะช่วยป้องกันไม่ให้น้ำไหลเซาะตลิ่ง"

บ้านดอนแฝก หมายถึง หมู่บ้านที่เป็นที่ดอน มีการปลูกต้นแฝกกันมาก

4.12.4 กลาง, บ้าน

บ้านกลางเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลมะลวน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.12.4.1 ความเป็นมา

นางเหียง รัตนวิจิตร (เหียง รัตนวิจิตร. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านกลาง สรุปได้ดังนี้

บ้านกลางนั้น ก่อนที่จะมีการสร้างวัดและสร้างหมู่บ้าน คนในหมู่บ้านได้นำทรัพย์สินเงินทองของมีค่ามารวมกันแล้วฝากไว้ที่วัด โดยมีหลวงปู่พลอยเจ้าอาวาสเป็นผู้ดูแล ในขณะนั้น จึงได้ปั้นหุ่นม้าขึ้นมา และได้นำของมีค่ามาใส่ไว้ในท้องม้า ต่อจากนั้นเมื่อพม่าได้ยกทัพมาตี และได้ออกปล้นสดมภ์จึงได้ล้วง (ล้วง หมายถึงเอามือสอดเข้าไปในที่ซึ่งเป็นช่องเป็นรู) เอาสิ่งของมีค่าเหล่านั้นไป ตอนนั้นวัดเป็นจุดศูนย์กลางอยู่ภายในหมู่บ้าน จึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า บ้านกลาง

4.12.4.2 ความหมาย

บ้านกลาง หมายถึง หมู่บ้านที่มีจุดศูนย์กลางคือวัด

4.12.5 ดันปราบ, บ้าน

บ้านดันปราบเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 5 ของตำบลมะลวน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.12.5.1 ความเป็นมา

นายจรูญ อมรแก้ว (จรูญ อมรแก้ว. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านดันปราบ สรุปได้ดังนี้

บ้านต้นปายที่เรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านต้นปายเพราะบริเวณหมู่บ้านนี้มีต้นไม้ชนิดหนึ่งมีลักษณะคล้ายต้นมะม่วง ผลของมันกินได้ มีรสเปรี้ยวมาก เมล็ดคล้ายลูกสะบ้า และเป็นต้นที่มีอายุมากกว่า 200 กว่าปี ขนาดลำต้น 8 เมตรเศษ และต้นปายต้นนี้ได้ตายเมื่อ พ.ศ. 2522 ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านต้นปาย

4.12.5.2 ความหมาย

สำหรับต้นปาย นายมณี สมพงศ์และนายไวย์ ขมัน (มณี สมพงศ์. และไวย์ ขมัน. สัมภาษณ์. 2547) สรุปให้ฟังว่า ต้นปายเป็นไม้ยืนต้น มีลักษณะคล้ายต้นมะม่วง ผลของมันกินได้ มีเมล็ดคล้ายลูกสะบ้า

บ้านต้นปาย หมายถึง หมู่บ้านที่มีต้นปายขนาดใหญ่อายุมากกว่า 200 ปี

4.12.6 ห้วยกรวด, บ้าน

บ้านห้วยกรวดเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 6 ของตำบลมะลวน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.12.6.1 ความเป็นมา

นายมณี สมพงศ์ (มณี สมพงศ์. สัมภาษณ์. 2546) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านห้วยกรวด สรุปได้ดังนี้

บ้านห้วยกรวด สมัยก่อนหมู่บ้านมีสภาพเป็นห้วย เมื่อถึงหน้าแล้งน้ำแห้งมองเห็นทั้งกรวด และทรายได้น้ำได้ถนัดชัดเจน ชาวบ้านเข้ามาตั้งถิ่นฐานกันเพียง 10 คราวเรือนเท่านั้น ชาวบ้านได้เรียกหมู่บ้านที่ตนอาศัยอยู่นี้ว่า บ้านห้วยกรวด

4.12.6.2 ความหมาย

คำว่า "ห้วย" หมายถึง แอ่งน้ำลึกกว้างมีทางน้ำไหลจากภูเขามาขังอยู่ตลอดปี หรือแห้งบ้างเป็นครั้งคราว

บ้านห้วยกรวด หมายถึง หมู่บ้านที่น้ำในห้วยจะแห้งจนสามารถมองเห็นกรวดและทรายได้ท้องน้ำอย่างชัดเจน

4.12.7 ไผ่พระ, บ้าน

บ้านไผ่พระเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 7 ของตำบลมะลวน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.12.7.1 ความเป็นมา

นายไวย์ ขมัน (ไวย์ ขมัน. สัมภาษณ์. 2546) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านไผ่พระ สรุปได้ดังนี้

บ้านไผ่พระ แต่ก่อนนั้นได้มีชนกลุ่มหนึ่งอพยพมาจากอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี มาจับจองที่ดินบริเวณนี้เพื่อสร้างที่อยู่อาศัยและทำการเกษตร ได้มีการสร้างวัดขึ้น ณ บริเวณรอบๆ วัด ชาวบ้านช่วยกันปลูกกอไผ่จำนวนมาก เพื่อป้องกันควายป่ารุกกล้าเข้ามา

มีพระพุทธรูปมาจำศีลภาวนาอยู่เป็นประจำ เพราะมีความร่มรื่น จึงตั้งชื่อวัดว่า วัดไผ่พระ และเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อวัดว่า บ้านไผ่พระ ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า วัดสัมพันธวราราม

4.12.7.2 ความหมาย

คำว่า "ไผ่" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 745) ให้ความหมายว่า ไผ่ เป็นชื่อไม้พุ่มหลายชนิดและหลายสกุลในวงศ์ Gramineae ขึ้นเป็นกอ ลำต้นเป็นปล้อง

บ้านไผ่พระ หมายถึง หมู่บ้านที่พระพุทธรูปมาจำศีลใกล้ต้นไผ่ซึ่งชาวบ้านปลูกขึ้นเพื่อกันควายป่าบุกกรุก

4.12.8 คลองสินทอง, บ้าน

บ้านคลองสินทองเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 8 ของตำบลมะลวน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.12.8.1 ความเป็นมา

นายวิทยา เกิดไกร (วิทยา เกิดไกร. สัมภาษณ์. 2546) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านคลองสินทอง สรุปได้ดังนี้

ตรงกลางของหมู่บ้านคลองสินทอง มีคลองขนาดใหญ่ ฤดูแล้งน้ำจะแห้ง ชาวบ้านจึงช่วยกันลอกคลอง และได้พบโองंबरจุทรัพย์สินเงินทองมากมาย แต่ชาวบ้านไม่สามารถนำทรัพย์สินเหล่านั้นมาใช้ได้ เพราะถือว่าเป็นของเจ้าที่ ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านคลองสินทอง

4.12.8.2 ความหมาย

บ้านคลองสินทอง หมายถึง หมู่บ้านที่มีทรัพย์สินอยู่ในคลอง

4.12.9 หนองพลอง, บ้าน

บ้านหนองพลองเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 9 ของตำบลมะลวน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.12.9.1 ความเป็นมา

นายชวน พัฒนภากรณ์ (ชวน พัฒนภากรณ์. สัมภาษณ์. 2546) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหนองพลอง สรุปได้ดังนี้

บ้านหนองพลอง ในสมัยก่อนนั้นมีหนองน้ำอยู่หนองหนึ่ง มีต้นพลองขึ้นเต็มบริเวณริมหนองน้ำนั้น จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านหนองพลอง

4.12.9.2 ความหมาย

คำว่า "พลอง" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 770) ให้ความหมายว่า พลอง เป็นชื่อไม้ต้นขนาดเล็กหลายชนิด ในสกุล Memecylon วงศ์ Melastomataceae เนื้อละเอียดและแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของ นายสุทิน เกษเพชร

(สุทิน เกษเพชร. สัมภาษณ์. 2547) กล่าวสรุปได้ว่า "ต้นพลอง เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก เรือนยอด เป็นพุ่มทรงสูง เป็นไม้เนื้อแข็ง ใช้ทำเสารั้ว ใช้ทำด้ามพรวน ด้ามขวาน"

บ้านหนองพลอง หมายถึง หมู่บ้านที่บริเวณริมหนองน้ำเต็มไปด้วยต้นพลอง

4.13 ตำบลลีเล็ด

ตำบลลีเล็ด แบ่งการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้านคือ

หมู่ที่ 1 บ้านบางใหญ่ฝั่งขวา

หมู่ที่ 2 บ้านคลองราง

หมู่ที่ 3 บ้านบางใหญ่ฝั่งซ้าย

หมู่ที่ 4 บ้านห้วยทรัพย์

หมู่ที่ 5 บ้านบางปลา

หมู่ที่ 6 บ้านบางโนนบ้าน

หมู่ที่ 7 บ้านคลองกอ

หมู่ที่ 8 บ้านบางทึ่ง

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและมีความหมายดังต่อไปนี้

4.13.1 ลีเล็ด, ตำบล

ตำบลลีเล็ดเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.13.1.1 ความเป็นมา

นายชอบ ทองคลองไทรและนายกลั่น เกิดเสวยด (ชอบ ทองคลองไทร และกลั่น เกิดเสวยด. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของตำบลลีเล็ด สรุปได้ดังนี้

แต่เดิมตำบลลีเล็ดมีคลองที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงใช้เป็นทางลัด จากอำเภอไชยาไปยังอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ชาวบ้านเรียกคลองนี้ว่า คลองลัด ต่อมาพ่อค้าชาวจีนมาค้าขายและเรียกคลองนี้ว่า คลองลีลัด ชาวบ้านเรียกต่อกันมาจนกลายมาเป็น บ้านลีเล็ด และทางราชการยังได้ใช้เป็นชื่อของตำบลอีกด้วยคือตำบลลีเล็ด

4.13.1.2 ความหมาย

ตำบลลีเล็ด หมายถึง ตำบลที่ชาวจีนเรียกจากลีลัดเป็นลีเล็ด

4.13.2 บางใหญ่ฝั่งขวา, บ้าน

บ้านบางใหญ่ฝั่งขวาเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลลีเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.13.2.1 ความเป็นมา

นายคำนึ่ง ล้อมลิ้ม (คำนึ่ง ล้อมลิ้ม. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านบางใหญ่ฝั่งขวา สรุปได้ดังนี้

บ้านบางใหญ่ฝั่งขวามีมานานแล้ว สมัยไชยายังเป็นเมืองอยู่ที่บ้านพุมเรียง และขึ้นตรงต่อกรุงศรีอยุธยา เจ้าเมืองไชยาชื่อ พระยาวิชิตภักดี (บุญชู) หรือพระยาขอบ ได้มาขุดสระไว้ และมีร่องรอยปรากฏอยู่จนทุกวันนี้ ชื่อ บ้านบางใหญ่ มีลำคลองบางใหญ่ไหลผ่านตลอดหมู่บ้าน คลองบางใหญ่นี้อยู่ทางขวามือ จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านบางใหญ่ฝั่งขวา

4.13.2.2 ความหมาย

บ้านบางใหญ่ฝั่งขวา หมายถึง หมู่บ้านที่มีคลองบางใหญ่อยู่ฝั่งขวา

4.13.3 คลองราง, บ้าน

บ้านคลองรางเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลลิเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.13.3.1 ความเป็นมา

สำนวนที่ 1

นายวรรณรัตน์ มากดำ (วรรณรัตน์ มากดำ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านคลองราง สรุปได้ดังนี้

บ้านคลองราง เป็นหมู่บ้านที่อยู่ใกล้กับคลอง ชาวบ้านช่วยกันขุดเพื่อเป็นทางสำหรับให้น้ำไหลเข้ามาในหมู่บ้าน ชาวบ้านใช้น้ำได้สะดวกในการทำมาหากิน ชาวบ้านที่อาศัยอยู่那儿 จึงตั้งชื่อเรียกหมู่บ้านว่า บ้านคลองราง

สำนวนที่ 2

นายทวี นุ้ยเจริญและนายเคลื่อน บุญปล้อง (ทวี นุ้ยเจริญและเคลื่อน บุญปล้อง. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านคลองราง สรุปได้ดังนี้

บ้านคลองราง เป็นหมู่บ้านที่อยู่ใกล้คลอง การเดินทางสัญจรจากอำเภออื่น เช่น อำเภอท่าฉาง เวลา 4.00 น. จะไปอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี เวลา 5.30 น. เมื่อเดินทางมาถึงบริเวณนี้เป็นเวลารุ่งสางพอดีเห็นขอบฟ้ารางๆ ชาวบ้านจึงเรียกว่า บ้านคลองราง

จากการศึกษาคำสัมภาษณ์ของวิทยากรทำให้ทราบว่า มีที่มาจำนวน 2 เรื่อง

4.13.3.2 ความหมาย

คำว่า "ราง" ในสำนวนแรก มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 948) ให้ความหมายว่า ราง หมายถึง ร่องที่ขุดเป็นทางสำหรับให้น้ำไหล

คำว่า "ราง" ในสำนวนที่สอง ราง หมายถึง ไม่กระจ่าง, ไม่ชัดเจน, เช่น เห็นราง ๆ ภาพราง ๆ

บ้านคลองราง ส่วนวันที่ 1 หมายถึง หมู่บ้านที่ชาวบ้านช่วยกันขุดร่องน้ำ เพื่อให้ น้ำในลำคลองไหลผ่านหมู่บ้าน

บ้านคลองราง ส่วนวันที่ 2 หมายถึง หมู่บ้านที่ชาวอำเภอท่าฉางเดินทาง มาถึงหมู่บ้านนี้เป็นเวลารุ่งสางพอดี

4.13.4 บางใหญ่ฝั่งซ้าย, บ้าน

บ้านบางใหญ่ฝั่งซ้ายเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลลิเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.13.4.1 ความเป็นมา

นายนฤเทพ พุฒเมฆา (นฤเทพ พุฒเมฆา. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่า ประวัติความเป็นมาของบ้านบางใหญ่ฝั่งซ้าย สรุปได้ดังนี้

หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 3 ตำบลลิเล็ด สาเหตุที่เรียกว่าบางใหญ่ฝั่งซ้ายนั้น เพราะมีบางขนาดใหญ่ไหลจากคลองพุนพิน และชาวบ้านได้ใช้น้ำในบางนั้นบริโภคและอุปโภค จึงเรียกว่า บ้านบางใหญ่ ต่อมาได้แบ่งแยกหมู่บ้านเป็นหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 3 จึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า บ้านบางใหญ่ฝั่งซ้ายและบ้านบางใหญ่ฝั่งขวา

4.13.4.2 ความหมาย

บ้านบางใหญ่ฝั่งซ้าย หมายถึง หมู่บ้านที่มีคลองบางใหญ่อยู่ฝั่งซ้าย

4.13.5 ห้วยทรัพย์, บ้าน

บ้านห้วยทรัพย์เป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลลิเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.13.5.1 ความเป็นมา

นายนพดล เกษสังข์ (นพดล เกษสังข์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติ ความเป็นมาของบ้านห้วยทรัพย์ สรุปได้ดังนี้

บริเวณของหมู่บ้านนี้มีลำห้วย 4 สาย ได้แก่ ห้วยซอ ห้วยบางบุตร ห้วยบางปอ และห้วยคลองกอ ยิ่งไปกว่านั้นหมู่บ้านนี้ยังเป็นแหล่งที่อุดมสมบูรณ์ด้วย ทรัพยากรธรรมชาติ คือ กุ้ง หอย ปู ปลา จำนวนมาก จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านห้วยทรัพย์

4.13.5.2 ความหมาย

บ้านห้วยทรัพย์ หมายถึง หมู่บ้านที่มีลำห้วย 4 สายและมีความอุดมสมบูรณ์ ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ

4.13.6 บางปลา, บ้าน

บ้านบางปลาเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 5 ของตำบลลิเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.13.6.1 ความเป็นมา

นายศักดิ์ดา ช่วยพัฒนา (ศักดิ์ดา ช่วยพัฒนา. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านบางพลา สรุปได้ดังนี้

บ้านบางพลา สองข้างทางของหมู่บ้านเป็นป่า มีลำคลองเล็กๆ ที่เรียกกันว่า บาง ทั้งสองข้างทางของบางแห่งนี้มีต้นพลา เป็นจำนวนมากชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านบางพลา วิทยากรเล่าให้ฟังว่า ต้นพลา เป็นไม้ยืนต้น เมื่อออกผลชาวบ้านมักเอาผลต้นพลาใส่ในกระบอกไม้ไผ่ แล้วอัดให้แน่น ใช้ไม้ก้อนก้นกลูกพลาออกไปจะมีเสียงดังโพละ เป็นการเล่นชนิดหนึ่งของหมู่บ้าน จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านบางพลา

4.13.6.2 ความหมาย

บ้านบางพลา หมายถึง หมู่บ้านที่มีต้นพลาขึ้นตามริมลำคลองทั้งสองข้าง

4.13.7 บางในบ้าน, บ้าน

บ้านบางในบ้านเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 6 ของตำบลลีเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.13.7.1 ความเป็นมา

นายจำนวน ทิพย์บรรพต (จำนวน ทิพย์บรรพต. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านบางในบ้าน สรุปได้ดังนี้

บางในบ้าน ในอดีตมีพื้นที่ครอบคลุม ไปถึงเขตหมู่ที่ 3 ตำบลศรีวิชัย ต่อมาได้แยกเป็นตำบลศรีวิชัย และแยกเป็นหมู่ที่ 7 ของตำบลลีเล็ด และยังมีหลักฐานอื่นๆ ที่ประกอบกับประวัติที่เล่าต่อกันมาว่า ในลำคลองเล็กๆสายนี้มีชาวบ้านอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากทั้งสองฝั่งบาง จะเดินทางไปหมู่บ้านอื่นต้องผ่านทางนี้ เพราะหมู่บ้านนี้อยู่ตรงกลาง ซึ่งล้อมรอบด้วยหมู่บ้านต่างๆในตำบลลีเล็ด การไปมาหาสู่กันต้องไปทางเรือ ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านบางในบ้าน

4.13.7.2 ความหมาย

บ้านบางในบ้าน หมายถึง หมู่บ้านที่ชาวบ้านต้องผ่านไปยังหมู่บ้านอื่นโดยอาศัยลำคลองของหมู่บ้านนี้

4.13.8 คลองกอ, บ้าน

บ้านคลองกอเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 7 ของตำบลลีเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.13.8.1 ความเป็นมา

สำนวนที่ 1

นายอนุรักษ์ ช่วยพัฒนา (อนุรักษ์ ช่วยพัฒนา. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านคลองกอ สรุปได้ดังนี้

บ้านคลองกอก เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ใกล้คลอง ซึ่งเชื่อมกับแม่น้ำตาปี ที่ริมคลองมีต้นก้อ (ภาษาถิ่นปักษ์ใต้ เรียก ต้นก้อ) เป็นต้นไม้ชนิดหนึ่งต้นไม้ใหญ่ ผลมีเนื้อในกินได้ รสมัน ๆ ชาวบ้านจะเก็บไปคั่วก่อนกิน และเรียกกันจนติดปากว่า คลองกอก ต่อมาเมื่อมีผู้เข้ามา ตั้งถิ่นฐานทำมาหากินจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านคลองกอก

สำนวนที่ 2

นายทวี นุ้ยเจริญและนายดอน อ่วมพัฒน์ (ทวี นุ้ยเจริญและดอน อ่วมพัฒน์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านคลองกอก สรุปได้ดังนี้

เหตุที่หมู่บ้านตั้งชื่อว่าคลองกอกนั้น เพราะสองฝั่งคลองของหมู่บ้านนั้นมีต้นไม้และกอไม้ ซึ่งต้นไม้เหล่านั้นขึ้นอยู่กันเป็นกลุ่ม หรือเป็นกอ ๆ เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า บ้านคลองกอก

จากการศึกษาคำสัมภาษณ์ของวิทยากรทำให้ทราบว่า มีที่มาจำนวน 2 เรื่อง

4.13.8.2 ความหมาย

คำว่า "ก้อ" ในสำนวนแรก มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 86) ให้ความหมายว่า ก้อ หรือ ก้อ เป็นชื่อต้นไม้หลายชนิดหลายสกุลในวงศ์ Fagaceae บางชนิดผลมีเนื้อในกินได้ รสมัน ปักษ์ใต้เรียก ก้อ

คำว่า "ก้อ" ในสำนวนที่สอง หมายความว่า ก้อ เป็นกลุ่มแห่งต้นไม้ที่เกิดจากเหง้าเดียวกัน เช่น ก้อหญ้า ก้อแฉม ก้อไม้, ต้นไม้ที่ขึ้นเป็นกลุ่ม เช่น ก้อข้าว

บ้านคลองกอก สำนวนที่ 1 หมายถึง หมู่บ้านที่มีต้นก้อหรือต้นก้อขึ้นตามริมคลอง

บ้านคลองกอก สำนวนที่ 2 หมายถึง หมู่บ้านที่ 2 ฝั่งคลองมีต้นไม้และกอไม้จำนวนมาก

4.13.9 บางทึ่ง, บ้าน

บ้านบางทึ่งเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 8 ของตำบลลิเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.13.9.1 ความเป็นมา

นางจรรยา คีรีมา (จรรยา คีรีมา. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านบางทึ่ง สรุปได้ดังนี้

ที่เรียกว่าบ้านบางทึ่ง เพราะในหมู่บ้านมีลำคลองเล็กๆ ที่แยกออกจากแม่น้ำสายหลักคือ แม่น้ำตาปี เป็นแม่น้ำสายสำคัญของชาวสุราษฎร์ธานี สำหรับคลองที่ชาวบ้านเรียกว่าบางทึ่ง ตรงบริเวณปากบางมีรอยต่อระหว่างคลองเล็กๆกับแม่น้ำสายหลัก ตรงนั้นมีต้นไม้ใหญ่ชนิดหนึ่งขึ้นอยู่ เรียกว่าต้นทึ่ง บางคนเรียกต้นทัง

4.13.9.2 ความหมาย

คำว่า "ทัง" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 518) ให้ความหมายว่า ต้นทัง เป็นไม้ต้นชนิดในสกุล Vernicia วงศ์ Euphorbiaceae คือชนิด V. fordii Airy Shaw และชนิด V. montana Lour. เมล็ดให้น้ำมันใช้ทาแก้คันซึม

บ้านบางทัง หมายถึง หมู่บ้านที่มีต้นทัง (ต้นไม้ชนิดหนึ่งทางภาคใต้) ขึ้นอยู่บริเวณปากบาง

4.14 ตำบลศรีวิชัย

ตำบลศรีวิชัยแบ่งการปกครองออกเป็น 3 หมู่บ้านคือ

หมู่ที่ 1 บ้านหัวเขา

หมู่ที่ 2 บ้านดอนทราย

หมู่ที่ 3 บ้านทุ่งอ่าว

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและความหมายดังต่อไปนี้

4.14.1 ศรีวิชัย, ตำบล

ตำบลศรีวิชัยเป็นชื่อของตำบลในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.14.1.1 ความเป็นมา

นายสุรพล ถึงเจริญและนางจินตนา พัดไสว (สุรพล ถึงเจริญและจินตนา พัดไสว. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของตำบลศรีวิชัย สรุปได้ดังนี้

ตำบลศรีวิชัยเป็นตำบลที่มีโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญตั้งแต่ในสมัยศรีวิชัย คงเป็นเพราะว่าเอาคำมาจากอาณาจักรศรีวิชัย อาณาจักรแห่งประวัติศาสตร์ และตำบลนี้อยู่บนเขาศรีวิชัย ทางราชการจึงนำมาตั้งเป็นชื่อของตำบลว่าตำบลศรีวิชัย

4.14.1.2 ความหมาย

ตำบลศรีวิชัย หมายถึง ตำบลที่ตั้งชื่อตามชื่ออาณาจักรศรีวิชัยและชื่อเขาศรีวิชัย

4.14.2 หัวเขา, บ้าน

บ้านหัวเขาเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลศรีวิชัย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.14.2.1 ความเป็นมา

นายสุรศักดิ์ ถึงเจริญและนายสุเทพ ศรีรักษา (สุรศักดิ์ ถึงเจริญและสุเทพ ศรีรักษา. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหัวเขา สรุปได้ดังนี้

บ้านหัวเขาพื้นที่ส่วนใหญ่ของหมู่บ้านประกอบไปด้วย ภูเขา 3 ลูก บนภูเขาที่มีวัดชื่อวัดหัวเขาบน หรือวัดศรีวิชัย และวัดหัวเขาล่าง หรือวัดพระอานนท์ ซึ่งตั้งอยู่บนภูเขาทั้งสองวัด ด้วยเหตุนี้เองจึงตั้งชื่อหมู่บ้านที่ตนเองอยู่ว่า บ้านหัวเขา

4.14.2.2 ความหมาย

บ้านหัวเขา หมายถึง หมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามชื่อของวัดหัวเขา

4.14.3 ดอนทราย, บ้าน

บ้านดอนทรายเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลศรีวิชัย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.14.3.1 ความเป็นมา

นายถนอมศักดิ์ นุ้ยนวลและนายสำรวม กล่อมทอง (ถนอมศักดิ์ นุ้ยนวล และสำรวม กล่อมทอง. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านดอนทราย สรุปได้ดังนี้

บ้านดอนทราย เดิมมีชื่อกลุ่มบ้านหลายกลุ่มตามลักษณะที่ตั้ง เช่น เขานอเดช เขาติน คลองเรือ ดอนชาย บางขโมย บางซอนของ แต่เนื่องจากที่ทำการของกำนันประจำตำบลในสมัยนั้นตั้งอยู่ที่ดอนชาย จึงแจ้งเป็นชื่อ บ้านดอนชาย แต่ทางราชการฟังชื่อผิดเป็นดอนทราย จึงใช้ชื่อเรียกหมู่บ้านว่า บ้านดอนทราย

4.14.3.2 ความหมาย

บ้านดอนทราย หมายถึง การเรียกชื่อหมู่บ้านเพี้ยนไปจากเดิมคือจากดอนชายเป็นดอนทราย

4.14.4 ทุ้งอ่าว, บ้าน

บ้านทุ้งอ่าวเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลศรีวิชัย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.14.4.1 ความเป็นมา

นายสุวดิษฐ์ จันท์แจ่มใสและนายแจ้ง ทองเดิม (สุวดิษฐ์ จันท์แจ่มใส และแจ้ง ทองเดิม. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านทุ้งอ่าว สรุปได้ดังนี้

บ้านทุ้งอ่าว ในอดีตพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นท้องทุ่งกว้าง มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบต่ำ น้ำทะเลเข้าถึงประมาณเดือน 3 (หรือเดือนกุมภาพันธ์) มีน้ำทะเลหนุนทำให้ท่วมในพื้นที่ราบลุ่มที่มีคนมาจับจองพื้นที่ และเนื่องจากไม่มีคลองระบายน้ำทำให้น้ำขัง มองไกลๆ จะคล้ายอ่าว ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านของตนว่า บ้านทุ้งอ่าว

4.14.4.2 ความหมาย

บ้านทุ้งอ่าว หมายถึง หมู่บ้านที่ท้องทุ่งที่มีน้ำทะเลท่วมขังเมื่อมองไกล ๆ คล้ายอ่าว

4.15 ตำบลหนองไทร

ตำบลหนองไทร แบ่งการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้านคือ

หมู่ที่ 1 บ้านหนองไทร

หมู่ที่ 2 บ้านนาทราย

หมู่ที่ 3 บ้านหนองขรี

หมู่ที่ 4 บ้านปากมะรุ

หมู่ที่ 5 บ้านท่าโพธิ์

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและมีความหมายดังต่อไปนี้

4.15.1 หนองไทร, บ้าน, ตำบล

บ้านหนองไทรเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลหนองไทร อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี หมู่บ้านนี้มีชื่อความเป็นมาและความหมายซ้ำกับชื่อตำบล

4.15.1.1 ความเป็นมา

แม่ชีริน รัตนารมภ์และนายวินัย จันทรหนองไทร (ริน รัตนารมภ์และวินัย จันทรหนองไทร. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหนองไทร สรุปได้ดังนี้

บ้านหนองไทรเป็นหมู่บ้านเก่าแก่ ตั้งชื่อตามหนองน้ำที่เกิดขึ้นมาพร้อมต้นไทร กลางหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงเรียกกันว่าหมู่บ้านหนองไทร และทางราชการยังใช้เป็นชื่อของตำบลอีกด้วยคือตำบลหนองไทร

4.15.1.2 ความหมาย

คำว่า "หนอง" หมายถึง แอ่งน้ำ

คำว่า "ไทร" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 548) ให้ความหมายว่า ไทร หรือต้นไทร เป็นชื่อไม้ต้นในสกุล Ficus วงศ์ Moraceae มีหลายชนิด เช่น ไทรย้อย ไทรย้อยใบทู่ เป็นต้น

บ้านหนองไทร หมายถึง หมู่บ้านที่มีแอ่งน้ำและมีต้นไทรอยู่กลางหมู่บ้าน

4.15.2 นาทราย, บ้าน

บ้านนาทรายเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลหนองไทร อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.15.2.1 ความเป็นมา

นายสุรินทร์ โกศลและนายเกชา ชำนิทวล (สุรินทร์ โกศล. และเกชา ชำนิทวล. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านนาทราย สรุปได้ดังนี้

บ้านนาทราย เมื่อสมัยก่อนนั้น หมู่บ้านนี้เป็นพื้นที่ราบลุ่มติดคลองพุมดวง ที่ดินบริเวณทั่วไปเป็นดินทรายละเอียด เหมาะแก่การทำนา ชาวบ้านซึ่งอาศัยอยู่ทางตอนบนของ

คลองพุมดวง และในที่อื่นๆ ไม่มีที่ทำนาจึงได้อพยพกันมาตั้งหลักแหล่งประกอบอาชีพทำนา ชาวบ้านในหมู่บ้านนี้จึงเรียกหมู่บ้านที่ตนอยู่ว่า บ้านนาทราย

4.15.2.2 ความหมาย

บ้านนาทราย หมายถึง หมู่บ้านที่มีพื้นที่เป็นดินทรายละเอียด

4.15.3 หนองขรี, บ้าน

บ้านหนองขรีเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลหนองไทร อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.15.3.1 ความเป็นมา

นายวี เชนงุ้ย (วี เชนงุ้ย, สัมภาษณ์, 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหนองขรี สรุปได้ดังนี้

บ้านหนองขรีเมื่อสมัยก่อนนั้น มีหนองน้ำใหญ่อยู่ในหมู่บ้านและมีต้นขรีอยู่ริมน้ำ ชาวบ้านจึงเรียกว่าบ้านหนองขรี

4.15.3.2 ความหมาย

สำหรับต้นขรี นายจารึก เมืองแก้วและนายวิรุฬ คงขันธุ์ (จารึก เมืองแก้ว และวิรุฬ คงขันธุ์, สัมภาษณ์, 2547) สรุปให้ฟังว่า "ต้นขรี เป็นไม้เถาเนื้อแข็งพาดพิงไม้อื่น ลักษณะดอกสีขาวออกปลายกิ่ง ดอกเป็นช่อ ส่วนที่ใช้เป็นอาหารคือยอดอ่อน ใ้ยอดอ่อนเหมือดขนมจีนหรือใส่ในแกงเลียงและแกงเผ็ด รสชาติฝาดมัน สรรพคุณ แก้เลือดออกตามไรฟัน"

คำว่า "หนอง" หมายถึง ที่ลุ่มน้ำขังจนกลายเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่มีพืชผักหลายชนิดขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากและมีสัตว์น้ำชุกชุม

บ้านหนองขรี หมายถึง หมู่บ้านที่มีต้นขรีอยู่ริมหนองน้ำใหญ่

4.15.4 ปากมะรุ, บ้าน

บ้านปากมะรุเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลหนองไทร อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.15.4.1 ความเป็นมา

สำนวนที่ 1

นายศักดิ์ชาย ชัยธานี (ศักดิ์ชาย ชัยธานี, สัมภาษณ์, 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านปากมะรุ สรุปได้ดังนี้

เดิมหมู่บ้านนี้ชาวบ้านเรียกว่า บ้านปากทะเล เพราะหมู่บ้านเป็นที่ลุ่มมีน้ำขังตลอดปีและมีร่องน้ำไหลเข้าไหลออกสู่คลองพุมดวง จึงนำมาเรียกชื่อหมู่บ้านว่า ปากทะเลและเรียกกันเรื่อยมา จนเพี้ยนเสียงมาเป็น บ้านปากมะรุ

สำนวนที่ 2

นายธรรมรัตน์ จรุงรักษ์และนายเผื่อน อ่อนทิพย์ (ธรรมรัตน์ จรุงรักษ์ และเผื่อน อ่อนทิพย์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านปากมะรุ สรุปได้ดังนี้

บ้านปากมะรุ ในสมัยก่อนที่ชาวบ้านได้เรียกว่า ปากมะรุ ตามคำบอกเล่า สืบต่อกันมาว่า แต่เดิมเป็นบ้านท่าปลา ภายในหมู่บ้านได้มีช่างลากไม้มาจากคีรีรัฐนิคม ผ่านมาเป็นประจำจนเป็นทางน้ำลึก ต่อมาได้กลายเป็นบ้านปากโละ และได้แผลงมาเป็นบ้านปากมะรุ

จากการศึกษาคำสัมภาษณ์ของวิทยากรทำให้ทราบว่ามีที่มา 2 เรื่อง

4.15.4.2 ความหมาย

บ้านปากมะรุ สำนวนที่ 1 หมายถึง หมู่บ้านที่มีร่องน้ำลงสู่คลองพุมดวง

บ้านปากมะรุ สำนวนที่ 2 หมายถึง หมู่บ้านที่เป็นทางผ่านของข้างจนเป็นทางน้ำลึก

4.15.5 ท่าโพธิ์, บ้าน

บ้านท่าโพธิ์เป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 5 ของตำบลหนองไทร อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.15.5.1 ความเป็นมา

นายถนอม ศรีเพชรพูล (ถนอม ศรีเพชรพูล. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านท่าโพธิ์ สรุปได้ดังนี้

บ้านท่าโพธิ์ มีท่าน้ำสำหรับขึ้นลงหรือจอดเรือ เพราะอยู่ริมฝั่งคลองพุมดวง ที่ใกล้ ๆ ท่าหน้านั้นมีต้นโพธิ์ขนาดใหญ่อยู่ต้นหนึ่ง แผ่กิ่งก้านสาขางดงาม ต้นโพธิ์เก่าแก่ที่ชาวบ้านมักจะเคารพนับถือ และเชื่อว่าเป็นต้นไม้ที่มีเทพารักษ์สถิตอยู่ สมัยก่อนใบโพธิ์มีขนาดใหญ่ห่อข้าวกินได้ ถ้าใครเจ็บป่วยก็ไปเก็บเอาใบโพธิ์มาบูชาหรือแช่น้ำกินก็จะหาย ดังนั้นเมื่อมีผู้คนอพยพเข้าไปปลูกบ้านเรือนอาศัยอยู่ก็จะให้ความเคารพนับถือต้นโพธิ์นี้ ชาวบ้านจึงตั้งชื่อว่า บ้านท่าโพธิ์ จนทุกวันนี้

4.15.5.2 ความหมาย

บ้านท่าโพธิ์ หมายถึง หมู่บ้านที่มีต้นโพธิ์อยู่ใกล้ท่าหน้า

4.16 ตำบลหัวเตย

ตำบลหัวเตย แบ่งการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้านคือ

หมู่ที่ 1 บ้านหัวเกาะ

หมู่ที่ 2 บ้านหัวเตยบน

หมู่ที่ 3 บ้านหัวสวน

หมู่ที่ 4 บ้านดอนรัก

หมู่ที่ 5 บ้านตรอกโหลง

หมู่ที่ 6 บ้านหัวเตยล่าง

หมู่ที่ 7 บ้านดอนรี

ชื่อตำบลและหมู่บ้านมีความเป็นมาและมีความหมายดังต่อไปนี้

4.16.1 หัวเตย, ตำบล

ตำบลหัวเตยเป็นตำบลเป็นตำบลหนึ่งในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.16.1.1 ความเป็นมา

นายวินัย แก้วเชื้อ (วินัย แก้วเชื้อ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหัวเตย สรุปได้ดังนี้

ตำบลหัวเตยเป็นตำบลเก่าแก่ตำบลหนึ่ง ที่ปลูกต้นเตยทุกครัวเรือน โดยเฉพาะการปลูกเตยหอม เพราะเตยหอมเป็นเตยที่ชาวบ้านจะนำไปใช้ประโยชน์ เช่น ในการทำขนมหรืออาหารบางชนิด นี่คือสาเหตุของการตั้งชื่อตำบลนี้ว่า ตำบลหัวเตย

4.16.1.2 ความหมาย

ตำบลหัวเตย หมายถึง ตำบลที่ปลูกต้นเตยหอมกันมาก

4.16.2 หัวเกาะ, บ้าน

บ้านหัวเกาะเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ของตำบลหัวเตย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.16.2.1 ความเป็นมา

นายชด ศรีเชื้อ (ชด ศรีเชื้อ. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหัวเกาะ สรุปได้ดังนี้

บ้านหัวเกาะ ที่เรียกกันอย่างนี้ก็เพราะลักษณะภูมิประเทศของหมู่บ้านเป็นเกาะแหลม ยื่นไปทางทิศตะวันออก เดิมเรียกว่า แหลมเกาะ และต่อมาได้กลายเป็นบ้านหัวเกาะ

4.16.2.2 ความหมาย

บ้านหัวเกาะ หมายถึง หมู่บ้านที่มีลักษณะเป็นเกาะแหลมยื่นไปทางทิศตะวันออก

4.16.3 หัวเตยบน, บ้าน

บ้านหัวเตยบนเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ของตำบลหัวเตย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.16.3.1 ความเป็นมา

นายสุเทพ อินทสุภา (สุเทพ อินทสุภา. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหัวเตยบน สรุปได้ดังนี้

บ้านหัวเตยบนในอดีตนั้น เป็นพื้นที่ปกคลุมไปด้วยป่าต้นเตยมากมาย ซึ่งต้นเตยนี้ ชาวบ้านเรียกว่า เตยป่า นำมาตากให้แห้ง ใช้ทำจักสานเป็นเสื่อ เป็นกระสอบ

เป็นชะลอม และทำพัด สถาปัตยกรรมศาสตร์ของหมู่บ้านเป็นทุ่งนาและหนองน้ำ ที่ดินส่วนใหญ่เป็นป่าต้นเดย อยู่ตอนบนของหมู่บ้าน จึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านหัวเดยบน

4.16.3.2 ความหมาย

คำว่า "เดย" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 475)

ให้ความหมายว่า เดยเป็นชื่อไม้พุ่มหรือไม้ต้นหลายชนิดในสกุล Pandanus วงศ์ Pandanaceae ขึ้นเป็นกอก็มี โดดเดี่ยวก็มี ใบแคบยาวเรียงสลับเวียนเป็นเกลียวขึ้นไปจนถึงยอด ดอกแยกเพศอยู่ต่างต้น เช่น เดยसानเสื่อ (P. Kaida Kurz) ใบใช้ทำใบเรือกระแซงและสานเสื่อ

บ้านหัวเดยบน หมายถึง หมู่บ้านที่ นำเดยป่ามาทำเครื่องจักสาน

4.16.4 หัวสวน, บ้าน

บ้านหัวสวนเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลหัวเดย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.16.4.1 ความเป็นมา

นายวิสุทธิ์ ศรีเกษตรรินทร์ (วิสุทธิ์ ศรีเกษตรรินทร์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหัวสวน สรุปได้ดังนี้

บ้านหัวสวน เล่ากันว่าในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก่อนสร้างทางรถไฟสายใต้ ได้มีชาวบ้านเข้ามาตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่น้อย ต่อมาเมื่อมีถนนลาดยาง ถนนลูกรัง ตัดผ่านหมู่บ้าน การคมนาคมสะดวกขึ้น มีการติดต่อค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากับบุคคลภายนอก ที่แห่งนี้จึงมีผู้คนพลุกพล่าน เพราะมีทั้งวัด และโรงเรียนซึ่งเป็นศูนย์กลางของหมู่บ้าน ประกอบกับเป็นหมู่บ้านแรกที่มีการปลูกพืชสวนจำพวก มะพร้าว ส้ม มะนาว ผักสวนครัว พื้นที่เป็นที่สูง น้ำท่วมไม่ถึง ดินดี เหมาะแก่การเพาะปลูก ชาวบ้านจึงตั้งชื่อเรียกหมู่บ้านว่า บ้านหัวสวน

4.16.4.2 ความหมาย

คำว่า "หัว" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 1281)

ให้ความหมายว่า สิ่งของบางอย่างที่อยู่ข้างหน้า หรือข้างต้น หรือแรกเริ่มเรียกว่า หัวของสิ่งนั้นๆ

บ้านหัวสวน หมายถึง หมู่บ้านแรกที่มีการปลูกพืชสวน

4.16.5 ดอนรัก, บ้าน

บ้านดอนรักเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลหัวเดย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.16.5.1 ความเป็นมา

นายสุเทพ วิชัยดิษฐ์ (สุเทพ วิชัยดิษฐ์. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านดอนรัก สรุปได้ดังนี้

บ้านดอนรักเดิมชื่อ บ้านหนองคลอง ซึ่งมีผู้คนอาศัยอยู่กันมานานแล้ว ต่อมาเมื่อมีทางรถไฟตัดผ่านหมู่บ้านประกอบกับชาวบ้านในหมู่บ้านนิยมปลูกต้นรักเพื่อขายดอกรัก ทางราชการจึงตั้งชื่อป้ายสถานีรถไฟว่า สถานีบ้านดอนรัก ชาวบ้านจึงเห็นว่าไพเราะกว่าบ้านหนองคลอง จึงเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านเป็นชื่อเดียวกับชื่อสถานีรถไฟคือ บ้านดอนรัก

4.16.5.2 ความหมาย

คำว่า "รัก" หรือ ต้นรัก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 937-938) ให้ความหมายว่า รัก เป็นชื่อไม้พุ่มชนิด *Caiotropis gigantean* (L.) Aiton f. ในวงศ์ *Asclepiadaceae* ดอกใช้ร้อยกรอง มี 2 พันธุ์คือ พันธุ์ดอกลา และพันธุ์ดอกช้อน อย่างเป็นพืชซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์นายถนอม ศรีเพชรพูล (ถนอม ศรีเพชรพูล, สัมภาษณ์. 2547) สรุปให้ฟังว่า "ต้นรักมักจะขึ้นในป่าดิบชื้นที่ลุ่มและป่าพรุ ออกดอกระหว่างเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์สรรพคุณใช้ปรุงเป็นยาแก้โรคผิวหนัง ยางของต้นรักเป็นพิษ ทำให้ผิวหนังอักเสบ ชาวบ้านมีความเชื่อว่า เวลาจะเข้าไปใกล้ต้นรัก หากเอาเกลือแกงหรือส้มแขกใส่กระเป่าไปด้วย จะช่วยป้องกันอาการพิษคันและเชื่อว่าถ้าถูกยางรัก ต้องแก้ผ้าหรือเปลือยการรำได้ต้นจิก"

บ้านดอนรัก หมายถึง หมู่บ้านที่มีอาชีพปลูกต้นรักขาย

4.16.6 ตรอกโหลง, บ้าน

บ้านตรอกโหลงเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 5 ของตำบลหัวเตย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.16.6.1 ความเป็นมา

นายเนิ่น บุญกรต (เนิ่น บุญกรต, สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านตรอกโหลง สรุปได้ดังนี้

บ้านตรอกโหลง เมื่อสมัยก่อนทางเข้าหมู่บ้านจะมีถนนเล็กๆ เรียกว่า ตรอก และข้างๆ ถนนทั้งสองด้านเต็มไปด้วยต้นไม้มากมาย ตรอกมีหลายตรอกชาวบ้านเรียกตรอกสุดท้ายว่าตรอกโหลง (คำใช้แทนนามที่อยู่ไกลออกไป) ไกลจนถึงตรอกสุดท้าย ออกเสียงเพี้ยนไปจนกลายเป็นตรอกโหลง จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านตรอกโหลง

4.16.6.2 ความหมาย

คำว่า "ตรอก" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 426) ให้ความหมายว่า ตรอก หมายถึง ทางที่แยกจากถนนใหญ่และมีขนาดเล็กกว่าถนน

บ้านตรอกโหลง หมายถึง หมู่บ้านที่อยู่ตรอกสุดท้ายมีต้นไม้ทั้งสองข้างทางมากมาย

4.16.7 หัวเตยล่าง, บ้าน

บ้านหัวเตยล่างเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 6 ของตำบลหัวเตย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.16.7.1 ความเป็นมา

นายอารมณฺ์ พรหมแห (อารมณฺ์ พรหมแห. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านหัวเตยล่าง สรุปได้ดังนี้

สมัยก่อนหมู่บ้านนี้มีต้นเตยขึ้นเป็นจำนวนมาก และมักจะขึ้นเป็นแนวตามแม่น้ำลำคลอง ซึ่งอยู่ริมน้ำชาวบ้านจะเรียกส่วนที่ต่ำกว่าว่า ล่าง มีผู้คนจากถิ่นอื่นเข้ามาอาศัยอยู่กับชาวหัวเตย เพราะบ้านหัวเตยมีพื้นที่ส่วนใหญ่อุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านจึงตั้งชื่อว่า บ้านหัวเตยล่าง

4.16.7.2 ความหมาย

บ้านหัวเตยล่าง หมายถึง หมู่บ้านที่อยู่ริมน้ำและมีต้นเตยมาก

4.16.8 ดอนรี, บ้าน

บ้านดอนรีเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 7 ของตำบลหัวเตย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.16.8.1 ความเป็นมา

นายวิชาญ นวลคล้าย (วิชาญ นวลคล้าย. สัมภาษณ์. 2547) ได้เล่าประวัติความเป็นมาของบ้านดอนรี สรุปได้ดังนี้

บ้านดอนรี เป็นหมู่บ้านที่ก่อตั้งมา ตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีทหารของญี่ปุ่นเป็นผู้สร้างถนนหนทาง เริ่มแรกโดยการขุดดิน แล้วนำมาถมทางเพื่อใช้เป็นเส้นทางในการสัญจร พื้นที่ในหมู่บ้านเป็นที่ดอนมีลักษณะเป็นรูปวงรี ชาวบ้านจึงเรียกว่า บ้านดอนรี

4.16.8.2 ความหมาย

บ้านดอนรี หมายถึง หมู่บ้านที่มีพื้นที่สูงเป็นรูปวงรี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิเคราะห์ภูมินามในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและความหมายของตำบลและหมู่บ้านในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลเอกสารและข้อมูลสนามที่ผู้ศึกษารวบรวมจากภาคสนามด้วยตนเอง โดยใช้วิทยากรในท้องถิ่น จำนวน 142 คน การวิเคราะห์ข้อมูลได้วิเคราะห์ในประเด็นอันเกี่ยวกับที่มาของชื่อสถานที่โดยทั่วไป ได้แก่ ลักษณะภูมิศาสตร์ พรรณไม้ท้องถิ่น ทิศทางและลักษณะพื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติ เหตุการณ์ ดำเนิน นิทานในท้องถิ่น สิ่งก่อสร้าง ศาสนสถาน การประกอบอาชีพ บุคคลและนามสกุล ความเป็นสิริมงคล สัตว์ และอื่น ๆ สำหรับการเสนอผลการศึกษาใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาโดยสรุปมีดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ตำบลและหมู่บ้านในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีทั้งสิ้นจำนวน 99 ชื่อ จากจำนวนตำบล 16 ตำบล 95 หมู่บ้าน หมู่บ้านใดที่ชื่อซ้ำกับตำบลก็ได้วิเคราะห์ไปด้วยกัน ในบรรดาภูมินามทั้งหมดนี้ เมื่อพิจารณาประวัติความเป็นมาและความหมายของภูมินามพบว่า

5.1.1 ประวัติความเป็นมาของภูมินาม

เนื่องจากภูมินามที่ศึกษาทั้ง 99 ชื่อ มีประวัติความเป็นมาแตกต่างกัน และมีการเปลี่ยนแปลงภูมินามไปตามสภาพแวดล้อมหรือเหตุการณ์ตามยุคสมัย ทำให้ภูมินามต่างๆ มีจำนวนเรื่องราวอันเป็นประวัติความเป็นมาของภูมินามไม่เท่ากัน และมีประเด็นอันเป็นที่มาของภูมินามแตกต่างกัน กล่าวคือ

5.1.1.1 ภูมินามกับจำนวนเรื่องราวอันเป็นประวัติความเป็นมาของภูมิ

ภูมินามที่ศึกษาพบว่าบางภูมินามมีประวัติความเป็นมาของภูมินามเพียง 1 เรื่อง บางภูมินามมีมากกว่า 1 เรื่อง แต่พบไม่เกิน 2 เรื่อง ดังนั้น ภูมินามที่ศึกษาทั้ง 99 ชื่อ จึงมีประวัติความเป็นมาของภูมินามรวมได้ 104 เรื่อง ดังนี้

1) หมู่บ้านและตำบลที่มีประวัติความเป็นมาของภูมินาม 1 เรื่อง มีจำนวน 94 ภูมินาม คิดเป็นร้อยละ 90.38 ของภูมินามทั้งหมด ได้แก่ บ้านกรูด บ้านทับชัน บ้านแม่แขก บ้านสหกรณ์ บ้านห้วยกระตี่ บ้านบางอ้อ บ้านเขาหัวควาย บ้านห้วยบอน บ้านปลายคลอง บ้านตะปาน บ้านบางเบา บ้านทับแปด บ้านห้วยทรายขาว บ้านพุนพินใต้ บ้านท่าข้าม บ้านนาศรีสงคราม บ้านท่าดลิ่งชัน บ้านท่าตะเภา บ้านคังยาง บ้านทุ่งเขียด บ้านหาดผก บ้านหัวไทร บ้านควนไทร บ้านนาค้อ บ้านป่อกรัง บ้านท่าสะท้อน บ้านหนองจอก บ้านเขาพลู บ้านห้วยลึก บ้านปึก บ้านบางอน

บ้านเงิน บ้านขนาย บ้านหนองเคียน บ้านศรีไพรวัลย์ บ้านนาดง บ้านสะพานมอส บ้านคลองเคี่ยม บ้านภิรมย์ภักดี บ้านน้ำรอบ บ้านเกาะกลาง บ้านวิหาร บ้านดอนมะตูม บ้านท่าผาก บ้านหัววัง บ้านบางเดือน บ้านหาดมุย บ้านแท่นแก้ว บ้านวัดหาด บ้านหินใหญ่ บ้านบางมะเดื่อ บ้านบางบาน บ้านท่าม่วง บ้านศรีปฐมวัลย์ บ้านห้วยมุด บ้านแหลมเตียร บ้านถ้ำเม่น บ้านพุนพิน บ้านทุ่งโพธิ์ บ้านดอนเนียง บ้านสระพัง บ้านหัวหาญ บ้านมะลวน บ้านดอนแฝก บ้านกลาง บ้านต้นปาย บ้านห้วยกรวด บ้านไผ่พระ บ้านคลองสินทอง บ้านหนองพลอง บ้านลีเส็ด บ้านบางใหญ่ฝั่งขวา บ้านคลองราง บ้านบางใหญ่ฝั่งซ้าย บ้านห้วยทรัพย์ บ้านบางปลา บ้านบางใน บ้านบางทิ้ง บ้านศรีวิชัย บ้านหัวเขา บ้านดอนทราย บ้านทุ่งอ่าว บ้านหนองไทร บ้านนาทราย บ้านหนองขรี บ้านท่าโพธิ์ บ้านหัวเกาะ บ้านหัวเคยบน บ้านหัวสวน บ้านดอนรัก บ้านตรอกโหลง บ้านหัวเคยล่าง บ้านดอนรี และบ้านหัวเคย

2) หมู่บ้านและตำบลที่มีประวัติความเป็นมาของภูมินาม 2 เรื่อง มีจำนวน 5 ภูมินาม คิดเป็นร้อยละ 4.80 ของภูมินามทั้งหมด ได้แก่ บ้านท่าโรงช้าง บ้านคลองกอ บ้านท่านาง บ้านปากมะรุ และบ้านทุ่งหลวง

5.1.1.2 ประเด็นอันเป็นที่มาของภูมินาม

จากเรื่องราวอันเป็นประวัติความเป็นมาของภูมินามจำนวนทั้งสิ้น 99 ชื่อ ใน 104 เรื่อง พบว่ามีประเด็นอันเป็นที่มาของภูมินามของหมู่บ้านและตำบลในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 12 ประเด็น คือ

1) ประเด็นที่มาตามชื่อพรรณไม้ในท้องถิ่น มีจำนวน 26 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25 ของเรื่องทั้งหมด ที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านต้นปาย บ้านบางปลา บ้านบางทิ้ง บ้านบางมะเดื่อ บ้านท่าม่วง บ้านคู้ยาง บ้านหนองขรี บ้านกรูด บ้านบางอ้อ บ้านทุ่งโพธิ์ บ้านบางเบา บ้านห้วยบอน บ้านแหลมเตียร บ้านท่าโพธิ์ บ้านดอนเนียง บ้านดอนแฝก บ้านท่าผาก บ้านหนองพลอง บ้านดอนรัก บ้านเขาพลู บ้านหนองเคียน บ้านคลองเคี่ยม บ้านดอนมะตูม บ้านหนองไทร บ้านคลองกอ และบ้านหัวเคย

2) ประเด็นที่มาตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ มีจำนวน 24 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.07 ของเรื่องทั้งหมด ที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านคลองรางสำนวนที่ 2 บ้านคลองสินทอง บ้านเกาะกลาง บ้านเขาหัวควาย บ้านดอนรี บ้านท่านางสำนวนที่ 1 บ้านท่าข้าม บ้านท่าดลิ่งชัน บ้านท่าสะท้อน บ้านท่าตะเภา บ้านทุ่งหลวงสำนวนที่ 1 บ้านทุ่งเขียด บ้านทุ่งอ่าว บ้านหนองจอก บ้านห้วยทรัพย์ บ้านห้วยมุด บ้านห้วยลึก บ้านบางเดือน บ้านบางงอน บ้านหาดมุย บ้านนาดง บ้านปากมะรุสำนวนที่ 1 บ้านตรอกโหลง และบ้านหาดผก

3) ประเด็นที่มาตามทิศทางและลักษณะพื้นที่ มีจำนวน 14 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.46 ของเรื่องทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านกลาง บ้านหัวเคยบน บ้านหัวเคยล่าง บ้านพุนพินใต้ บ้านปลายคลอง บ้านบางใหญ่ฝั่งซ้าย บ้านบางใหญ่ฝั่งขวา บ้านหัววัง บ้านบางใน บ้านหัวสวน บ้านหัวเขา บ้านหัวเกาะ บ้านหัวไทร และบ้านควนไทร

4) ประเด็นที่มาจากเหตุการณ์ ดำเนิน นิทานในท้องถิ่น มีจำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.65 ของเรื่องทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านบางบาน บ้านเงิน บ้านแม่แขก บ้านนาศรีสงคราม บ้านศรีวิชัย บ้านหัวหาญ บ้านปากมะรุสำนวนที่ 2 บ้านท่านางสำนวนที่ 2 และ บ้านมะลวน

5) ประเด็นที่มาจากสิ่งก่อสร้าง มีจำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.65 ของเรื่องทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านสะพานมอสม บ้านบ่อกรัง บ้านสระพัง บ้านทับชัน บ้านสหกรณ์ บ้านท่าโรงช้างสำนวนที่ 1 บ้านทุ่งหลวงสำนวนที่ 2 บ้านคลองรางสำนวนที่ 1 และ บ้านทับแปด

6) ประเด็นที่มาจากทรัพยากรธรรมชาติ มีจำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.73 ของเรื่องทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านแทนแก้ว บ้านปึก บ้านน้ำรอบ บ้านหินใหญ่ บ้านห้วยกรวด บ้านดอนทราย และบ้านห้วยทรายขาว

7) ประเด็นที่มาจากบุคคลและนามสกุล มีจำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.80 ของเรื่องทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านภิรมย์ภักดี บ้านตะปาน บ้านไผ่พระ บ้านพุนพิน และ บ้านลีเล็ด

8) ประเด็นที่มาจากชื่อสัตว์ มีจำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.88 ของเรื่องทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านภิรมย์ภักดี บ้านตะปาน บ้านไผ่พระ และบ้านลีเล็ด

9) ประเด็นที่มาจากศาสนสถาน มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.92 ของเรื่องทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านวิหาร และบ้านวัดหาด

10) ประเด็นที่มาจากการประกอบอาชีพ มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.92 ของเรื่องทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านนาทราย และบ้านนาค้อ

11) ประเด็นที่มาจากเพื่อเป็นสิริมงคล มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.92 ของเรื่องทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านศรีไพรวัลย์ และบ้านศรีปฐมวัลย์

12) ประเด็นที่มาจากชื่ออื่น ๆ มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.96 ของเรื่องทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านขนาย

5.1.2 ความหมายของภูมินาม

เนื่องจากภูมินามที่ศึกษาทั้ง 99 ภูมินาม มีประวัติความเป็นมายาวนานและมีการเปลี่ยนแปลงภูมินามไปตามยุคสมัย จึงทำให้ภูมินามของหมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงภูมินามครั้ง สุดท้ายหรือภูมินามที่ใช้ในปัจจุบันพบว่าได้แสดงความหมายต่าง ๆ 12 ลักษณะ คือ

1) แสดงความหมายถึงพรรณไม้ท้องถิ่น มีจำนวน 28 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 28.28 ของชื่อทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านกรูด บ้านบางอ้อ บ้านห้วยบอน บ้านบางเบา บ้านคังยาง บ้านหัวไทร บ้านนาค้อ บ้านหนองจอก บ้านเขาพลู บ้านคลองเคี่ยม บ้านดอนมะดุม บ้านท่าผาก บ้านบางมะเดื่อ บ้านท่าม่วง บ้านหนองเคียน บ้านแหลมเตียร บ้านทุ่งโพธิ์ บ้านดอนเนียง บ้านดอนแฝก

บ้านต้นปราบ บ้านหนองพลอง บ้านบางปลา บ้านคลองกอ บ้านหนองไทร บ้านหนองขรี บ้านหัวเตย บ้านดอนรัก และบ้านบางทิง

2) แสดงความหมายถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ มีจำนวน 26 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 26.26 ของชื่อทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านเขาหัวควาย บ้านห้วยทรายขาว บ้านท่าข้าม บ้านดลิ่งชัน บ้านท่าตะเภา บ้านหาดผก บ้านควนไทร บ้านท่าสะท้อน บ้านห้วยลึก บ้านปึก บ้านบางบอน บ้านนาตง บ้านน้ำรอบ บ้านเกาะกลาง บ้านบางเดือน บ้านหาดมุ่ม บ้านห้วยมุด บ้านห้วยทรัพย์ บ้านหัวเขา บ้านดอนทราย บ้านทุ่งอ่าว บ้านหัวเกาะ บ้านดอนรี บ้านท่าโพธิ์ บ้านตรอกโง และบ้านคลองราง

3) แสดงความหมายถึงเหตุการณ์ ดำเนิน นิทานในท้องถิ่น มีจำนวน 9 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 9.10 ของชื่อทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านขนาย บ้านหัวหาญ บ้านเงิน บ้านบางบาน บ้านมะลาน บ้านคลองสินทอง บ้านศรีวิชัย บ้านท่านาง และบ้านทุ่งหลวง

4) แสดงความหมายถึงทิศทางและลักษณะของพื้นที่ มีจำนวน 8 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.08 ของชื่อทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านปลายคลอง บ้านกลาง บ้านบางใหญ่ฝั่งขวา บ้านบางใหญ่ฝั่งซ้าย บ้านบางในบ้าน บ้านหัวเตยบน บ้านหัวเตยล่าง และบ้านพุนพินใต้

5) แสดงความหมายถึงบุคคลและนามสกุล มีจำนวน 6 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 6.06 ของชื่อทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านแม่แขก บ้านตะปาน บ้านพุนพิน บ้านภิรมย์ภักดี บ้านไผ่พระ และบ้านทุ่งเขียด

6) แสดงความหมายถึงสิ่งก่อสร้าง มีจำนวน 5 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5.05 ของชื่อทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านสหกรณ์ บ้านทับแปด บ้านสะพาน บ้านปอกรัง และบ้านสะพานมอส

7) แสดงความหมายถึงทรัพยากรธรรมชาติ มีจำนวน 4 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 4.04 ของชื่อทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านแท่นแก้ว บ้านหินใหญ่ บ้านห้วยกรวด และบ้านนาทราย

8) แสดงความหมายถึงศาสนสถาน มีจำนวน 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 3.03 ของชื่อทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านวิหาร บ้านวัดหาด และบ้านหัววัง

9) แสดงความหมายถึงการประกอบอาชีพ มีจำนวน 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 3.03 ของชื่อทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านทับชัน บ้านหัวสวน และบ้านนาศรีสงคราม

10) แสดงความหมายถึงสัตว์ มีจำนวน 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 3.03 ของชื่อทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านห้วยกระตี่ บ้านท่าโรงช้าง และบ้านถ้ำเม่น

11) แสดงความหมายถึงความเป็นสิริมงคล มีจำนวน 2 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.02 ของชื่อทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านศรีไพวัลย์ และบ้านศรีปทุมวัลย์

12) แสดงความหมายถึงสิ่งอื่น ๆ มีจำนวน 2 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.02 ของชื่อทั้งหมดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บ้านลีเล็ด และบ้านปากมะรุ

5.2 อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ภูมินามของหมู่บ้านและตำบลในเขตอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครั้งนี้ นอกจากจะได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและความหมายภูมินามแล้วยังทำให้ผู้ศึกษามีข้อสังเกตบางประเด็น ดังนี้

5.2.1 ภาษาที่ใช้ตั้งภูมินามของหมู่บ้านและตำบล

ภาษาที่ใช้ตั้งภูมินามของหมู่บ้านและตำบลในอำเภอพุนพิน มีตั้งแต่คำพยางค์เดียวถึง 4 พยางค์ เช่น กรูด ปีก เงิน บางงอน ท่งหลวง วัดหาด ห้วยทรายขาว ท่าโรงช้าง คลองสินทอง ศรีพุ่มวัลย์ บางใหญ่ฝั่งซ้าย เป็นต้น แต่โดยมากเป็นคำ 2 พยางค์ ที่เกิดจากการประสมคำระหว่างคำแรกที่บอกสภาพภูมิศาสตร์ และคำที่ 2 เป็นคำขยายที่บอกลักษณะเด่น เช่น บางอ้อ บางปลา บางเบานาค้อ นาดง บ่อกรัง ห้วยบอน ห้วยลึก ห้วยกรวด เขาวัง เขาพลู คลองเคี่ยม คลองราง คลองกอหนองจอก หนองขรี หนองไทร ถ้ำเม่น เกาะกลาง เป็นต้น ซึ่งสังเกตได้ว่าภูมินามเหล่านี้เป็นคำไทย ส่วนภูมินามที่เป็นคำ 3 - 4 พยางค์ ส่วนหนึ่งเป็นคำไทย เช่น ห้วยทรายขาว ท่าโรงช้าง แต่ส่วนหนึ่งไม่ใช่คำไทย หมู่บ้านเช่นนี้มักเป็นหมู่บ้านตั้งใหม่ หรือเปลี่ยนภูมินามใหม่เพื่อให้เป็นมงคล เช่น ภิรมย์ภักดี ศรีสงคราม ศรีไพรวัลย์ เป็นต้น

5.2.2 การตั้งถิ่นฐานและการทำมาหากิน

จากที่ภูมินามของหมู่บ้านและตำบลในอำเภอพุนพินโดยมากมักมีคำว่า บาง และคำว่าท่าประกอบอยู่ด้วย แสดงให้เห็นว่าชาวบ้านนิยมตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่แถบริมน้ำ ไม่แห้งแล้งสามารถใช้น้ำในการบริโภคและอุปโภคได้สะดวก การสัญจรในสมัยก่อนก็อาศัยทางน้ำได้สะดวกและเมื่อตั้งถิ่นฐานอยู่ริมน้ำก็ย่อมจะทำมาหากินเกี่ยวกับการประมงตามแม่น้ำลำคลอง หรือทำนากันมาก ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศที่มีแม่น้ำสายหลักไหลผ่านทั้ง 2 สาย คือแม่น้ำตาปีและแม่น้ำพุมดวง ทำให้นอกจากจะทำมาหากินด้วยการประมงและทำนาแล้ว ยังมีการค้าขาย ขนส่งสินค้าทางน้ำด้วย ซึ่งทำให้อำเภอพุนพินเจริญมาตั้งแต่โบราณ ครั้นเมื่อมีการตัดถนนหนทาง สร้างทางรถไฟสายใต้ และสร้างสนามบินพาณิชย์ในเขตอำเภอพุนพิน ก็ทำให้อำเภอพุนพินเป็นชุมทางสัญจรทั้งทางบก ทางอากาศ และทางเรือ ทำให้มีผู้คนเข้ามาตั้งถิ่นฐานกันมากขึ้น จึงกลายเป็นอำเภอใหญ่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีในปัจจุบัน

5.2.3 การเป็นแหล่งท่องเที่ยว

จากที่อำเภอพุนพินเป็นชุมทางสัญจรดังกล่าวแล้วนั้น ทำให้การเดินทางไปท่องเที่ยวสะดวกมาก แม้วานักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศส่วนใหญ่จะนิยมไปท่องเที่ยวที่อำเภอเกาะสมุยและเกาะพะงัน แต่อำเภอพุนพินก็เป็นเมืองท่าที่สำคัญของนักท่องเที่ยวเหล่านี้ คือ ไม่ว่าจะเดินทางรถยนต์ รถไฟ หรือทางเครื่องบินก็ต้องผ่านอำเภอพุนพินทั้งสิ้น (ยกเว้นทางเครื่องบินสายกรุงเทพฯ - เกาะสมุย) ทำให้นักท่องเที่ยวกระจายตามสถานที่ต่างๆ ของอำเภอพุนพินเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะที่ตำบลน้ำรอบกับตำบลศรีวิชัย เนื่องจากมีโบราณสถานและโบราณวัตถุ

ที่เชื่อกันว่ามีมาตั้งแต่สมัยศรีวิชัย ทำให้เป็นที่สนใจศึกษาของนักท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลให้มีการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้วย อันส่งผลต่อเนื่องให้สภาพภูมิศาสตร์หรืออาชีพของท้องถิ่นที่เคยนำคำมาใช้ตั้งภูมินามเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การศึกษาวิเคราะห์ภูมินามครั้งนี้จึงมีประโยชน์อย่างยิ่ง ในแง่ของการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน จึงเห็นว่าการศึกษาวิเคราะห์ภูมินามในท้องถิ่นอื่นๆ ก็เป็นสิ่งที่ควรทำก่อนที่จะสืบทอดร่องรอยกันไม่ได้

5.2.4 การเขียนชื่อภูมินามของทางราชการ

การเขียนชื่อภูมินามในเขตอำเภอพุนพินของราชการ มีข้อสังเกตว่าคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงหรือความน่าจะเป็น เช่น "สะพานมอส" ภูมินามเดิมคือ "สะพานหมอด" ซึ่งตั้งชื่อตามผู้สร้างที่ชื่อ หมอด คำนี้ภาษาถิ่นใต้ออกเสียงว่า หมอด แม้เป็นคำไม่มีความหมาย แต่ก็ดูเป็นคำไทยทางราชการเมื่อได้ยินชาวบักซ์ได้ออกเสียงว่า ม้อด ก็เขียนเป็น มอส จนดูเหมือนกับคำต่างประเทศไปอย่างน่าเสียดาย

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ภูมินามในเขตอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานีครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.3.1 งานวิจัยนี้ได้รวบรวมและวิเคราะห์ประวัติความเป็นมาและความหมายของภูมินามในเขตอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไว้เป็นหลักแหล่ง ผลจากการศึกษาจึงเป็นข้อมูลอ้างอิงเกี่ยวกับความเป็นมาและความหมายของชื่อหมู่บ้านและตำบลในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนในท้องถิ่น อันจะก่อให้เกิดความรักในท้องถิ่นของตน และยังมีประโยชน์แก่นักเรียน นักศึกษา ผู้สนใจทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีคฤหัสถ์ควรได้นำไปศึกษาเพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนแก่นักท่องเที่ยว

5.3.2 งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาภูมินามของอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในเชิงคติชนวิทยา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จึงน่าจะมีผู้ศึกษาเรื่องภูมินามของอำเภออื่น เช่น อำเภอเกาะสมุย อำเภอเกาะพะงัน ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและกำลังเปลี่ยนแปลงทางระบบนิเวศอย่างมาก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรมเอกสาร

- กลิ่น คงเหมือนเพชร. (2531). *ประวัติตำนาน นิทาน ความเชื่อ เกี่ยวกับชื่อนามเมืองจังหวัด กระบี่*. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกระบี่.
- กุสุมา รักษมณี. (2543,มิถุนายน-กันยายน). ภูมินามอันเป็นมงคล. *วารสารราชบัณฑิตยสถาน*. 25. (3) : 54-59.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2516). *คติชนวิทยา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- จันทร์ศรี สุปัญญากร.(2517).*วรรณกรรมไทยรามัญจากตำบลทรงคะนองอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ*. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.
- จินตนา ยอดยิ่ง. (2519). *ประวัติของชื่อตำบลและหมู่บ้าน ในเขตอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่*. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉัตรชัย พงศ์ประยูร. (2520). *ทฤษฎีเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐาน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โคมสุภาวงศ์ ทองปลิว. (2535). *การศึกษาความหมายชื่อหมู่บ้านและตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดเลย*. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ทศพล งานไพโรจน์. (2540). *จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. สุราษฎร์ธานี : โรงพิมพ์เลิศไชย.
- ทัศนีย์ ทานดวงนิช. (2523). *คติชาวบ้าน*. ชลบุรี : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. บางแสน.
- นริศรานูวัตติวงศ์, สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมพระยา และสมเด็จพระยามหาราชานุภาพ. (2503). *สาส์นสมเด็จพระนเรศวร*. พระนคร : กรมศิลปากร.
- บุปผา ทวีสุข. (2520). *คติชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประจักษ์ สายแสง. (2516). *วรรณกรรมจากตำบลคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย*. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร อัดสำเนา.
- ปราณี ชื่นบาน. (2527). *ความหมายและประวัติความเป็นมาของการตั้งชื่อตำบล หมู่บ้าน และสถานที่สำคัญต่างๆ ในจังหวัดเลย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ โอ เอส พรินติ้งเฮ้าส์.
- พัทยา สายหู. (2529). *มนุษย์กับธรรมชาติ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พูลจิตร บิดร. (2521). *การศึกษาประวัติชื่อตำบลและหมู่บ้านในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร*. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- พูนศรี คัมภีร์ปกรณ์. (2520). *ประวัติชื่อตำบลและหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น*. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ไพฑูริย์ ปิยะปกรณ์. (2531). *ภูมิศาสตร์ชนบท*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2534). *การศึกษาประวัติอำเภอและหมู่บ้านอำเภอพนัสนิคมจังหวัด ชลบุรี*. ชลบุรี : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพโรธ เลิศพิริยกุลม. (2516). *คติชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ : มิตรนราการพิมพ์..
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ : บริษัทนานมี บุ๊คส์พับลิคเคชันส์ จำกัด.
- คันสนีย์ วีระศิลป์ชัย. (2540). *ชื่อบ้านนามเมือง*. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : มติชน.
- ศิลาปากร, มหาวิทยาลัย. (2523). *การศึกษาทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับชื่อภูมิประเทศของจังหวัด นครปฐม*, เอกสารการสัมมนาภูมิศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถิติแห่งชาติ,สำนักงาน. (2525). *แผนที่แสดงเขตอำเภอ ตำบล เทศบาล และข้อมูลพื้นฐาน ของจังหวัด*. สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สุราษฎร์ธานี. (2527). *จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. สุราษฎร์ธานี : กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- สุภาพรรณ ณ บางช้าง. (2529). *การใช้ภาษาในการตั้งชื่อคนไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์. (2530). *ศึกษาชื่อหมู่บ้านของอำเภอสุรินทร์*. นครปฐม : สถาบันวิจัย ภาษาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา.
- สำนักงานอำเภอพุนพิน. (ม.ป.ป.). *เขตการปกครองตำบลอำเภอพุนพิน*. สุราษฎร์ธานี : ม.ป.ท.
- สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2528). *ประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาคจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. สุราษฎร์ธานี : โรงพิมพ์อุดมลาภ.
- เสนาหา บุญรักษ์และทิพย์สุดา นัยทรัพย์. (2542). *ภูมินามจังหวัดพิษณุโลก*. โครงการศึกษา ค้นคว้าวิจัยทางวัฒนธรรม สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก.

- อภิศักดิ์ โสมอินทร์. (2526). *ภูมิศาสตร์ชนบท*. มหาสารคาม : ภาควิชาภูมิศาสตร์และสังคมศาสตร์.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- อัมมร ชูระเจน. (2521). *ประวัติของชื่อตำบลและหมู่บ้านอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช*.
ปริญญาณีพันธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ประสานมิตร.
- อานนท์ อภาภิรมย์. (2519). *สังคม วัฒนธรรม ประเพณี*. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา.
- อุดมลักษณ์ จิตต์รักเกียรติ. (2534). *ตำนานชื่อสถานที่ในอำเภอสิงห์พระ จังหวัดสงขลา*.
วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. สงขลา.อัสสำเนา.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรมสัมภาษณ์

กฤษ ว่องย่อง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลเขาหัวควาย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 5 มีนาคม 2547

กฤษณะ นวมะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลเขาหัวควาย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 17 ตุลาคม 2547

กลิ่น เกิดเสวยต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลลิเล็ด

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 18 เมษายน 2547.

กอง นามไพร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลกรูด จ. สุราษฎร์ธานี

เมื่อ 5 มีนาคม 2547.

กิตติศักดิ์ บัวลอย. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลน้ำรอบ

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.

เกชา ชำนิवल เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหนองไทร

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 กันยายน 2547.

แก้ว ชิงโล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลตะปาน จ. สุราษฎร์ธานี

เมื่อ 17 ตุลาคม 2547.

คมรัตน์ ศรีแสง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลกรูด

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 10 ตุลาคม 2547.

คลอง แผงรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลกรูด

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 17 ตุลาคม 2547.

คล้าย อนันท์ศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางเดือน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 พฤศจิกายน 2547.

เคลื่อน บุญปล่อง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลลิเล็ด

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 18 เมษายน 2547.

แคล้ว อินทชาติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลน้ำรอบ

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.

คำนึ่ง ล้อมลิ้ม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลลิเล็ด จ. สุราษฎร์ธานี

เมื่อ 18 เมษายน 2547.

จรรยา ศิริมา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลลิเล็ด จ. สุราษฎร์ธานี

- จรรยา สละ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าข้าม จ. สุราษฎร์ธานี
เมื่อ 12 กรกฎาคม 2547.
- จรรยา อมรแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลมะลวน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 12 กรกฎาคม 2547.
- จารึก เมืองแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหนองไทร
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 12 กรกฎาคม 2547.
- จักร แก้วกำเนิด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางมะเดื่อ
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 กันยายน 2547.
- จินตนา พัดไสว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลศรีวิชัย
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 กรกฎาคม 2547.
- จำนวน ทิพย์บรรพต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลลีเล็ด
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 18 เมษายน 2547.
- จำลอง ชุสกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลเขาหัวควาย
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 15 มีนาคม 2547.
- เจริญ สมรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางงอน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 12 พฤศจิกายน 2547.
- เจือ นิลสำราญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางมะเดื่อ
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 กันยายน 2547.
- แจ่ง ทองเดิม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลศรีวิชัย
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 กรกฎาคม 2547.
- ชอบ ทองคลองไทร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลลีเล็ด
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 18 เมษายน 2547.
- ชอบ พลลือ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางมะเดื่อ
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 กันยายน 2547.
- ชัต ศรีเชื้อ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหัวเตย จ. สุราษฎร์ธานี
เมื่อ 5 สิงหาคม 2547.
- ชัยชนะ ร่างใหญ่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าสะท้อน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2547.
- ชาญณรงค์ วิชัยดิษฐ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลน้ำรอบ
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.

เข้ม ยุยฉิม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลมะลวน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 12 กรกฎาคม 2547.

ชวน พัฒนภาพกรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลมะลวน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.

ดวงแข พรหมหิต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าสะท้อน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2547.

ดอน อ่วมพัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลลีเล็ด

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 18 เมษายน 2547

ดา แสงเดช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางนอน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 12 พฤศจิกายน 2547.

ดำ กลับรินทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางนอน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 12 พฤศจิกายน 2547.

ดำ ทิพย์วงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลเขาหัวควาย จ. สุราษฎร์ธานี

เมื่อ 15 กันยายน 2547.

แดง แก้วแพง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าสะท้อน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2547.

ตะวัน แก้วชฎา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าข้าม

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 มิถุนายน 2547.

ถนอมศักดิ์ นุ้ยนวล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลศรีวิชัย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 กรกฎาคม 2547.

ถนอม ศรีเพชรพูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหนองไทร

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.

ถวิล โตเอี่ยม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าข้าม

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 12 กรกฎาคม 2547.

ถาวร เกื้อดวง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางนอน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 13 พฤศจิกายน 2547.

ถาวร คงเพชรดิษฐ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าโรงช้าง

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 13 พฤศจิกายน 2547.

ทรงวุฒิ เฟิงศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าโรงช้าง

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 5 เมษายน 2547.

- ทวี นุ้ยเจริญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลลีเล็ด จ. สุราษฎร์ธานี
เมื่อ 18 เมษายน 2547
- ทิวา นิจอาคม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าข้าม
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 18 เมษายน 2547.
- ชนยศ ธรรมบดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าสะท้อน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2547.
- ชนิด แซ่หม่ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลพุนพิน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 มิถุนายน 2547.
- ธรรมรัตน์ จรูญรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหนองไทร
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 17 ตุลาคม 2547.
- นพดล เกษสังข์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลลีเล็ด
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 18 เมษายน 2547.
- นฤเทพ พุฒเมฆา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลลีเล็ด
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 18 เมษายน 2547.
- น้อม รัตนวิจิตร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าสะท้อน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2547.
- นาม อยู่อำไพ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางนอน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 มิถุนายน 2547.
- นิยม ศรีรักษา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลกรูด
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 5 มีนาคม 2547.
- นิยม ศรีแสง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าโรงช้าง
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 10 เมษายน 2547.
- นุกูล เกษแป้น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลน้ำรอบ
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.
- เนิ่น บุญกรวด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหัวเตย
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 5 สิงหาคม 2547.
- บุญยิ่ง ศรีนวมะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าข้าม
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 มิถุนายน 2547.
- บุญส่ง บัวงาม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลพุนพิน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 เมษายน 2547.

- บุพเพ สมพรหม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลพุนพิน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 เมษายน 2547.
- ประดิษฐ์ ปานศิริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลตะปาน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 17 ตุลาคม 2547.
- ประมูล ราชจำนงค์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าโรงช้าง
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 เมษายน 2547.
- ประสงค์ พรหมมา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลกรูด
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 10 ตุลาคม 2547
- ปริก ทิพย์วงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลน้ำรอบ
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.
- ปรีชา ไชยนาเคนทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลมะลวน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.
- ป้อม คงศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางมะเตือ
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 กันยายน 2547.
- แปลก เรือนทัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าสะท้อน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2547.
- เผด็จ เพชรทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลตะปาน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 17 พฤศจิกายน 2547.
- เผื่อน อ่อนทิพย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหนองไทร
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 5 สิงหาคม 2547.
- พร นัยเจริญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลมะลวน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.
- พนัส คงวุฒิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลตะปาน
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 17 ตุลาคม 2547.
- พิพัฒน์ อินทร์ตัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลน้ำรอบ
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 8 พฤศจิกายน 2547.
- ไพฑูรย์ แซ่หลี่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลกรูด
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 10 ตุลาคม 2547.
- ภาณุพันธ์ แซ่จิว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลกรูด
จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 10 ตุลาคม 2547
- มณี สมพงศ์ ผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลมะลวน จ. สุราษฎร์ธานี

เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.

มัญญ เศรษฐเชื้อ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลพุนพิน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 เมษายน 2547.

มัด อีสงจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าสะท้อน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2547.

มานพ นะมัด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าข้าม

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 มิถุนายน 2547.

ยงยุทธ ช่อผูก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าโรงช้าง

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 เมษายน 2547.

ยม พรภิบางอน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหนองไทร

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 11 พฤศจิกายน 2547.

ริน รัตนารมภ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหนองไทร

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 ธันวาคม 2547.

เริ่ม เกษแป้น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางมะเดื่อ

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 กันยายน 2547.

เรียง คำทิพย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลน้ำรอบ

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 8 พฤศจิกายน 2547.

เรียง ชัยเจริญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางเดือน จ. สุราษฎร์ธานี

เมื่อ 20 พฤศจิกายน 2547.

เรือง ไพบูลย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลตะปาน จ. สุราษฎร์ธานี

เมื่อ 17 ตุลาคม 2547.

ลออ ดรีศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลมะลวน จ. สุราษฎร์ธานี

เมื่อ 12 กรกฎาคม 2547.

ละออง อุ่นเรือน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลมะลวน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 12 กรกฎาคม 2547.

ลาภ ทองสัมฤทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลกรูด

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 10 ตุลาคม 2547.

วรรณรัตน์ มากดำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลลีเล็ด

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 18 เมษายน 2547.

วรรณศรี เหมือนนากดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลลีเล็ด

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.

วิชาญ นวลคล้าย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหัวเตย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 5 สิงหาคม 2547.

วิทยา เกิดไกร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลมะลวน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2546

วินัย แก้วเชื้อ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหัวเตย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 5 สิงหาคม 2547.

วินัย จันทรคลองไทร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหนองไทร

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 5 สิงหาคม 2547.

วิรัช แคล้วภัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลน้ำรอบ

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.

วิรุฬ คงจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหนองไทร

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 กันยายน 2547.

วิโรจน์ พรหมชิต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางเดือน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 พฤศจิกายน 2547.

วิไล เกษแป้น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลพุนพิน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 เมษายน 2547.

วิสุทธิ ศรีเกษตรรินทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหัวเตย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 5 สิงหาคม 2547.

วี แข่งนุ้ย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหนองไทร

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 ธันวาคม 2547.

ไวทย์ ขมัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลมะลวน จ. สุราษฎร์ธานี

เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2546.

ศักดิ์ดา ช่วยพัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลลีเล็ด

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 18 เมษายน 2547.

ศักดิ์ชาย ชำนินวน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหนองไทร

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 ธันวาคม 2547.

สถิต จวนศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลกรูด จ. สุราษฎร์ธานี

เมื่อ 10 ตุลาคม 2547

สนิท โยธาจูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าโรงช้าง

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2547.

สมเชษฐ ประดิษฐพร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าโรงช้าง

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 ธันวาคม 2547.

สมเดช ไตรมาศ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าสะท้อน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2547

สมรักษ์ นิลเวช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางงอน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 11 พฤศจิกายน 2547.

สมศักดิ์ หีดหนู เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าสะท้อน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2547.

สมปอง สรรพวง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางมะเตือ

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 กันยายน 2547.

สมหมาย สงพัฒน์แก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าโรงช้าง

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 8 พฤศจิกายน 2547.

สวน บัวอ่อน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลกรูด จ. สุราษฎร์ธานี

เมื่อ 10 ตุลาคม 2547.

สาธิต คำจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางงอน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 13 พฤศจิกายน 2547.

สำรวม กล่อมทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลศรีวิชัย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 กรกฎาคม 2547.

สำรวม เหล่าอินทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางงอน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 12 พฤศจิกายน 2547.

สุทธีพันธ์ เลิศพลอย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าข้าม

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 มิถุนายน 2547.

สุรพล ถึงเจริญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลศรีวิชัย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 กรกฎาคม 2547.

สุรศักดิ์ ถึงเจริญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลศรีวิชัย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 กรกฎาคม 2547.

สุรินทร์ โกศล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหนองไทร

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 ธันวาคม 2547.

สุนันท์ พิทักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าโรงช้าง

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2547.

สุนีย์ นิลสารานุก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางงอน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.

สุนีย์ เมืองแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางงอน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 11 พฤศจิกายน 2547.

สุวรรณ กล่อมเมือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางงอน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 12 พฤศจิกายน 2547.

สุวดิษฐ์ จันทร์แจ่มใส เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลศรีวิชัย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 กรกฎาคม 2547.

สุวรรณ สุขมาลัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าสะท้อน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2547.

สุทิน เกษเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลมะสวน

จ. สุราษฎร์ธานี

สุเทพ วิชัยดิษฐ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหัวเตย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 5 สิงหาคม 2547.

สุเทพ ศรีรักษา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลศรีวิชัย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 กรกฎาคม 2547.

สุเทพ อินทสุภา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหัวเตย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.

เสงี่ยม ทับทิมทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าข้าม

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 มิถุนายน 2547.

เสริม เกษแป้น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางเดือน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 พฤศจิกายน 2547..

แสง ชูเกตุ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลเขาหัวควาย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 15 มีนาคม 2547.

แสง ทับทิมทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าข้าม

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 มิถุนายน 2547.

ไสว พรหมจรรย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางงอน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 12 พฤศจิกายน 2547.

ไสว สงพัฒน์แก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลท่าโรงช้าง

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 8 พฤศจิกายน 2547.

ห้วน คงขาว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางมะเตือ

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 กันยายน 2547.

हार คงขาว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางมะเตือ

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 7 กันยายน 2547.

เหียง รัตนวิจิตร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลมะลวน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 12 กรกฎาคม 2547.

อนุรักษ์ ช่วยพัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลลิเล็ด

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 18 เมษายน 2547.

อารมณ พรมแห เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลหัวเตย

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 5 สิงหาคม 2547.

อั้น เศษชนุ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลน้ำรอบ จ. สุราษฎร์ธานี

เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2547.

อุไร อินทเชื้อ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลบางเตือน

จ. สุราษฎร์ธานี เมื่อ 20 พฤศจิกายน 2547.

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวจากรัตน์ คุ้มรักษ์
วัน เดือน ปีเกิด	7 พฤศจิกายน 2501
สถานที่เกิด	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	342/9 ถ. ธาราบดี ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตำแหน่ง	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเทคโนโลยีศรีวิชัยสุวรรณภูมิ ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) ภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2527	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) ภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2521	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) บัญชี จากโรงเรียนสุราษฎร์พาณิชย์การ
พ.ศ. 2517	มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ. 3) จากโรงเรียนสตรีสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี